



T.C.

İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

İşletme Anabilim Dalı / Muhasebe ve Denetim

TÜRK TİCARET KANUNU HÜKÜMLERİNE GÖRE ŞİRKET  
GENEL KURULLARINDA ALINAN KARARLARIN  
DEĞERLENDİRİLMESİ

Yüksek Lisans Tezi

Sertaç İLKAY

135240103

Danışman: Doç.Dr.Ayşe PAMUKÇU

İstanbul, 2015



T.C.

İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

İşletme Anabilim Dalı / Muhasebe ve Denetim

TÜRK TİCARET KANUNU HÜKÜMLERİNE GÖRE ŞİRKET  
GENEL KURULLARINDA ALINAN KARARLARIN  
DEĞERLENDİRİLMESİ

Yüksek Lisans Tezi

Tezi Hazırlayan: **Sertaç İLKAY**

T.C.  
İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ  
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ  
YÜKSEK LİSANS SINAV TUTANAĞI

16/09/2015

Enstitümüz Muhasebe ve Denetim Yüksek Lisans programı öğrencilerinden **135240103** numaralı **Sertaç İLKAY** "İstanbul Arel Üniversitesi Lisansüstü Eğitim - Öğretim ve Sınav Yönetmeliği"nin ilgili maddesine göre hazırlayarak, Enstitümüze teslim ettiği "**TÜRK TİCARET KANUNU HÜKÜMLERİNE GÖRE ŞİRKET GENEL KURULLARINDA ALINAN KARARLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ**" konulu tezini, Yönetim Kurulumuzun **02.09.2015** tarih ve **2015/16** sayılı toplantısında seçilen ve Sefaköy Yerleşkesinde toplanan biz jüri üyeleri huzurunda, ilgili yönetmeliğin 48. maddesi gereğince (**60**) dakika süre ile aday tarafından savunulmuş ve sonuçta adayın tezi hakkında ~~oyçokluğu/oybirliği~~ ile **Kabul/Red veya Düzeltme** kararı verilmiştir.

İşbu tutanak, 4 nüsha olarak hazırlanmış ve Enstitü Müdürlüğü'ne sunulmak üzere tarafımızdan düzenlenmiştir.

**DANIŞMAN**

DOÇ.DR. AYŞE PAMUKÇU



**ÜYE**

DOÇ.DR. AYŞE YİĞİT ŞAKAR



**ÜYE**

DOÇ.DR. FATMA PAMUKÇU



## **KABUL VE ONAY**

Sertaç İlkay tarafından hazırlanan “TÜRK TİCARET KANUNU HÜKÜMLERİNE GÖRE ŞİRKET GENEL KURULLARINDA ALINAN KARARLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ” başlıklı bu çalışma, 16.09.2015 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

**Doç.Dr.Ayşe Pamukçu**

Üye: Doç.Dr.Ayşe Yiğit Şakar

Üye: Doç.Dr.Fatma Pamukçu

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylıyorum.

Enstitü Müdürü

Not:Bu tezde kullanılan özgün ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, Çizelge ve şekillerin kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki hükümlere tabidir.

## YEMİN METNİ

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “TÜRK TİCARET KANUNU HÜKÜMLERİNE GÖRE ŞİRKET GENEL KURULLARINDA ALINAN KARARLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ” başlıklı bu çalışmanın, bilimsel ahlak ve geleneklere uygun şekilde tarafımdan yazıldığını, yararlandığım eserlerin tamamının kaynaklarda gösterildiğini ve çalışmanın içinde kullanıldıkları her yerde bunlara atıf yapıldığını belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

Sertaç İlkey

## ONAY

Tezimin kağıt ve elektronik kopyalarının İstanbul Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Tezimin / Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim / Raporum sadece İstanbul Arel yerleşkelerinde erişime açılabilir.
- Tezimin / Raporumun ..... yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

Sertaç İlkay

## TEŐEKKÜR

Çalıőmamın her safhasında bilgi, tecrübe ve fedakarlıklarıyla bana büyük desteği olan danışman hocam Doç.Dr.Ayşe Pamukçu'ya, eserlerinden istifade ettiğim tüm bilim insanlarına, bu günlere gelmemde büyük pay sahibi olan aileme ve dostlarıma sonsuz teőekkür ederim.

## ÖZET

### TÜRK TİCARET KANUNU HÜKÜMLERİNE GÖRE ŞİRKET GENEL KURULLARINDA ALINAN KARARLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Sertaç İLKAY

Yüksek Lisans Tezi, İşletme Anabilim Dalı

Danışmanı: Doç. Dr. Ayşe PAMUKÇU

Ağustos, 2015 – 103 sayfa

Şirketler varlıkları ve faaliyetleri ile konumu itibariyle iktisadi hayatın ve doğal olarak insan yaşamını direkt etkileyen önemli kurumlardandır. Bu kurumlar arasında özellikle büyük ölçekli kurumlar aldıkları kararlar ve bu kararlar ışığındaki faaliyetleri ile ülkenin büyüme ve kalınma düzeylerini tayin eden faktörlerin başında gelmektedir.

Önem açısından bu denli yüksek düzeyde olan şirketlerin kararları sistem içerisinde mutlaka standart bir şekilde ve demokratik yani kararlarda söz sahibi olan kişilerin oylaması ile alınmalıdır. Kararların alınmasındaki standartlaştırılan kalıp hukuksal zemine oturtulmuş ve şirketler türlerine göre kararlarını yasalara uygun biçimde genel kurullarınca alınmaktadır. Şirketlerin riayet etmek zorunda olduğu en genel kapsamlı kanun 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'dur.

Ticari hayata yön veren faaliyetlerin temeli anlamına gelen şirketlerde alınan genel kurul kararları Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre incelenerek çalışmamızın konusunu oluşturmaktadır. Bu bağlamda şirketlerin genel kurul kararları çalışmada en ince detayına değinilecek şekilde incelenmiştir.

**Anahtar Kelimeler:** Şirket, Şirket Genel Kurulu, Şirket Genel Kurul Kararları.



## **ABSTRACT**

### **IN ACCORDANCE WITH THE PROVISIONS OF THE TURKISH COMMERCIAL CODE EVALUATION OF DECISIONS IN THE GENERAL ASSEMBLY OF THE COMPANY**

**Sertaç İLKAY**

**Master Thesis, Department Of Business Administration**

**Supervisor: Doç. Dr. Ayşe PAMUKÇU**

**August, 2015 – 103 pages**

Companies assets and activities that directly affect human life and naturally the location of economic life is one of the important institutions. Among these institutions, especially in large-scale institutions with activities and decisions, and these decisions in the light of the country's one of the factors which determine their level of growth and development.

The decisions of companies with such a high level in terms of importance within the system in a standard way, and so necessarily have a say in the Democratic decisions of the people who vote should be taken. The standardized mold and companies were built on firm legal ground in taking decisions according to the type of their decisions taken by the General Assembly in accordance with the law. Companies have to comply with the Turkish Commercial Code No. 6102 most comprehensive general law.

Give direction to the activities that is the basis of commercial life, which means that the decisions of the General Assembly of the company in accordance with the provisions of the Turkish Commercial Code by examining the subject of our study. In this context, the decisions of the General Assembly of the company in the manner that will be addressed in detail in the study was examined.

**Key Words:** Company, The General Assembly Of The Company, Decisions Of The General Assembly Of The Company

## **ÖNSÖZ**

Şirketlerin genel kurullarınca alınan kararların 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda konu ile ilgili hükümlerin incelenmesi ve değerlendirilmesini konu olarak seçtiğim yüksek lisans tez çalışmasının hazırlanmasında benden emeğini ve yardımlarını esirgemeyen danışmanım Doç. Dr. Ayşe PAMUKÇU'ya ilgi ve desteğinden dolayı teşekkürlerimi sunarım.

**İSTANBUL, 2015**

**Sertaç İLKAY**

## İÇİNDEKİLER

<b>KISALTMALAR LİSTESİ .....</b>	<b>xi</b>
<b>GİRİŞ.....</b>	<b>1</b>
<b>BİRİNCİ BÖLÜM .....</b>	<b>2</b>
<b>KAVRAMSAL ÇERÇEVE .....</b>	<b>2</b>
1.1. Şirket Kavramı.....	2
1.1.1. Şirketin Amacı.....	3
1.1.2 Şirket Türleri .....	3
1.1.2.1 Türk Borçlar Kanununa Tabi Şirketler.....	4
1.1.2.2 Türk Ticaret Kanununa Tabi Şirketler.....	5
1.1.3. Şirket Organları .....	6
1.1.3.1 Şirket Organlarının Yetkileri .....	6
1.1.3.1.1 Şirket Organı Olarak Genel Kurul.....	6
1.1.3.1.2 Şirket Organı Olarak Yönetim Kurulu .....	6
1.1.3.1.3 Şirket Organı Olarak Müdürler.....	7
1.1.3.1.4 Denetçiler.....	8
1.1.3.2 Şirketlerin Tutmak Zorunda Olduğu Defterler .....	9
1.1.4 Şirketlerin Sınıflandırılması .....	9
1.1.4.1 Şahıs Şirketleri.....	9
1.1.4.1.1 Kollektif Şirket .....	10
1.1.4.1.2 Komandit Şirket.....	11
1.1.4.2 Sermaye Şirketleri .....	12
1.1.4.2.1 Anonim Şirket.....	13
1.1.4.2.2 Sermayesi Paylara Bölünmüş Komandit Şirket.....	15
1.1.4.2.3 Limited Şirket .....	16
<b>İKİNCİ BÖLÜM .....</b>	<b>18</b>
<b>ŞİRKETLERDE GENEL KURUL.....</b>	<b>18</b>
2.1. Şirketlerde Genel Kurul Ve Yetkileri .....	18
2.1.1 Genel Kurulun Devredilebilir Yetkileri .....	18
2.1.2 Genel Kurulun Devredilemez Yetkileri .....	19
2.2. Şirket Genel Kurulunun Yetki Sınırları.....	20
2.2.1. Üçüncü Kişilerin Hakları .....	21
2.2.2. Diğer Şirket Organlarının Devredilemez Yetkileri .....	21

2.2.3. Azlık Hakları .....	22
2.2.4. İmtiyazlı Pay Sahipleri Toplantısı .....	22
2.3 Şirket Genel Kurulları Toplantı Türleri .....	23
2.3.1 Olağan Toplantı .....	24
2.3.2 Olağanüstü Toplantı .....	24
2.3.3 İmtiyazlı Pay Sahipleri Toplantısı .....	25
2.4 Şirketlerde Genel Kurulu Toplantıya Çağırma Yetkili Olanlar .....	25
2.4.1 Yönetim Kurulu .....	25
2.4.2 Azlık .....	26
2.4.3 Pay Sahipleri .....	26
2.4.4 Tasfiye Memurları .....	27
2.5 Genel Kurulun Toplanması .....	27
2.5.1. Toplantıda Hazır Bulunması Zaruri Olanlar .....	28
2.5.2. Toplantı Yeter Sayıları .....	30
2.5.2.1. Olağan Yeter Sayısı .....	30
2.5.2.2. Ağırlaştırılmış Yeter Sayısı .....	31
2.5.2.3. Yeter Sayısının Bulunmaması .....	34
2.5.3. Toplantının Açılması .....	34
2.5.4. Genel Kurul Görüşmeleri .....	35
2.5.5. Oylama .....	37
2.5.5.1. Kavramsal Açından Oy Sahipliği .....	37
2.5.5.2. Oy Hakkının Kullanılması .....	37
2.5.5.3. Oy Hakkının Kısıtlamaları .....	38
2.5.5.4. Oy Sözleşmeleri .....	39
2.5.5.5. Birikimli Oy .....	39
2.5.6. Genel Kurul Kararlarının Geçersizliği .....	40
2.5.6.1. Genel Kurul Kararları Tanımı ve Hukuki Niteliği .....	40
2.5.6.2. Genel Kurul Kararlarının Önemi .....	41
2.5.6.3. Genel Kurul Kararlarının Tescili .....	42
2.5.6.4. Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlük Halleri .....	42
2.5.6.4.1. Yokluk .....	42
2.5.6.4.2. Butlan .....	45
2.5.6.4.3. İptal .....	53
<b>ÜÇÜNCÜ BÖLÜM .....</b>	<b>69</b>

<b>ÖRNEK GENEL KURUL KARARI İNCELEMESİ .....</b>	<b>69</b>
3.1. Genel Kurul Toplantısına Çağrı Metni .....	69
3.2. Genel Kurul Toplantısının Görüşülmesi ve Kararın Alınması .....	72
<b>SONUÇ .....</b>	<b>91</b>
<b>KAYNAKÇA.....</b>	<b>93</b>

## KISALTMALAR LİSTESİ

TBK : Türk Borçlar Kanunu

EGKS : Elektronik Genel Kurul Sistemi

f. : fıkra

md. : madde

MK : Medeni Kanun

TTK : Türk Ticaret Kanunu

TTSG : Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi

Say. : sayılı

vd. : ve diğerleri

## GİRİŞ

Şirketlerde genel kurul, ortakların tamamı ile oluşturulmaktadır. Şirketin en yetkili kuruldur. Toplantılar, hesap döneminin bitiminden itibaren üç ay içerisinde olağan olarak yılda en az bir gerçekleştirilir. Olağanüstü genel kurul toplantıları ise gerek duyulan durumlarda ortakların talebi doğrultusunda gerçekleştirilir. Kararlar ortakların yazılı imzaları doğrultusunda sermaye yatırımlarının yarısından fazlasını temsil eden ortakların birliği çerçevesinde alınır.

Görülmektedir ki demokratik biçimde karar alınan genel kurullar şirketler için önem arz ettiği kadar ekonomi için de o denli önemlidir. Şirketlerin alacağı kararlar neticesinde faaliyetlerinin şekillenmesi bu önemi ifade etmektedir.

Şirketlerde genel kurulun tüm sürecinin inceleneceği çalışma iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde konu ile ilgili özellikle şirket kavramı ile ilgili kavramsal çerçeve çizilecektir. Bu bölümde şirket kavramı, şirketlerin sınıflandırılması, şirketlerin organları konuları irdelenecektir.

İkinci bölümde ise şirketlerde genel kurul süreci tüm detaylarıyla incelenecektir. Bu bölümde şirkette yetki kavramı ve yetkilerin sınıflandırılması, şirket genel kurulunu toplantıya çağırılması, toplantının yapılması, oylamanın ne şekilde gerçekleştirileceği ve genel kurul kararlarının tescili ile geçersizliği işlenecektir.

# BİRİNCİ BÖLÜM

## KAVRAMSAL ÇERÇEVE

### 1.1.Şirket Kavramı

Kelime anlamı birleşme olan şirket, iktisadî açıdan bakıldığında, servetlerin, çalışmaların ve zekâların birleşmesidir. İnsanlar, ticaret yapmaya başladıklarından beri, sadece kendi servet, çalışma ve zekâlarının ticarî faaliyetleri için artık yeterli olmadığını görmüşlerdir. Bu nedenle ticarî faaliyetlerinin devamı için başkalarına ihtiyaç duymuşlardır. Bu açıdan bakıldığında şirket; insanların bir menfaat ve kâr gayesiyle servet, çalışma ve zekâlarını birleştirmeleridir (Akşit, 1996: 15).

Şirket, kişilerin belirli ekonomik amaçlarını gerçekleştirmek amacıyla bir araya gelerek, emek ve varlıklarını, belirledikleri ortak amacı gerçekleştirmek üzere, bir sözleşme ile birleştirmeleri ile oluşan bir kişiliktir (Ataman, 2000: 13). Bir işletmenin faaliyetleri için gerekli sermayenin bir kişi tarafından karşılanması halinde tek kişi işletmelerinden bahsedilir. Ancak sermayenin birden fazla kişi tarafından sağlanması durumunda ortaklık kavramı ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla şirket, birden fazla kişinin birleşip ortaklık kurmaları şeklinde de tanımlanabilir. İnsanların belirli bir ekonomik amacı gerçekleştirmek üzere bir sözleşme etrafında emek ve sermayelerini birleştirerek, ekonomik güçlerini arttırmak ve riski paylaşmak için kurdukları ekonomik ve teknik birimlere şirket denilmektedir (Gerni, 1996: 1). Şirket, gerçek ve tüzel kişilerin ekonomik ve beyin güçlerini birleştirerek oluşturdukları yasal, ekonomik ve teknik kuruluştur.

Bir işletmenin şirket tanımına girebilmesi için çeşitli özelliklere sahip olması gerekmektedir. Bu özellikler (Yrkkö, 2002: 14);

- İki ya da daha fazla kişinin ortaklığı olması
- Ulaşılmak istenen ortak bir amaç
- Bu amaca dair ortaklar arasında imzalanan sözleşme
- Amacın gerçekleşmesi adına ortakların sermaye, zeka ve emeklerini ortaya koymaları



### 1.1.1. Şirketin Amacı

İşletmelerin amaçları, genel ve özel amaçlar olmak üzere iki şekilde sınıflandırılabilir (Alpugan ve Demir, 1997: 43). İşletmenin genel amaçları;

- Uzun dönemde kâr elde etmek,
- Topluma hizmet etmek,
- İşletmenin ömrünü sürekli kılmak (devamlılık).

İşletmenin özel amaçları;

- Tüketicilere devamlı daha iyi ve kaliteli mal veya hizmet sunmak,
- İşletmede çalışan personeli tatmin etmek (iyi ücret ödemek gibi),
- Topluma veya devlete hizmet etmek,
- İşletmede çalışmayı (istihdamı) sürekli kılmak,
- Bağımsız çalışma arzusu ve saygınlık sağlama (Doğan, 1997: 19).

Şirketler de diğer işletmeler gibi kâr elde ederek sermayelerini güçlendirmek, sürekliliklerini sağlamak, günün gelişen teknolojik koşullarına ayak uydurmak ve sahiplerine ekonomik yarar sağlamak amaçları vardır. (Çaldağ, 1999: 5). Şirketlerin kuruluş amaçları genel olarak, sermaye ve işbölümü sağlamak, sorumluluğu sınırlamak, riski dağıtmak şeklinde sıralanabilir ( Erdoğan, 1997: 2). Şirketlerin temel amacı, ekonomik nitelik taşımaktadır. Ekonomik nitelik ise kâr elde etme ve şirketin cari piyasa değerini arttırarak sürekliliğini sağlamaktır. Bunun dışında, riskin dağıtılması ve ekonomik bünye içinde tek başına etkin olmayan sermayelerin birleştirilmesi de şirketleşmenin diğer amacıdır (Ataman, 2000: 13 ).

### 1.1.2 Şirket Türleri

Şirketlerin sınıflandırılması çeşitli açılardan yapılmaktadır. Farklı özellikler dikkate alınarak bu sınıflandırma arttırılabilir. Ancak, literatürde en yaygın sınıflandırma tabi oldukları yasal hükümler çerçevesinde yapılmaktadır Buna göre; şirketler Türk Borçlar Kanununa tabi şirketler ve TTK'ya tabi şirketler şeklinde sınıflandırılabilir.

### 1.1.2.1 Türk Borçlar Kanununa Tabi Şirketler

Türk Borçlar Kanunu'nda düzenlenen şirketler sadece adi şirketlerdir. Adi Şirketler, kanunun 520 - 544. maddelerinde tanımlanmaktadır. Birden fazla kişinin emek ve sermayelerini ortak bir amaca erişmek için birleştirmeleri ile ortaya çıkan ve TTK'da düzenlenen şirketlerin özgün niteliklerini haiz olmayan, aynı zamanda özel kanunla kurulmuş olmayan şirketler adi şirketlerdir ( Soydan ve Dokur, 1996: 4). Adi şirket açık ve gizli olmak üzere iki şekilde ortaya çıkmaktadır. Açık adi şirket; gerçek ve tüzel kişilerin bir araya gelerek ortak amaçta birleşmelerine denilmektedir. “Özel Şirket” adıyla da belirtilen gizli adi şirketin ise dışarıya karşı hiçbir mevcudiyeti yoktur. Üçüncü şahıslar ancak tacir sıfatı ile ortaklığı yöneten ve temsil eden ortağı tanırlar. Bu ortaklık dışarıdan bakıldığında mevcut olmayan ancak içeriden bakıldığında mevcut olan bir sözleşme biçimidir. Genelde bu iki tür adi şirket geçici işler için oluşturulurlar ve iş sonunda şirket tasfiye edilir. Adi Şirketin belli başlı özellikleri aşağıdaki gibi özetlenebilir:

- Adi şirket, yasal dayanağını Türk Borçlar Kanunu'ndan alır.
- Adi şirketin kuruluşu belli bir şekle tabi değildir. Şirket sözleşmesi tarafların isteği ile istenildiği şekilde yapılabilir. Şirket sözleşmesi yazılı veya sözlü olarak düzenlenebilir.
- Adi şirketlerin bağımsız bir hukuki varlığı ve tüzel kişiliği yoktur. Adi Şirketlerde bir ticaret unvanına sahip olmak ve Ticaret Siciline kayıt olmak zorunluluğu yoktur.
- Adi şirketlerde kâr ve zararın ortaklar arasında nasıl dağıtılacağı Türk Borçlar Kanunu'nun 523. maddesinde belirlenmiştir. Sözleşme varsa ve sözleşmede kar dağıtımına ilişkin bir hüküm konmuşsa bu hüküm uygulanır. Sözleşmede kâr ve zararın nasıl dağıtılacağına ilişkin bir hüküm olmaması halinde veya bir sözleşme olmadığı takdirde her ortak kâr ve zarara, koyduğu sermaye dikkate alınmadan eşit olarak katılır. Ancak ortaklardan birisi sermaye olarak yalnız emeğini şirkete koymuş ise zarara iştirak etmeyeceği konusunda sözleşmeye bir hüküm konabilir.

- Adi şirketlerde, şahsi emek, ticarî itibar, para, kıymetli evrak, imtiyaz ve ihtira beratları, sınaî haklar, taşınır ve taşınmaz mallarla sair haklar sermaye olarak konulabilir ( Soydan ve Ildır, 2000: 11).

### **1.1.2.2 Türk Ticaret Kanununa Tabi Şirketler**

TTK'da düzenlenen şirketler ticaret şirketleridir. TTK'nın 124 - 133. maddeleri ile ticaret şirketlerine ilişkin genel hükümler düzenlenmiştir. Kanunun 124. maddesine göre ticaret şirketleri; kollektif, komandit, anonim, limited ve kooperatif şirketlerden ibarettir. Ticaret şirketleri Ticaret Siciline kayıt olmak mecburiyetindedirler, TTK hükümlerine tabidir, bilânço esasına göre defter tutmak mecburiyetindedirler. Ticaret şirketleri kendi içinde iki ana gruba ayrılırlar (Kishalı, 1998: 2- 3).

Şahıs şirketi, ayrı bir tüzel kişiliğe sahip olmakla birlikte, gücünü ve ticari itibarını kurucularından alır. Ortakların şirket alacaklılarına karşı sorumluluklarının sınırsız ve zincirleme olması nedeniyle, şirketin sermayesi yanında, kurucuların kişisel servetleri ve itibarları da üçüncü kişiler nezdinde büyük önem taşır (Kishalı, 1998: 3).

Şirket ortakların üçüncü kişilere karşı sorumlulukları koymuş oldukları sermaye ile sınırlandırılmamış olup müteselsil sorumlulukları vardır. Bu nedenle ortaklardan birinin şirketten ayrılması, şirketin mevcut durumunu ve itibarını sarsabilir. Ayrıca, şahıs şirketlerinde her ortağın eşit oy hakkı vardır, ortakların sermaye payları bölünmemiştir. Her ortak idare, temsil ve murakabe hakkına sahiptir - aksi kararlaştırılabilir-, ortaklık mukavelesi oybirliği ile değişir, ortaklığa girme ve çıkmada böylece oybirliğine tabidir; bazı durumlarda mahkeme kararı aranır, ortaklardan birinin ölümü veya iflası, esas itibariyle ortaklığın son bulmasına yol açar. TTK'da şahıs şirketleri; kollektif şirket ve adi komandit şirket olmak üzere iki şekilde kurulabilir (Poroy vd., 2002: 22).

### **1.1.3. Şirket Organları**

Şirket organlarını 4 ana başlık altında toplamak mümkündür.

1. Genel Kurul
2. Yönetim Kurulu
3. Müdürler
4. Denetçiler

#### **1.1.3.1 Şirket Organlarının Yetkileri**

##### **1.1.3.1.1 Şirket Organı Olarak Genel Kurul**

Şirketlerde genel kurul, ortakların tamamı ile oluşturulmaktadır. Şirketin en yetkili kurulusudur. Toplantılar, hesap döneminin bitiminden itibaren üç ay içerisinde olağan olarak yılda en az bir gerçekleştirilir. Olağanüstü genel kurul toplantıları ise gerek duyulan durumlarda ortakların talebi doğrultusunda gerçekleştirilir. Kararlar ortakların yazılı imzaları doğrultusunda sermaye yatırımlarının yarısından fazlasını temsil eden ortakların birliği çerçevesinde alınır. Genel kurulun yetki ve görevleri şunlardır (Weston, 2001);

- Ana sözleşmede değişiklik yapmak
- Şirketin feshine karar vermek
- Şirket organlarının seçimi, değiştirilmesi ve azledilmesi
- Hisse senedi ve tahvillerin ihracına karar verilmesi
- Yönetim kurulu üyelerinin faaliyetlerinin denetimi ve ibrası
- Bilanço, kar ve zarar hesaplarının onaylanması
- Tasfiye kararı alındığında tasfiye memurlarının seçimine veya azline karar verilmesi
- Şirketin genel olarak denetiminin yapılması

##### **1.1.3.1.2 Şirket Organı Olarak Yönetim Kurulu**

Yönetim kurulu, şirketin yönetiminden ve üçüncü kişilere karşı temsil edilmesinden sorumlu olan organdır. Yönetim kurul üyeleri genel kurul tarafından seçilir. Görev ve yetkileri bakımından genel kuruldan sonra en önemli organ yönetim kurulusudur. Yönetim kurulu üyeleri gerçek kişilerden

oluşur. Yönetim kurulu üyelerinin pay sahipleri arasından seçilmesi kuraldır. Pay sahibi olan tüzel kişi yönetim kurulu üyesi olamaz, ancak tüzel kişinin temsilcisi olan gerçek kişiler yönetim kuruluna üye olabilir. Ölüm, istifa veya farklı sebeplerle yönetim kurulu üyeliği açıldığı takdirde, ilk genel kurul toplantısına kadar görev yapmak üzere, boşalan yer için yönetim kurulu tarafından atama yapılabilir. Yönetim kurulunun teşkilinden sonra yapılması gereken ilk şey, üyeleri arasından bir “Başkan” ve “Başkan Vekili” seçilmesidir. Yönetim kurulu üyeleri en çok üç yıl için seçilebilir. Yönetim kurulu toplandıktan sonra, mevcut üyelerinin çoğunluğu ile karar alabilir. Yönetim kurulunun teşkilinden sonra yapılması gereken ilk şey, üyeleri arasından bir “Başkan” ve “Başkan Vekili” seçilmesidir ([www.muhasabedersleri.com](http://www.muhasabedersleri.com)) Yönetim kurulunun yetki ve görevlerini şu şekilde sıralamak mümkündür:

- Genel kurulu toplantıya çağırma
- Şirket yöneticilerinin atanması
- Şirketin denetlenmesi
- Yıllık raporların düzenlenmesi
- Bilanço ve kâr zararın tablolarının düzenlenmesi
- Karın dağıtımını için öneride bulunulması
- Şirketin defterlerinin tutulması
- Yönetim kurulu üyeliğinin açılması halinde yeni üye seçimi
- Şirkete ilişkin tescil ve ilan işlerinin yapılması
- Şirketin mali durumunun bozulması halinde, gerekli tedbirlerin alınması

#### **1.1.3.1.3 Şirket Organı Olarak Müdürler**

Günümüzde şirketlerinde, özellikle uluslararası ve çok ortaklı şirketlerde yönetim süreçleri her geçen gün daha da zorlaşmakta ve genişlemektedir. Geline nokta şirketlerin müdürlere olan ihtiyaçları da

artmış durumdadır. Bu yönetim süreci içerisinde yetki ve görevleri şunlardır (Ayan, 2004,14):

- Şirketi idare ve temsil görevi
- Genel kurulu toplantıya çağırma
- Şirketle rekabete girmemek
- Ana sözleşmenin değiştirilmesi ile ilgili tüm işlemlerin yapılması, takibi
- İflastan farklı bir sebeple şirketin dağılması halinde, ticaret sicline bildirmekle mükelleftir.
- Müdürler pay defterini tutmakla mükelleftir.
- Ortakların sermaye koyma borcunu yerine getirmelerini isteme
- Esas sermayenin belli bir kısmının yok olması durumunda ortaklar genel kuruluna bildirmekle mükelleftir.
- Mali tabloların ( Bilanço, gelir tablosu vb.)tanzimini sağlamak
- Yıllık faaliyet raporunu hazırlamak ([www.muhasibeci.com](http://www.muhasibeci.com))

#### **1.1.3.1.4 Denetçiler**

Şirketlerde, yönetim kurulu ve genel kurulun yanı sıra yasal olarak bulunması gereken organlardan biri de denetim organıdır. Denetçiler, şirketlerde pay sahiplerinin haklarını korumak üzere geliştirilmiş bir organdır. Şirket işlerini denetlemek üzere bir veya birden fazla denetçi seçilmesi yasal zorunluluktur. Denetçilerin mutlaka pay sahipleri arasından seçilmesi yasal olarak zorunlu değildir. Tek denetçi seçilmesi halinde seçilecek kişinin Türk vatandaşı olması şarttır. Birden fazla denetçi seçilmesi halinde ise yarıdan bir fazlasının Türk vatandaşı olması lazımdır. Denetçiler normal olarak genel kurul tarafından seçilir. Denetçi sayısı birden fazla ise ve bir denetçiliğin her hangi bir nedenle açılması halinde, diğer denetçiler ilk genel kurula kadar görev yapmak üzere yerine birini seçebilir. Denetçilerin yetki ve görevlerini şu şekilde sıralamak mümkündür (Ayan, 2004: 15):

- Şirket müdürleri ile beraber bilanço düzenleme şeklini belirlemek.
- Şirketin tahmini bilançosunu düzenlemek.
- Dönem bilançosunu düzenlemek.

- Müdürlerin ihmali görüldüğünde genel kurulu toplantıya çağırarak.
- En az üç ayda bir şirket kasasını denetlemek.
- Genel kurula katılmak suretiyle ortaklara bilgi vermek.
- Şirketin muhasebe kayıtlarının yasalara uygun olarak tutulup tutulmadığının kontrolü yapmak.

### **1.1.3.2 Şirketlerin Tutmak Zorunda Olduğu Defterler**

- Yevmiye defteri
- Büyük defter
- Envanter ve bilanço defteri
- Genel kurul karar defteri
- Yönetim kurulu karar defteri
- Pay sahipleri defteri
- Pay defteri
- Tahvil defter

### **1.1.4 Şirketlerin Sınıflandırılması**

Şirketleri kendi arasında sınıflandırırken bu sınırlandırmayı iki şekilde yapmak mümkündür.

1. Şahıs Şirketleri
2. Sermaye Şirketleri

#### **1.1.4.1 Şahıs Şirketleri**

Tüzel kişiliğe sahip ve ortakların sorumlulukları sınırsız olan şirket türleridir. Ortak ekonomik bir çıkar veya çıkarların gereği olarak sayısı belli kişilerin kurdukları ve sorumlulukları kişisel olan ortaklıklara şahıs şirketleri denir. Ortakların sayısı genelde azdır ve ortaklığın devri de oldukça zordur. Kişi şirketlerinde ortakların hepsi uygun görmeden ortaklık payı başkalarına satılmaz veya devredilemez. Şirketten ayrılan bir ortağın şirket ilişkilerinden dolayı üçüncü kişilere olan sorumluluğu bir süre daha devam eder. Ortaklar, gerçek kişilerdir ve şirket borçlarına karşı sınırsız (bütün mal varlığı ile) sorumludurlar. Şahıs şirketlerinin belirgin bazı özellikleri vardır. Bu özellikler (Ataman, 2000, 19):

- Ortakları gerçek kişilerdir
- Ortakları sınırsız sorumlu olup şirketin borçlarından dolayı tüm varlıklarıyla sorumludurlar
- Kişisel emek ve ticari itibar sermaye olarak konulabilir
- Şirket sözleşmeleri ancak ortakların oybirliğiyle değiştirilebilir
- Yalnızca ticari işletme işletmek amacı ile kurulabilirler
- Sermaye paylara bölünmüştür
- Her ortağın yönetim temsil ve denetim hakkı vardır
- Her ortağın eşit oy hakkı vardır
- Şirket vergi mükellefi değildir. Şirketin ortakları gelir ve vergisi mükellefidir
- TTK hükümlerine göre yedek akçe ayırmak zorunda değildirler
- Yalnız tescil ve ilanla kurulurlar

Şahıs şirketleri TTK' ya göre ikiye ayrılır. Kollektif şirket ve Komandit şirket.

#### **1.1.4.1.1 Kollektif Şirket**

6102 sayılı TTK' nın 211-303.maddelerde kollektif şirketin niteliği, kuruluşu, ortaklık yapısı, sermayesi ve tasfiyesi gibi konuları içermektedir.

Kollektif Şirket, ticarî bir işletmeyi bir ticaret unvanı altında işletmek maksadıyla hakiki şahıslar arasında kurulan ve ortaklarından hiçbirisinin sorumluluğu Şirket alacaklılarına karşı sınırlandırılmamış olan şirkettir (TTK. Md.153). Bu tanıma göre kollektif şirketler; - Bir ticarî işletme çalıştırmak amacıyla kurulabilirler,

- Şirketin türünü ve ortaklardan birinin veya tümünün adını içeren bir ticaret unvanına sahip olmalıdırlar,
- Gerçek kişiler arasında kurulabilirler. Kurucu ortak sayısına ilişkin bir üst sınır olmamakla birlikte kurucu ortak sayısı en az iki olmalıdır,



- Ortaklar, şirket alacaklılarına karşı zincirleme ve sınırsız sorumludurlar. Buna göre alacaklıların alacaklarını tahsil ederken, şirketin varlıkları yeterli olmazsa, ortakların herhangi birinin şahsi mal varlıklarına da başvurma hakları vardır. Kollektif şirket ülkemizde en fazla kurulan şirket çeşitlerinden biridir.

Kollektif şirketlerin yaygınlık kazanmalarının başlıca nedenleri şu şekilde sıralanabilir (Ataman, 2000: 43).

- Şahıs şirketlerinin kuruluş kolaylıklarına sahip olması, kuruluş işlemleri ve sözleşme değişikliklerinin kolaylığı,
- Kuruluşta resmi bir kurumun iznine ihtiyaç olmaması,
- Ortakların kişisel yetenek ve emeklerini sermaye olarak koyabilmeleri,
- Kuruluşta kanunen asgari bir sermaye koyma yükümlülüğünün bulunmayışı,
- Şirketin tüzel bir kişi olarak vergiye tabi olmaması ve kâr dağıtımının ana sözleşmeye göre serbestçe yapılması,
- Kârdan kanuni yedek akçe ayırma zorunluluğunun bulunmaması.

#### **1.1.4.1.2 Komandit Şirket**

6102 sayılı TTK'nın 304-328. maddeleri ile komandit şirketlerin niteliği, kuruluşu, ortaklık yapısı, sermayesi ve tasfiyesi gibi konular netleştirilmiştir.

Komandit şirket, ticarî bir işletmeyi bir ticaret unvanı altında işletmek amacıyla kurulan ve şirket alacaklılarına karşı ortaklardan bir veya birkaçının sorumluluğu sınırlandırılmamış ve diğer ortak veya ortakların sorumluluğu belirli bir sermaye ile sınırlandırılmış olan şirkettir. Şirket alacaklılarına karşı sorumlulukları sınırlı olmayan ortaklara komandite, sorumlulukları sermayesi ile sınırlı olan ortaklara ise komanditer denir. Komandite ortaklar, şirket alacaklılarına karşı kollektif şirketlerde olduğu gibi bütün mal varlıkları ile sorumludurlar. Komanditer ortaklar ise şirkete koydukları veya koymayı taahhüt ettikleri sermaye tutarı kadar sorumlu tutulurlar. TTK'da komandit şirketler, Adi Komandit Şirketler ve Sermayesi Paylara Bölünmüş Komandit Şirketler olarak iki ayrı şirket türü şeklinde düzenlenmiştir. Bunlardan Adi Komandit Şirket, bir şahıs şirketi, Sermayesi Paylara Bölünmüş Komandit

Şirket ise sermaye şirkettir. Komandit Şirket gerçek, kişiler arasında kurulabileceği gibi, en az biri gerçek kişi olmak şartıyla gerçek ve tüzel kişiler arasında da kurulabilmektedir. Komandite ortakların gerçek kişi olmaları gerekir ( TTK. Md. 243 ) . Komandite ortakların sorumluluğunun sınırsız olması nedeniyle bunların gerçek kişi olmalarına karşın, komanditer ortaklar gerçek veya tüzel kişi olabilirler. Komandit şirketler de kollektif şirketler gibi ancak ticarî bir işletme işletmek amacı ile kurulabilir. Komandit şirketin kuruluşu için asgari bir sermaye şartı yoktur. Komandit şirketin yönetimi komandite ortaklar tarafından gerçekleştirilir. Komanditer ortaklar, şirketi temsil edemezler ve yönetemezler. Komanditer ortaklar, dönem sonunda şirket hesaplarını denetleyebilirler ve kârdan sermayeleri oranında pay alırlar.

#### **1.1.4.2 Sermaye Şirketleri**

Sermaye şirketlerinde, ortakların sorumlulukları şirkete getirmeyi taahhüt ettikleri sermaye miktarıyla sınırlıdır. Bu tür şirketlerde ortaklardan birinin ayrılmasıyla ortaklık bozulmaz. Ortakların şirketteki ortaklık payları kişisel değildir. Bu paylar başkasına satılabilir veya devredilebilir. Sermaye şirketlerinin belirli özellikleri vardır. Bu özellikler (Ataman, 2000, 45):

- Ortakları gerçek ve tüzel kişi olabilirler
- Ortakların sorumluluğu sadece şirkete koymayı taahhüt ettikleri sermaye ile sınırlandırılmıştır
- Kişisel emek ve ticari itibar sermaye olarak konulamaz
- Şirket sözleşmesi oy çokluğu ile değiştirilebilir
- Her türlü iktisadi amaç ve konu için kurulabilir
- Sermaye paylara bölünmüştür
- Yönetim temsil ve denetim yetkilileri şirketin belirli organlarına aittir
- Oy hakkı, ortağın şirketteki sermaye payı ile orantılıdır
- Şirket kurumlar vergisi mükellefidir

Sermaye şirketleri kendi içerisinde üçe ayrılır. Anonim şirket, Sermayesi Paylara Bölünmüş Komandit Şirket ve Limited Şirket

#### 1.1.4.2.1 Anonim Şirket

6102 sayılı TTK' nın 329-563.maddeleri ile anonim şirketlerin niteliği, kuruluşu, ortaklık yapısı, sermayesi ve tasfiyesi gibi konular netleştirilmiştir. TTK'nda şirket türleri içerisinde en geniş yer anonim şirketlere ayrılmıştır.

Anonim şirket, sermayesi belirli ve paylara bölünmüş olan, borçlarından dolayı yalnız malvarlığıyla sorumlu bulunan şirkettir.” (6102 sayılı TTK, Madde 329'un 1. fıkrası) “Pay sahipleri, sadece taahhüt etmiş oldukları sermaye payları ile ve şirkete karşı sorumludur. (6102 sayılı TTK, Madde 329'un 2. fıkrası)

Anonim şirket kuruluşunda en az sermaye 50.000 TL olmalıdır. Kayıtlı sermaye sistemini kabul etmiş olan halka açık olmayan anonim şirketlerde en az sermaye 100.000 TL olmalıdır. Nakden taahhüt edilen sermayenin en az yüzde 25'i tescilden önce, kalan yüzde 75'i ise tescil tarihinden itibaren en çok 24 ay içinde ödenmek zorundadır. Sermaye, nakdi ya da aynı olabilir. Fikri mülkiyet haklarının yanında, yeni kanunla birlikte anonim şirketlerin internet site adları da aynı sermaye olarak sermayede gösterilebilecektir. Kuruluş aşamasında aynı sermayelerin bedellerini asliye mahkemelerinin atadığı bilirkişiler değer biçer (Arslan, 1994, 17).

Yeni kanunla birlikte anonim şirketin en az ortak sayısı bire düşmüştür. Artık bir gerçek ya da tüzel kişi gerekli şartları yerine getirmek kaydıyla tek başına anonim şirket kurabilecektir.

Anonim şirketlerde yönetim görevi yönetim kurulu tarafından gerçekleştirilir. Yönetim kurulu en az bir kişiden oluşur. Yönetim kurulunu genel kurul seçer ya da esas sözleşmeyle tayin edilir (çoğunlukla genel kurul tarafından seçilir). Yönetim kuruluna bir tüzel kişi seçilmişse, bu tüzel kişiyi temsilen, tüzel kişi tarafından seçilen bir gerçek kişi, yönetim kurulunda görev alır ve bu tüzel kişi adına oy kullanır.

“Yönetim kurulu üyeleri en çok üç yıl süreyle görev yapmak üzere seçilir. Esas sözleşmede aksine hüküm yoksa aynı kişi yeniden seçilebilir.” (6102 sayılı TTK, md. 362 1. fıkra). Yönetim kurulu üyeleri aralarından her yıl

en az bir başkan ve bir başkan vekili seçerler. Anonim şirkette temsil yetkisi yönetim kuruluna aittir. Yönetim kurulu kararlarında en az iki üyenin imzası olması gerekir (tek kişilik yönetim kurullarında ya da esas sözleşmede tek imzanın yeterli olduğu belirtilmişse bu şart aranmaz). Yönetim kurulu, temsil yetkisini murahhas üyeye veya müdüre devretmişse, bu durumda yine çift imza şartı aranır ve bunlardan birinin yönetim kurulu üyesinin imzası olması gerekir.

Yeni kanunun getirdiği bir diğer yenilik de yönetim kurullarının elektronik ortamda da yapılabilecek olması. Artık, internet aracılığıyla yönetim kurulu toplantılarını yapılabilecektir.

Yönetim kurulu üye tam sayısının çoğunluğu ile toplanır ve kararlarını da toplantıda hazır bulunan üyelerin çoğunluğu ile alır. Örneğin, yedi kişiden oluşan bir yönetim kurulunun toplantısına beş üyenin katıldığını varsayalım. Bu durumda, üye tam sayısının çoğunluğu toplantıya geldiği için toplantı yapılabilir. Kararlar da toplantıya katılan bu beş kişiden en az üçünün olumlu oyuyla alınabilir (toplantıda hazır bulunan üye sayısının çoğunluğu). Bir konu oylanıp oylar eşit çıkarsa, o konu bir sonraki toplantıya bırakılır. Sonraki toplantıda da o konunun oylanması sonucunda oylar eşit çıkarsa o öneri reddedilmiş sayılır (Bilge, 2012: 77).

Anonim şirketin finansal tabloları denetçi tarafından Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca yayımlanan uluslararası denetim standartlarıyla uyumlu Türkiye Denetim standartlarına göre denetlenir. Denetçi, şirketin genel kurulu tarafından seçilir. Denetçi, Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca yetkilendirilen bağımsız denetçi veya bağımsız denetim kuruluşu olabilir. On yıl içinde yedi yıl denetçi olarak atanan bağımsız denetim kuruluşu ya da bağımsız denetçi üç yıl geçmedikçe denetçi olarak seçilemez. Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu bu süreleri kısaltmaya yetkilidir.

Anonim şirketlerinin genel kurullarına pay sahipleri katılabilirler. Ayrıca, murahhas üyelerin, denetçinin ve en az bir yönetim kurulu üyesinin de genel kurul toplantısına katılması gerekir.

Genel kurulun devredilemez görev ve yetkileri aşağıdaki gibidir:

- Esas sözleşmenin değiştirilmesi,

- Yönetim kurulu üyelerinin seçimi, süreleri, ücretleri ile huzur hakkı, ikramiye ve prim gibi haklarının belirlenmesi, ibraları hakkında karar verilmesi ve görevden alınmaları,
- Kanunda öngörülen istisnalar dışında denetçinin ve işlem denetçilerinin seçimi ile görevden alınmaları,
- Finansal tablolara, yönetim kurulunun yıllık raporuna, yıllık kâr üzerinde tasarrufa, kâr payları ile kazanç paylarının belirlenmesine, yedek akçenin sermayeye veya dağıtılacak kâra katılması dâhil, kullanılmasına dair kararların alınması,
- Kanunda öngörülen istisnalar dışında şirketin feshi,
- Önemli miktarda şirket varlığının toptan satışı.” (6102 sayılı TTK, Madde 408’in 2. fıkrası, a,b,c,d,e,f bentleri)

“Tek pay sahipli anonim şirketlerde bu pay sahibi genel kurulun tüm yetkilerine sahiptir. Tek pay sahibinin genel kurul sıfatıyla alacağı kararların geçerlilik kazanabilmeleri için yazılı olmaları şarttır.” (6102 sayılı TTK, Madde 408’in 3. fıkrası)

Genel kurulların olağan toplantıları her faaliyet döneminin sonundan itibaren üç ay içinde yapılır. Toplantının yapılabilmesi için, sermayenin en az dörtte birine sahip olan pay sahiplerinin ya da onların temsilcilerinin toplantıya katılması ve toplantı boyunca da orada bulunmaları gerekir. İlk toplantıda bu anılan nisaba ulaşamadığı takdirde, ikinci toplantının yapılabilmesi için nisap aranmaz.

#### **1.1.4.2.2 Sermayesi Paylara Bölünmüş Komandit Şirket**

6102 sayılı TTK’nın 564-572. maddeleri ile sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin niteliği, kuruluşu, ortaklık yapısı, sermayesi ve tasfiyesi gibi konular netleştirilmiştir. TTK’da şirketler arasında en az madde sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler için ayrılmıştır.

“Sermayesi paylara bölünmüş komandit şirket, sermayesi paylara bölünen ve ortaklarından bir veya birkaçı şirket alacaklılarına karşı bir kolektif şirket ortağı, diğerleri bir anonim şirket pay sahibi gibi sorumlu olan şirkettir.

Sermaye, paylara bölünmeksizin sermayesi sadece birden çok komanditerin sermayeye katılma oranlarını göstermek amacıyla kısımlara ayrılmış bulunuyorsa komandit şirket hükümleri uygulanır.” (6102 sayılı TTK, Madde 564’ün 1. fıkrası).

“Esas sözleşme yazılı şekilde düzenlenir, kurucularla komandite ortakların tümü tarafından imzalanır; imzaların noterce onaylanması gerekir.” (6102 sayılı TTK, Madde 566’nın 1. fıkrası)

En az beş kişinin kurucu olması gerekir. Kurucuların en az birisi komandite ortak olmalıdır. Kuruluşta anonim şirketlere uygulanan hükümler geçerlidir (Kumkale, 2010: 9).

“Anonim şirketlerin yönetim kurulunun görevleriyle sorumluluklarına ilişkin hükümleri, yönetici olan komandite ortaklar hakkında da geçerlidir.” (6102 sayılı TTK, Madde 570’in 1. fıkrası)

“Komanditelerin birbirleriyle, komanditerlerin tümüyle ve üçüncü kişilerle hukuki ilişkileri, özellikle şirketin yönetimine ve temsiline ilişkin görev ve yetkileri, şirketten ayrılmaları, komandit şirketlerdeki hükümlere tabidir.” (6102 sayılı TTK, Madde 565’in 1. fıkrası)

“Birinci fıkrada gösterilen hususların dışında, Kanunda aksine hüküm bulunmadıkça anonim şirket hükümleri uygulanır.” (6102 sayılı TTK, Madde 565’in 2. fıkrası).

#### **1.1.4.2.3 Limited Şirket**

6102 sayılı TTK’nın 573-644.maddeleri ile limited şirketlerin niteliği, kuruluşu, ortaklık yapısı, sermayesi ve tasfiyesi gibi konular netleştirilmiştir.

“Limited şirket, bir veya daha çok gerçek veya tüzel kişi tarafından bir ticaret unvanı altında kurulur; esas sermayesi belirli olup, bu sermaye esas sermaye paylarının toplamından oluşur.” (6102 sayılı TTK, Madde 573’ün 1. fıkrası)

“Ortaklar, şirket borçlarından sorumlu olmayıp, sadece taahhüt ettikleri esas sermaye paylarını ödemekle ve şirket sözleşmesinde öngörülen ek ödeme

ve yan edim yükümlülüklerini yerine getirmekle yükümlüdürler.” (6102 sayılı TTK, Madde 573’ün 2. fıkrası).

Limited şirkette ortak sayısı en az bir, en çok elli olabilir. Yeni kanunla birlikte limited şirketlerde de en az ortak sayısı şartı bire düşürülmüş; gerçek sermayedarın tek başına limited ya da anonim şirket kurmasına imkân tanınmıştır. Böylece, sermayedarın sadece prosedürü tamamlamak için küçük ortak/ortaklar bulmasına gerek kalmamıştır.

Limited şirketin minimum sermayesi 10.000 TL’dir. Fikri mülkiyet hakları ve internet sitesi adları da aynı sermaye olarak şirket sermayesine konabilir. Bir ortak birden fazla esas sermaye payına sahip olabilir. Limited şirket sözleşmesi, esas sermayenin üçte ikisini temsil eden ortakların kararıyla değiştirilebilir.

“Genel kurul müdürler tarafından toplantıya çağrılır. Olağan genel kurul toplantısı, her yıl hesap döneminin sona ermesinden itibaren üç ay içinde yapılır. Şirket sözleşmesi uyarınca ve gerektiğinde genel kurul olağanüstü toplantıya çağrılır.” (6102 sayılı TTK, Madde 617’nin 1. fıkrası). Şirket müdürleri genel kurul tarafından atanır ve görevden alınır. Şirket denetçisini seçme yetkisi genel kurula aittir.

En az biri şirket ortağı olmak üzere, birden fazla müdür atanabilir. Şirketin müdürlerinden biri tüzel kişi ise, bu tüzel kişi kendini temsilen bir gerçek kişiyi müdür olarak belirler. Müdür sayısı birden fazlaysa, genel kurul içlerinden birini, şirket ortağı olsun olmasın, müdürler kurulu başkanı olarak atar. Müdürler kurulu çoğunluk ile karar alırlar. Oylar eşitse, kurul başkanının oyu üstün sayılır.

Anonim şirketlerin denetlenmesine ilişkin hükümler limited şirketler için de uygulanır.

## İKİNCİ BÖLÜM

### ŞİRKETLERDE GENEL KURUL

#### 2.1. Şirketlerde Genel Kurul Ve Yetkileri

##### 2.1.1 Genel Kurulun Devredilebilir Yetkileri

Şirketleri yöneten, radikal kararların alındığı önemli bir kurul olan genel kurullarının devredilebilir yetkileri şu şekilde ifade edilebilir (Pulaşlı, 2011:233):

- Genel kurul toplantısına başkanlık edecek divanı seçmek
- Ana sözleşmede değişiklik yapmak
- Yönetim ve denetim kurulu üyeleri ile gerektiğinde tasfiye kurulunu seçmek
- Yönetim ve denetim kurullarını ibra etmek (aklamak)
- Yönetim ve denetim kurulları ile tasfiye kurulu üyelerinin görevine son vermek
- Bilançoyu, gelir gider farkı hesaplarını ve yıllık çalışma raporlarını incelemek
- Kooperatife gayrimenkul alımında ve satımında izlenecek usul ile alınacak gayrimenkulün özelliği, yerini, fiyatını, satılacak gayrimenkulün asgari fiyatını belirlemek
- Üretim ve inşaat işlerinin yaptırılma yöntemini belirlemek
- Yapı kooperatiflerinde, kooperatif üye sayısı ile yapılacak konut veya iş yeri sayısını belirlemek
- Yönetim kurulunun hazırlamış olduğu iş programını ve bütçe önerisini onaylamak
- Yönetim ve denetim kuruluna verilecek ücreti belirlemek
- Kooperatifin ihtiyaç duyduğu personel kadrolarını ve ücretlerini onaylamak
- Kooperatifin başka bir kooperatifle birleşmesine karar vermek
- Kooperatifin dağılmasına karar vermek
- Kooperatifin üst birliğe katılmasına karar vermek



- Ortaklıktan çıkarılanların itirazlarını inceleyip onaylamak veya itirazı kabul etmek
- Ortaklara ek ödeme yükümlülüğü getirmek
- Kooperatifin sermayesini artırmak
- Ortakların taksit tutarlarını ve ödeme esaslarını belirlemek
- Yönetim kurulu kararlarından, kanun, ana sözleşme ve iyi niyet esasları ile genel kurul kararlarına aykırı olduğu iddia edilenleri incelemek, gerektiğinde iptal etmek

Şirketlerin devredilebilir yetkileri arasında genel kurula başkanlık edecek divanın seçimi yer almaktadır. Bu yetki devri esasında genel kurullarca alınması doğru olsa da divanın seçimi genel kurulun toplanmasından evvel yapılması gerektiğinden ve genel kurulun ansızın toplanmasının güçlüğünden dolayı divanın seçimi yetkisi devredilebilir yetkiler arasındadır. Genel kurulun yetkileri arasında yer alan ana sözleşmede değişiklik yapmakta bu minvalde değerlendirilebilir.

### **2.1.2 Genel Kurulun Devredilemez Yetkileri**

Genel Kurulun devredilemez yetkileri şunlardır (Pulaşlı, 2011: 236):

- a. Şirket sözleşmesinin değiştirilmesi.
- b. Müdürlerin atanmaları ve görevden alınmaları.
- c. Topluluk denetçisi ile denetçilerin atanmaları ve görevden alınmaları.
- d. Topluluk yılsonu finansal tabloları ile yıllık faaliyet raporunun onaylanması.
- e. Yılsonu finansal tablolarının ve yıllık faaliyet raporunun onaylanması, kar payı hakkında karar verilmesi, kazanç paylarının belirlenmesi.
- f. Müdürlerin ücretlerinin belirlenmesi ve ibraları.
- g. Esas sermaye paylarının devirlerinin onaylanması.
- h. Bir ortağın şirketten çıkarılması için mahkemeden istemde bulunulması.
- i. Müdürün, şirketin kendi paylarını iktisabı konusunda yetkilendirilmesi veya böyle bir iktisabın onaylanması.

- j. Şirketin feshi.
- k. Genel kurulun kanun veya şirket sözleşmesi ile yetkilendirildiği ya da müdürlerin genel kurula sunduğu konularda karar verilmesi.

Bu yetkilerin yanı sıra şirket sözleşmesinde öngörüldüğü takdirde şu yetkilerde devredilemez yetkililerdir:

- a. Şirket sözleşmesi uyarınca genel kurulun onayının arandığı haller ile müdürlerin faaliyetlerinin onaylanması.
- b. Önerilmeye muhatap olma, önalım, geri alım ve alım haklarının kullanılması hakkında karar verilmesi.
- c. Esas sermaye payları üzerinde rehin hakkı kurulmasına ilişkin onayın verilmesi.
- d. Yan edim yükümlülükleri hakkında iç yönerge çıkarılması.
- e. Şirket sözleşmesinin 613 üncü maddenin dördüncü fıkrası uyarınca ortakların onayını yeterli görmemesi halinde, müdürlerin ve ortakların şirkete karşı bağlılık yükümü veya rekabet yasağı ile bağdaşmayan faaliyetlerde bulunabilmelerinin onayı için gereken izin verilmesi.
- f. Bir ortağın şirket sözleşmesinde öngörülen sebeplerden dolayı şirketten çıkarılması.

Şirket genel kurullarının devredilemez yetkilerine genel olarak bakıldığında şirket müdürleri ile ilgili işlemlerin, şirketin yılsonu mali işlemleri ilgili durumların, müdürlerin aldıkları ücretlerin tespitinin, ortaklardan herhangi birini ortaklıktan çıkarılmasının yer aldığı görülmektedir. Bu durumlar şirketler için önem arz eden ve ticari faaliyetlerini sürdürüp sürdürememe gibi durumlara karşılık gelebileceğinden kararların tek yetkili organdan çıkmasının öngörüldüğü düşünülebilir.

## **2.2. Şirket Genel Kurulunun Yetki Sınırları**

Genel kurulun kimi devredilemez yetkileri, belli kısıtlamalar çerçevesinde kullanılabilir. Eski TTK döneminde bu kısıtlamaların başında şirketin amaç ve konusu sayılmaktaydı (Özer, 2006: 15). Gerçekten de

TTK' nın 137 nci maddesinde şirketlerin ancak esas sözleşmede yazılı işletme konusunun kapsamında kalan konularda hak kazanabilecekleri ve borç altına girebilecekleri hükme bağlanmıştı. Bu kurala “ultra vires” adı verilmekteydi. Buna göre Şirketi temsil edenler tarafından yapılan ancak şirketin esas sözleşmesinde belirlenmiş amaç ve konusuna girmeyen “ultra vires – konu dışı” işlemler geçersiz olmaktadır. Dolayısıyla genel kurulun Şirketin amaç ve konusu dışında kalan konularda aldığı kararlar da yok sayılmakta ve hüküm ifade etmemekteydi (Pulaşlı, 2011: 242). 6102 sayılı TTK sisteminde *ultra vires* kuralı kaldırılmış olup Yürürlük Kanunu' nun 15 inci maddesinde şirket esas sözleşmelerinde yer alan ve şirket ehliyetinin esas sözleşmede yer alan şirketin konusu ile sınırlı olduğunu düzenleyen esas sözleşme hükümlerinin TTK' nın yürürlük tarihinden itibaren hükümsüz olacağı açıkça hükme bağlanmıştır (Kendigelen, 2011: 100). 6102 sayılı TTK' nın genel gerekçesinin 112 sayılı paragrafında Avrupa Ekonomik Topluluğu' nun 1968 tarihli bir yönergesiyle *ultra vires* kuralının üye ülkelerin kanunlarından çıkarılmasının öngörüldüğü ve bu hüküm ile üçüncü kişilerin korunmasının amaçlandığı nitekim şirketi temsile yetkili kişilerin şirket adına yaptıkları işlemlerin şirketi bağlayacağına dair güvenin sağlanmasının işlem güvenilirliği için şart olduğu belirtilmektedir.

### **2.2.1. Üçüncü Kişilerin Hakları**

Genel kurulun yetkisinin çerçevesini çizen unsurlardan bir diğeri üçüncü kişilerin haklarıdır. Genel kurulun aldığı karar üçüncü kişilerin haklarını ihlal ettiği takdirde bu kararlar hüküm doğurmamaktadır. Dolayısıyla şirketin üçüncü kişi ile yapmış olduğu ve geçerli şekilde meydana gelen bir sözleşmenin genel kurulun alacağı bir kararla fesih olunması veya tek taraflı olarak değiştirilmesi mümkün değildir (Pulaşlı, 2011: 243). Bu şekilde alınmış bir genel kurul kararı üçüncü kişiye karşı hüküm doğurmayacaktır.

### **2.2.2. Diğer Şirket Organlarının Devredilemez Yetkileri**

Şirketin genel kurul dışındaki organlarının devredilemez yetkileri kapsamına giren konularda genel kurul karar alamaz, bu şekilde alınan kararlar hüküm doğurmamaktadır. Her ne kadar genel kurul diğer organların yetkisine

giren konularda karar alamamaktaysa da şirket organlarının seçiminde, ibralarında ve azledilmelerinde yetkili organ genel kurul olduğundan bu organların kararlarında dolaylı yoldan etkili olabilmektedir. Ancak 6102 TTK sisteminde denetçilerin şirketin bir organı olmaktan çıkarılarak bu görev ve yetkinin bağımsız denetçilere verilmiş olması karşısında genel kurulun denetim yetkisi çerçevesindeki kararlar üzerindeki etkisinin en aza indirildiği düşünülmektedir. Nitekim TTK md. 399/1. uyarınca denetçi genel kurul tarafından seçilmekle birlikte görevden alınması ancak aynı maddenin dördüncü fıkrasında belirtildiği şekilde mahkeme kararıyla olabilmektedir (Pulaşlı, 2011: 243).

### **2.2.3. Azlık Hakları**

6102 sayılı TTK m.411 uyarınca sermayenin en az onda birini, halka açık şirketlerde ise yirmide birini oluşturan pay sahipleri azlığı oluşturmaktadır. Genel kurullarda çoğunluk oyuyla karar alındığı durumlarda kararlarının azlığı oluşturan pay sahiplerinin haklarını ihlal eder nitelikte olmaması gerekmektedir. Nitekim çoğunluğu sağlayamayan azlığın hakları ve hatta pay sahiplerinin bireysel hakları dahi ihlal edilmemelidir.

### **2.2.4. İmtiyazlı Pay Sahipleri Toplantısı**

Genel kurulun yetkisini sınırlayan hallerden bir diğeri imtiyazlı ve oydan yoksun payların bulunmasıdır. Şirket esas sözleşmesinden imtiyazlı veya oydan yoksun paylar ihdas edilmiş ise bu payları ilgilendiren genel kurul kararları söz konusu pay sahiplerinin alacağı özel bir kararla onaylanmadıkça geçerli olmamaktadır.

6102 sayılı TTK' nın 454 üncü maddesinin dördüncü fıkrasına göre esas sözleşme değişikliklerinde imtiyazlı payların sahipleri veya temsilcilerinin genel kurulda verdikleri oy oranları, imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunda aranan oranlarla örtüştüğü takdirde ayrıca özel toplantı yapılmasına gerek olmamaktadır.

### 2.3 Şirket Genel Kurulları Toplantı Türleri

Anonim şirket genel kurul toplantılarını tabi olduğu mevzuat silsilesini, TTK, Ticaret Sicili Tüzüğü, Ortaklıkların Denetimine Dair Tüzük, Sermaye Şirketlerinin Genel Kurul Toplantıları ve Bu Toplantılarda Bulunacak Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Komiserleri Hakkında Yönetmelik ve Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın (İç Ticaret Genel Müdürlüğü) Tebliğleri olarak sıralayabiliriz. Ancak, hemen belirtelim ki, bu mevzuat silsilesi, halka açık olmayan, yani kapalı anonim şirketler için öngörülmüştür. Yoksa, halka açık anonim ortaklıklarda, sayılanlar arasına Sermaye Piyasası mevzuatını da dahil etmek gerekir. Bununla birlikte, çalışmamızda konu, esas itibariyle doğrudan TTK'na tabi olan anonim ortaklıklar açısından ele alındığından, Sermaye Piyasası Kanunu'nun konuya ilişkin hükümleri ile Sermaye Piyasası Kurulu'nun bu konudaki Tebliğlerine değinmekten mümkün merteye sarfi nazar edilecek, ancak yeri geldiğinde halka açık anonim şirket yönünden de izahı lazım gelen hususlara gönderme yapılacaktır. Bilindiği üzere, anonim şirket genel kurul toplantılarına ilişkin temel düzenlemelere, 6102 sayılı TTK'da yer verilmiştir. Bu düzenlemelere, paralel olarak, 08/02/1957 tarih ve 9530 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan Ticaret Sicili Tüzüğü'nün beşinci faslında ve 07/08/1972 tarih ve 14269 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan Ortaklıkların Denetimine Dair Tüzük' ün 12. maddesi başta olmak üzere muhtelif maddelerinde, anonim şirketlerin işlemlerine ve genel kurul toplantılarının ilişkin hükümlere yer verilmiştir. Anonim şirket genel kurul toplantılarında uyulması gerekli usul ve esasların en kapsamlısına ise 07/08/1996 tarih ve 22720 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan "Sermaye Şirketlerinin Genel Kurul Toplantıları ve Bu Toplantılarda Bulunacak Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Komiserleri Hakkında Yönetmelik' te yer verilmiştir. Anılan Yönetmeliğin genel kurul toplantılarına ilişkin düzenlemeleri, birçok noktada, TTK' da dağınık olarak yer alan hükümlerin bir araya getirilmesinden ibarettir. Bu özelliğinin yanı sıra, söz konusu Yönetmeliğin, aynı zamanda, genel kurul toplantılarında bulunacak Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Komiserlerinin görev ve yetkilerini düzenlemesi, onu, genel kurul toplantılarında göz önünde bulundurulmuş öncelikli mevzuat haline getirmiştir. Yine, TTK'nın 274. maddesi ile verilen yetki çerçevesinde, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından çıkarılan "Anonim ve Limited

Şirketlerin Kuruluş ve Anasözleşme Değişikliği İşlemlerine İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ (İç Ticaret: 2003/3)” ve bu Tebliğ’de değişiklik yapan İç Ticaret:2004/2 ve İç Ticaret:2007/1 2 sayılı Tebliğler, “Anonim ve Limited Şirketlerin Sermayelerini Yeni Asgari Miktarlara Yükseltme Sürelerinin Uzatılmasına İlişkin Tebliğ (İç Ticaret 2002/4)” 3 ve “Anonim Ve Limited Şirketlerin Kısmi Bölünme İşlemlerinin Usul Ve Esaslarının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ”, ihtiyaç duyulması halinde, anonim şirket genel kurul toplantılarında göz önünde bulundurulması gerekli hususları ihtiva etmektedir

### **2.3.1 Olağan Toplantı**

Şirket organlarının seçimine, finansal tablolara, yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporuna, kârın kullanım şekline, dağıtılacak kâr ve kazanç paylarının oranlarının belirlenmesine, yönetim kurulu üyelerinin ibraları ile faaliyet dönemlerini ilgilendiren ve gerekli görülen diğer konulara ilişkin müzakereler yapmak ve karar almak üzere her hesap dönemi için yapılan toplantılardır (Pulaşlı, 2011: 266).

### **2.3.2 Olağanüstü Toplantı**

Belli bir zamanı olmayan, şirket için lüzumu halinde veya zorunlu ve ivedi sebepler çıktığı takdirde yapılan ve gündemini toplantı yapılmasını gerektiren sebeplerin oluşturduğu genel kurul toplantısıdır. Bu toplantı çeşidi de, olağan genel kurul toplantısı gibi, uygulamada sıklıkla müracaat edilen toplantı çeşitlerinden birisidir.

Genel kurulların olağanüstü toplanmalarına karar veren merciler genel kurulla birlikte yönetim kurulu veya denetim kurulu olabilir. Denetim kurullarınca verilen olağanüstü genel kurul toplantı çağruları malumdur ki şirketlerin denetim konusunda olması gereken, rutin zamandan farklı durumların gerçekleştiği anlarda yapılabilmektedir. Özellikle şirketlerin mali durumu ile ilgili iç denetim faaliyetlerine takılan bir durum vuku bulduğunda denetim kurulu genel kurulu olağanüstü toplantıya çağırabilir. Muhasebe kayıtları, yolsuzluk vb. mali durumlarda yasal veya şirket çıkarlarına aykırı işlemlerde denetim kurulunun tespitine ve çözümüne yönelik olağanüstü genel kurullarca yol haritası çizilerek olumsuz durumun önüne geçilmeye çalışılır.

### **2.3.3 İmtiyazlı Pay Sahipleri Toplantısı**

İmtiyazlı payların bulunduğu şirketlerde, genel kurulun imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını sınırlayacak tarzda esas sözleşmeyi değiştirmeye karar vermesi halinde, Kanunun 454 üncü maddesine göre esas sözleşme değişikliği kararını onaylamak için sadece imtiyazlı pay sahiplerinin katılımıyla yapılan toplantılardır. İmtiyazlı pay sahiplerinin haklarını ihlal edecek nitelikteki esas sözleşme değişikliğinin görüşüleceği genel kurul toplantısında, imtiyazlı payları temsil eden sermayenin en az yüzde altmışına sahip olan imtiyazlı pay sahiplerinin veya temsilcilerinin toplantıda hazır bulunmaları ve bunların çoğunluğunun genel kurulda esas sözleşme değişikliğine olumlu oy vermeleri halinde, ayrıca özel kurul toplantısı yapılmaz (6102 sayılı TTK).

## **2.4 Şirketlerde Genel Kurulu Toplantıya Çağırma Yetkili Olanlar**

### **2.4.1 Yönetim Kurulu**

TTK'nın 365. maddesine göre, anonim şirket genel kurulunu olağan-üstü toplantıya davet etme yetkisi hem yönetim kuruluna hem de TTK m.355 gereği şirket denetçilerine (murakıplara) aittir. Dolayısıyla, anonim şirket genel kurulu, lüzumu halinde – örneğin; ana sözleşmenin değiştirilmesi, esas sermayenin artırılması yahut azaltılması ya da şirketin bozulan mali durumunun görüşülmesi amacıyla - , yönetim kurulu tarafından olağan üstü toplantıya çağrılır. Yine, TTK m.355 gereği, şirket açısından zorunlu ve ivedi sebeplerin ortaya çıkması durumunda, genel kurul, şirket denetçileri tarafından olağan- üstü toplantıya davet edilebilecektir. Aslında, TTK.nun 355. maddesi hükmü, denetçilere tanınan bir yetki olmanın da ötesinde bir görevdir. Yani, zorunlu ve acil sebepler var ise, denetçiler, genel kurulu olağanüstü toplantıya davet etmek zorundadırlar, aksi takdirde görevlerini ihmal etmiş sayılırlar.

### **2.4.2 Azlık**

Şirket sermayesinin en az onda biri değerinde halka açık anonim ortaklıklarda yirmide biri değerinde- paylara sahip olan kimselerin gerektirici sebepleri bildiren yazılı talepleri üzerine, yönetim kurulunun, genel kurulu olağanüstü toplantıya davet etmesi ya da genel kurul zaten toplanacak ise müzakeresini istedikleri maddeleri gündeme koyması zorunludur(TTK, m.366). Bu talebin yönetim kurulunca yerine getirilmemesi durumunda, azlık pay sahipleri, şirket denetçilerine müracaat ederek, genel kurulun şirket denetçileri vasıtasıyla olağanüstü genel kurul toplantısına çağrılmasını sağlayabilirler. Bu taleplerinin şirket denetçileri tarafından da dikkate alınmaması ya da makul bir süre içerisinde yerine getirilmemesi durumunda, azlık pay sahipleri, şirket merkezinin bulunduğu yerdeki mahkemeye müracaat ederek, genel kurulun toplantıya davet edilmesi veya istedikleri hususun gündeme konulması konusunda kendilerine yetki verilmesini talep edebilirler(TTK, m.367). Mahkemenin azlığı yetkili kılması durumunda, toplantıya davete veya gündeme eklenen hususlara ilişkin ilana, mahkemenin izni de yazılır.

### **2.4.3 Pay Sahipleri**

TTK' nın 389. maddesine göre, genel kurul tarafından esas sözleşmenin değiştirilmesine dair verilen karar, imtiyazlı pay sahiplerinin haklarını ihlal edecek mahiyette ise, bu karar, adı geçen pay sahiplerinin yapacakları özel bir toplantıda verecekleri diğer bir kararla onaylanmadıkça uygulanamaz. Aynı maddeye göre, imtiyazlı pay sahiplerini bu toplantıya davet etme görevi, yönetim kuruluna ve şirket denetçilerine aittir. Yani, doğal olarak, yönetim kurulunun, imtiyazlı pay sahipleri genel kurulunu toplantıya davet etmesi beklenir. Ancak, yönetim kurulu tarafından toplantıya davet edilmemesi halinde, anılan kurul, denetçiler tarafından toplantıya davet olunur. TTK' ya göre, imtiyazlı pay sahipleri genel kurulunun, imtiyazlı pay sahiplerinden herhangi birisi tarafından toplantıya davet edilmesi de mümkündür(TTK, m.389).



#### **2.4.4 Tasfiye Memurları**

Tasfiye halinde olan anonim şirketlerde, tasfiye işlemlerinin gereklerinden olan hususlar hakkında karar vermek üzere şirket genel kurulu tasfiye memurları tarafından toplantıya davet edilir(TTK, m.440/f.2). İstifa, görev süresinin dolması veya her hangi bir nedenle organsız kalan anonim şirketlerde, genel kurul; mahkemece atanmış kayyımlar veya davet konusunda yetki verilmiş azlık pay sahipleri tarafından toplantıya çağırılır. Şirket organlarının genel kurulu toplantıya davet yetkisinin devam edip etmediğinin tespitinde, şirket organlarının görev süresinin bittiği yılı takip eden yılın altıncı ayının son günü esas alınır (Yönetmelik, m.9). Diğer yandan, ortakların tamamının imzaları noterce onaylanmış bir yazı ile genel kurul olarak toplanmak istediklerini Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na bildirmeleri durumunda, yalnızca şirket organlarının oluşturulması amacıyla genel kurul toplantısı da yapılabilir (Yönetmelik, m.9)

#### **2.5 Genel Kurulun Toplanması**

Şirket genel kurulunu toplantıya davetin -ilan ve toplantı günü hariç toplantıdan en az iki hafta önce Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi(TTSG)'nde ilan edilmesi zorunludur(TTK, m.368). Toplantıya davet hususunda, TTSG'deki ilan haricinde, şirket esas sözleşmesinde yazılı olan usule de uymak gerekmektedir. Örneğin, şirket esas sözleşmesinde, toplantıya ilişkin davetin şirketin internet sitesine konulacağı, yerel ya da ulusal basında ilan edileceği belirtilmiş ise, TTSG'de yapılacak ilanın yanı sıra, şirket esas sözleşmesinde belirtilen bu hususların da yerine getirilmiş olması gerekecektir. Yine, TTK'YA göre, nama yazılı pay ya da hisse senedi sahipleri ile önceden şirkete bir hisse senedi tevdi ederek ikametgahını bildiren hamiline yazılı pay sahiplerine taahhütlü mektup gönderilmesi suretiyle toplantı günü bildirilmesi gerekmektedir(TTK, m.368). Ancak, Sermaye Piyasası Kanunu'nun 11. maddesi uyarınca, nama yazılı olarak ihraç edilmiş olup da, borsalarda veya teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem gören hisse senedi sahiplerine, toplantı gününün taahhütlü mektupla bildirilmesine gerek bulunmamaktadır (Yönetmelik, m.11/a). Davet edilen ilk toplantıda gerekli yetersayının temin edilememesi, bu nedenle de toplantının yapılamaması durumunda, genel kurul

yukarıda belirtilen usullerle yeniden toplantıya davet edilir(TTK, m.372). Yoksa, toplantıya ilişkin davet metnine, gerekli yetersayının sağlanamaması halinde ikinci toplantının davet edilmesine ilişkin hüküm konulamaz, aksi takdirde konulan hükümler geçersiz sayılır(Yönetmelik, m.11/a).

### **Genel Kurulu Toplantısına Davet Mektuplarında ve İlanında Bulunması Gereken Hususlar**

Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi ile diğer gazetelerde yapılan ilanlarda ve nama yazılı pay/pay senedi sahipleri ile önceden şirkete bir hisse senedi tevdi ederek ikametgahını bildiren hamiline yazılı pay sahiplerine gönderilecek mektuplarda;

- Toplantı günü ve saati,
- Toplantı yeri,
- Gündem,
- Gündemde ana sözleşme değişikliği var ise, değişen madde/maddelerin eski ve yeni şekilleri
- Davetin hangi organ tarafından yapıldığı,
- İlk toplantının herhangi bir nedenle ertelenmesi üzerine genel kurul yeniden toplantıya davet ediliyor ise, ilk toplantının erteleme sebebi ile bu toplantıda yeterli olan toplantı nisabı,
- Olağan toplantı ilanlarında faaliyet raporu ile bilanço, kar ve zarar cetvellerinin ortakların incelemesine hangi adreste açık bulundurulduğu, belirtilir.

Ayrıca genel kurul toplantısında kendisini vekil vasıtasıyla temsil ettirecekler için vekâletname örnekleri ilan edilir(Yönetmelik, m.11/b).

#### **2.5.1. Toplantıda Hazır Bulunması Zaruri Olanlar**

##### ***Yönetim Kurulu Üyeleri:***

Eski TTK'da denetçiler ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Komiserinin Genel Kurul'a katılma zorunluluğu bulunmakta iken, Yönetim Kurulu üyelerinin katılma yükümlülüğüne ilişkin hüküm bulunmamaktaydı. Konuya ilişkin olarak Sermaye Şirketlerinin Genel Kurul Toplantıları ve bu

toplantılarda bulunacak Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Komiserliği Hakkında Yönetmeliğin 18 (“Komiser Yönetmeliği”) 20. maddesinde, genel kurul toplantılarında yönetim kurulu üyeleri ile denetçilerin kendilerinin hazır bulunmasının esas olduğuna ilişkin düzenleme yer almaktaydı.

6102 sayılı TTK m.407/f.2, genel kurul toplantılarında Murahhas üyeler ile en az bir yönetim üyesinin hazır bulunmasının şart olduğunu, diğer yönetim kurulu üyelerinin de genel kurul toplantısına katılabileceklerini öngörmektedir. Ayrıca 6102 sayılı TTK, Komiser Yönetmeliği m.20/f.2’de yer alan düzenlemeden farklı olarak katılım zorunluluğunu, olağan genel kurul toplantısı ile sınırlamamaktadır. Murahhas üyeler ile en az bir yönetim kurulu üyesinin genel kurul toplantısında hazır bulunmasına yükümlülüğü, pay sahipliği haklarının bilinçli bir şekilde kullanılabilmesi açısından pay sahiplerinin genel kurulda bilgi alma hakkına ilişkindir (6102 sayılı TTK 407 nci madde gerekçesi)

Teoman, genel kurula katılması gerekli bir yönetim kurulu üyesinin kimin tarafından ve nasıl belirleneceği konusunda hüküm bulunmamasını eleştirmekte, yönetim kurulu üyelerinden hiçbirisinin genel kurula katılmaması durumunda pay sahibi tarafından bilgi alamadığı gerekçesi ile karara muhalif kalınıp iptal davasına konu edilebileceği ya da sorumluk davasına dayanak oluşturacağı, özen ve sadakat yükümlülüğüne aykırılık nedeniyle üyenin azli için haklı gerekçe olarak ileri sürebileceğini ve sonuç olarak yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğuna gidilebileceğini ifade etmektedir (Teoman, 2010: 221).

### **Bakanlık Temsilcisi:**

6102 sayılı TTK ile Bakanlık Temsilcisine ilişkin olarak Eski TTK ‘dan farklı bir düzenleme getirilmiştir. 6102 sayılı TTK m.407/f.3 uyarınca, Bakanlık Temsilcisi genel kurul toplantısında hazır bulunur. m. 422/f.1’e göre, Bakanlık Temsilcisinin genel kurula katılması genel kurul kararları açısından bir geçerlilik koşuludur. Bakanlık Temsilcisinin genel kurula katılmasının zorunlu olduğu genel kurul toplantılarının yönetmelikle belirleneceği

belirtilmiştir. “Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları İle Bu Toplantılarda Bulunacak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Temsilcisi Hakkında Yönetmeliğinin” 21 (“Bakanlık Temsilcileri Yönetmeliği”) m.32’de bu konuda düzenleme yer almaktadır. Anılan düzenleme, elektronik genel kurul sistemini uygulayan şirketlerin genel kurul toplantılarında Bakanlık Temsilcisinin bulunmasının zorunlu olduğunu hükme bağlamıştır.

### **Denetçiler:**

6102 sayılı TTK’nın getirdiği yeni düzenleme ile denetçi, şirket organı olmaktan çıkarılmıştır. 6102 sayılı TTK’nun m.407/f.2 uyarınca genel kurul toplantılarında denetçi ve kendilerini ilgilendiren konularda işlem denetçilerinin hazır bulunması gerekmektedir. Hüküm, pay sahibinin bilgi alma hakkına ilişkin olup, pay sahiplerinin genel kurul toplantısında denetçilerden denetime ilişkin konular hakkında bilgi istemeleri mümkündür.

### **2.5.2. Toplantı Yeter Sayıları**

Genel kurul toplantısının yapılabilmesi için kanun ve esas sözleşmede öngörülen toplantı yeter sayısının mevcut olması şarttır. Toplantı yeter sayısı genel kurul toplantısının açılarak gündemde yer alan konuların görüşülmesine başlamak için gerekli sermaye miktarının toplantıda temsil edilmesidir. Toplantı yeter sayıları ortaklığın esas/çıkarılmış sermayesine göre belirlenmektedir (Poroy, 2011: 414). Toplantı yeter sayısının tespiti ile gündemde yer alan konuların görüşülmesine ve oylanmasına geçilir. Kanunda ve esas sözleşmede öngörülen karar yeter sayılarının sağlanması ile genel kurul kararı alınır.

#### **2.5.2.1. Olağan Yeter Sayısı**

6102 sayılı TTK’nın 418 inci maddesi uyarınca genel kurullar sermayenin en az dörtte birini karşılayan payların sahiplerinin veya temsilcilerinin varlığıyla toplanır. Toplantı yeter sayısının hesabında, pay sahipleri sayısı değil; pay sahiplerinin temsil ettikleri sermayenin miktarı esas alınır. Ancak 6102 sayılı TTK’da veya şirket esas sözleşmesinde daha ağır bir

nisap öngörölmüş olması istisnai haller olarak belirtilmiştir. Esas sözleşmede yer verilecek aksine düzenleme ile toplantı nisabının sadece ağırlaştırılabileceği açıkça vurgulanmış dolayısıyla bu maddede öngörülen ilk toplantıya ilişkin yeter sayının hafifletilmesine izin verilmemiş, ayrıca nisap açısından pay sahiplerinin yanı sıra temsilcilerine de işaret edilmiştir (Kendigelen, 2011: 270). Ayrıca dörtte birlik nisabın toplantı süresince korunması şart koşulmuştur. Bununla beraber, şirket esas sözleşmesi ile kanunun aradığı asgari dörtte birlik toplantı nisabının ağırlaştırılabileceği, ancak hafifletilemeyeceği öngörülmektedir (Altaş, 2011: 74).

6102 sayılı TTK'nın 418 inci maddenin son cümlesinde ise ilk toplantıda anılan nisaba ulaşamadığı takdirde ikinci toplantının yapılması için nisap aranmayacağını açıkça hüküm altına alınmıştır. Bununla birlikte görüşümüze göre tek kişilik ortaklıklarda bu ortağın veya temsilcisinin katılmadığı bir toplantının yapılması mümkün olmayacağından ikinci toplantıda nisap aranmayacağı ifadesi her zaman doğru bir çıkarım olmayacaktır. Bu doğrultuda ikinci toplantıda bulunan pay sahipleri veya temsilcileri temsil ettikleri sermaye miktarı dikkate alınmaksızın genel kurul toplantısını yapma ve karar alma yetkisini haizdirler. İkinci toplantıda yeter sayı aranmamasının şartı, birinci toplantının devamı olmasından kaynaklanmaktadır. Anonim Şirketlerin yaşayan bir organizma olmaları nedeniyle yaşamına devam edebilmesi için, mutlaka alınması gereken kararların varlığı halinde işleyişin engellenmemesi, en azından mutlak işlemlerin devam edilebilmesi cihetiyle, ikinci toplantı için bir yeter sayısı zorunluluğu öngörülmemiştir (Kendigelen, 2011: 271).

#### **2.5.2.2. Ağırlaştırılmış Yeter Sayısı**

6102 sayılı TTK'nın olağan toplantı yeter sayısını düzenleyen 418 inci maddesinde; "bu kanunda veya esas sözleşmede aksine daha ağır nisap öngörölmüş bulunan haller hariç" ifadesi ile bu yeter sayısından farklı yeter sayıların kanunda düzenlenmiş olduğuna işaret etmektedir. Ağırlaştırılmış toplantı yeter sayısı gerektiren haller 6102 sayılı TTK'nın birden çok madde muhtevasında bulunmakla beraber, ağırlaştırılmış yeter sayıları ile ilgili esas düzenleme 6102 sayılı TTK'nın 418 inci maddesinde yapılmış olup, bu

maddedeki düzenleme, esas sözleşme değişiklikleri ile ilgilidir ve diğer çeşitli maddelerce yollama yapılan temel bir hükümdür. Şirket esas sözleşme değişiklikleri için 6102 sayılı TTK'da da tıpkı Eski TTK'da olduğu gibi daha ağır nisaplar öngörülmüştür. Şirket esas sözleşme değişikliklerine uygulanacak toplantı ve karar nisapları 6102 sayılı TTK'nın m.421 kapsamında düzenlenmektedir. Söz konusu maddenin ilk fıkrası, kanunda veya esas sözleşmede aksine bir hüküm bulunmaması kaydıyla, esas sözleşmeyi değiştiren kararların Şirket sermayesinin en az yarısının temsil edildiği genel kurulda, toplantıda mevcut bulunan oyların çoğunluğu ile alınacağını belirtmek suretiyle genel bir hüküm getirmektedir. İlk toplantıda öngörülen bu toplantı nisabı elde edilemediği takdirde en geç bir ay içinde ikinci bir toplantı yapılabilir. İkinci toplantı için belirlenen toplantı nisabı ise şirket sermayesinin en az üçte birinin toplantıda temsil edilmesiyle sağlanmaktadır. Fıkra kapsamında hem birinci hem de ikinci toplantı için öngörülen nisapları düşüren veya nispi çoğunluğu öngören esas sözleşme hükümleri geçersiz kabul edilmiştir. Bir aylık sürenin sona ermesi halinde, ilk toplantıya ilişkin nisap uygulanacak, başka bir ifadeyle sermayenin en az yarısının toplantıda temsil edilmesi söz konusu olacaktır (Altaş, 2011: 75). Toplantı yeter sayısının düzenlenmesinde, kanun koyucu iki menfaati bağdaştırmak amacındadır. Birincisi genel kurul toplantılarına mümkün olduğu kadar çok pay sahibinin katılmasını sağlamak; ikincisi ise, genel kurul toplanması için belli sayıda pay sahibinin katılmasını yeterli görerek, bu sayede genel kurulun aldığı karar ile Şirketin faaliyetlerini yerine getirmesine olanak sağlamaktır.

Şirket merkezinin yurtdışına taşınması ile bilanço zararlarının kapatılması için yükümlülük ve ikincil yükümlülük getiren kararların oybirliği ile alınacağı 6102 sayılı TTK'nın 421 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca hükme bağlanmıştır. Bu fıkroda öngörülmüş kararlar için hem toplantı hem de karar nisabı sermayenin tamamını temsil eden pay sahiplerinin tümünün oybirliği ile sağlanacaktır. Söz konusu nisabın esas sözleşme ile getirilecek hüküm ile hafifletilmesi mümkün değildir (Parlar, 2011: 374).

6102 sayılı TTK'nın 421 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca Şirket esas sözleşmesinde (a) Şirketin işletme konusunun tamamen değiştirilmesi (b) imtiyazlı pay oluşturulması ve (c) nama yazılı payların devrinin

sınırlandırılmasına ilişkin değişiklik yapılması için sermayenin en az yüzde yetmiş beşini oluşturan payların sahiplerinin veya temsilcilerinin oyları gereklidir. Söz konusu nisaba ilk toplantıda ulaşılmaz ise izleyen toplantılarda da aynı nisap aranmaktadır. Yüzde yetmiş beşlik oran hem toplantı hem de karar nisabı olarak öngörölmüştür. Fıkra metninde “en az” ibaresi yer aldığı için her iki nisabın da hafifletilemeyeceği ancak ağırlaştırılabileceği sonucuna varılmaktadır. Gerekçede “Azlık özellikle korunmuştur. Bu sebeple her iki nisap da hafifletilemez; ağırlaştırılabilir. “En az” ibaresinin hükümde yer almasının sebebi budur.” Denilerek özellikle azlığın korunmasının amaçlandığı ifade edilmektedir.

Söz konusu hükme ek olarak, 6102 sayılı TTK’nın 421 inci maddesinin altıncı fıkrası ile işletme konusunun tamamen değiştirilmesi veya imtiyazlı pay oluşturulmasına ilişkin genel kurul kararına olumsuz oy vermiş nama yazılı pay sahipleri, bu kararın Türkiye Ticaret Sicil Gazetesin’de yayımlanmasından itibaren altı ay boyunca payların devredilebilirliği hakkındaki kısıtlamalarla bağlı tutulmamıştır. Gerekçe kapsamında 6102 sayılı TTK’nın 491 inci maddesi uyarınca kanuni bağlam mahfuz tutulmuştur.

İstisnai nitelikte bir düzenleme olan 6102 sayılı TTK’nın 421 inci maddesinin beşinci fıkrası, pay senetleri menkul kıymet borsalarında işlem gören şirketlerde (a) sermayenin arttırılması ve kayıtlı sermaye tavanının yükseltilmesine ilişkin esas sözleşme değişiklikleri ve (b) birleşme, bölünme ve tür değiştirmeye ilişkin konularda karar alınabilmesi için yapılacak genel kurul toplantılarında esas sözleşmelerinde aksine hüküm olmaması halinde TTK 418 inci maddedeki toplantı nisabının uygulanacağını hükme bağlamaktadır.

Hisse senetleri borsada işlem görmeyen halka açık anonim ortaklıklar hüküm kapsamında tutulmamıştır. Bu düzenleme ile mezkur anonim ortaklıklar açısından önem taşıyan, ancak ağırlaştırılmış nisaplarla alınması çok güç olan kararların alınmasını mümkün kılmak için öngörölmüştür. İstisnai nitelik taşıyan hüküm kıyas yoluyla genişletilememektedir (Parlar, 2011: 175).

Göröldüğü üzere 6102 sayılı TTK’da esas sözleşme değişikliğine yönelik nisaplar bakımından 6102 sayılı TTK’nun 388 inci maddesinden tamamen farklı bir düzenleme getirilmiştir. İşte bu nedenle Yürürlük

Kanununun 26 ncı maddesinde bir geçiş hükmü kabul edilmiş ve esas sözleşmelerinde madde numarası vererek veya vermeksizin TTK hükümlerinin uygulanacağı belirtilen anonim şirketlere altı aylık bir süre tanınmıştır. Aksi takdirde belirlenen altı aylık sürenin dolmasıyla toplantı ve karar nisaplarına yönelik yeni Kanun hükümleri uygulanacaktır. Diğer yandan esas sözleşmede öngörülen nisabın 6102 sayılı TTK'nın 421 inci madde ile benimsenen yeni nisaptan daha ağır olması halinde esas sözleşme hükmünün, daha hafif olması halinde ise 6102 sayılı TTK'nın uygulanacağı da özel olarak hükme bağlanmıştır.

### **2.5.2.3. Yeter Sayısının Bulunmaması**

Toplantı nisabı şeklen dahi elde edilmeden toplantı yapılmış ise genel kurulda alınan kararlar yoklukla malul kabul edilmektedir. Zira geçerli bir genel kurul toplantısı bulunmamaktadır (Poroy, 2011: 418). Gerekli nisabın Şeklen mevcut olması halinde, başka bir ifadeyle toplantı katılmaya yetkisi olmayan kişilerce gerçekleştirilmişse her pay sahibi toplantı başkanlığına itirazda bulunabilir, itirazını ve yönetim kuruluna da itirazda bulunmuş olduğunu tutanağa geçirtebilir. Toplantının açılması için kanun veya esas sözleşmede öngörülen toplantı yeter sayısı toplantı süresince de muhafaza edilmelidir.

### **2.5.3. Toplantının Açılması**

Genel kurul toplantısının açılabilmesi için toplantı yeter sayısının sağlandığının anlaşılması lazımdır. Toplantı yeter sayısının sağlanıp sağlanmadığı, pay sahiplerinin girişte imzaladıkları cetvele bakılarak ya da toplantıyı açmakla görevli organın yapacağı yoklamayla anlaşılabilir. Genel kurul toplantı çağrısı yönetim kurulu tarafından yapılmışsa, iç yönergede yapılan belirlemeye uygun olarak toplantı açılır. Çağrı, yönetim kurulu dışındaki yetkililer tarafından yapılmış ve iç yönergede bu konuda belirleme yapılmamışsa, toplantı bu yetkililer tarafından açılır. Toplantının açılması işlemi, hem fiziki hem elektronik ortamda eş zamanlı olarak yapılır (Poroy, 2011: 419).



Genel kurul toplantısı, en erken davette veya ilanlarda belirtilen saatte yapılmaya başlanmalıdır. Bu saatten daha önce toplantıya başlanır ve yeter sayı sağlanamadığı için toplantı ertelenirse, toplantıyı açmaya yetkili kişilerin pay sahiplerinin oluşan zararları nedeniyle sorumlulukları söz konusu olabilecektir (Özer, 2006: 18).

Elektronik ortamda yapılan genel kurullarda, genel kurula bizzat ya da temsilcileri aracılığıyla katılmak isteyen pay sahipleri bu isteklerini EGKS' den bildirmek zorundadırlar. Ayrıca elektronik ortamda katılmak isteyen pay sahipleri, genel kurulun ilan edilen başlama saatinden bir saat öncesinden, başlamasına beş dakika kalıncaya kadar sisteme giriş yaptırmak zorundadırlar (Özer, 2006: 19).

Elektronik genel kurullarda, genel kurul toplantısı fiziki ve elektronik ortamda aynı anda açılır. Toplantının açılabilmesi için ilgili mevzuattaki şartların yerine getirildiğinin bakanlık temsilcisince de tespiti zorunludur.

#### **2.5.4. Genel Kurul Görüşmeleri**

Şirketler genel kurulunda yapılan görüşmeler, pay sahiplerinin gündem maddeleri hakkındaki görüşlerini açıklayarak, bunları genel kurulda paylaşmaları ve bu şekilde ortaklık yönetiminde söz hakkına sahip olmaları için yapılmaktadır. Ayrıca, görüşmeler sırasında ileri sürecekleri fikirler ve yapacakları tespitlerle diğer pay sahiplerinin de kararlarını etkileyebilirler. Böylece, genel kurulda karara bağlanacak konularla ilgili çeşitli görüşler ileri sürülerek daha sağlıklı kararlar alınmasına imkân sağlanmış olur (Yiğit, 2005: 153).

Görüşülmekte olan gündem maddesi üzerinde söz almak isteyen pay sahipleri veya diğer ilgililer durumu toplantı başkanlığına bildirirler. Başkanlık, söz alacak kişileri genel kurula açıklar ve başvuru sırasına göre bu kişilere söz hakkı verir. Kendisine söz sırası gelen kişi, toplantı yerinde bulunmuyor ise söz hakkını kaybeder. Konuşmalar, bunun için ayrılan yerden, genel kurula hitaben yapılır. Kişiler kendi aralarında konuşma sıralarını değiştirebilirler. Konuşma süresinin sınırlandırılması halinde, konuşma süresi bitmesine rağmen konuşmasını tamamlayamayan biri; ancak kendinden sonra konuşmak yapacak

olan kişi hakkını verirse, onun konuşma süresi içinde konuşmasını tamamlayabilir. Toplantı başkanı, görüşülen konular hakkında açıklamada bulunmak isteyen yönetim kurulu üyeleri ile denetçiye sırayı gözetmeksizin söz hakkı verebilir.

Konuşmaların süresi, gündemin yoğunluğu, görüşülmesi gerekli konuların çokluğu, önemi ve söz almak isteyenlerin sayısına göre genel kurulca kararlaştırılır. Bu gibi durumlarda, genel kurul, önce konuşma süresinin sınırlanmaya gerek olup olmadığını, ayrı ayrı oylamayla karar verir (Moroğlu, 2002: 110).

Şirketler genel kurul toplantılarına katılma hakkı, pay sahipleri açısından her ne kadar vazgeçilemez bir hak olsa da bu hakkın sınırsız olduğu söylenemez. Aksine birçok sınırlama söz konusudur. Pay sahiplerinin yapacakları konuşma süresi, gündeme bağlılık ilkesi, hakkın kötüye kullanılması ve toplantılara elektronik ortamda katılanlara ilişkin sınırlamalar mevcuttur. Bu sınırlamalar, toplantının belli bir düzen içinde işlenmesi ve tüm pay sahiplerinin menfaatlerinin korunması için getirilmiştir. Gündemde bulunmayan konular genel kurulda müzakere edilemez ve karara bağlanamaz (TTK m. 413/2). Bu kurala “ Gündeme Bağlılık İlkesi” denir. Bu ilke, genel kurul görüşmelerinin gündeme bağlı kalınarak yapılması, gündem maddelerinin sırasıyla el alınması ve bu maddeler dışına çıkılmaması olarak anlaşılabilir. Bu sınırlamanın uygulanmasıyla, gündem harici konuların karara bağlanıp, pay sahiplerinin bu oldubitti nedeniyle zarara uğramalarının önüne geçilmesi amaçlanmıştır (Altaş, 2011: 79).

Halka açık anonim ortaklık genel kurul toplantılarında ise gündeme bağlılık ilkesine uyulmaksızın Kurul’un görüşülmesini ve ortaklara duyurulmasını istediği hususların kurul gündemine alınması zorunludur (SPK m. 29/4). Bu çerçevede, kanun tarafından, Kurul’a genel kurul gündemini belirlemesi için özel bir yetki verildiği söylenebilir (Karaeğe, 2014: 76). Kurul, gündemde yer almayan hususların, genel kurul toplantısında görüşülmesini uygun bulabilir. Bu durumda, görüşülecek gündem konularını belirler ve ortaklara duyurulmasını sağlar. Kurulun belirlemiş olduğu konuların, gündeme alınarak, genel kurul toplantısında görüşülmesi zorunludur.

### **2.5.5. Oylama**

Genel kurul toplantı gündemine ilişkin görüşmelerin bitirilmesinin ardından oylamaya geçilir. Görüşmelerin bittiğine ve oylamaya geçilmesine karar verecek kişi genel kurul toplantı başkanıdır. Oylama her bir gündem maddesi ile ilgili görüşmelerin bitmesini müteakiben yapılmalıdır (Yiğit, 2005: 201).

#### **2.5.5.1. Kavramsal Açıdan Oy Sahipliği**

Şirketler oy hakkı, pay sahiplerine, ortaklık sıfatları dolayısıyla tanınan ve genel kurul toplantılarında Şirketin yönetsel işleyişine katılmalarını sağlayan en önemli hak ve yetkilerden biridir (Çeker, 2000: 7).

Kanuna göre oy hakkı, payın kanunen veya esas sözleşmeyle belirlenmiş bulunan en az miktarının ödenmesiyle doğar (TTK m. 435). Yani oy hakkı payın taahhüt edilmesiyle değil, kanunda veya esas sözleşmede öngörülen tutarın ödenmesiyle doğacaktır. Pay taahhüdünde bulunanlar ödeme yükümünü yerine getirmediği bu paylar için oy kullanamayacaklardır.

Kural olarak oy kullanma hakkı pay sahibine aittir. Pay sahibi, bu yetkisini bizzat kullanabileceği gibi atayacağı bir temsilci aracılığıyla da kullanabilir. Ancak, pay üzerinde intifa hakkı tesis edilmişse, artık oy kullanma yetkisi intifa hakkı sahibinde olmakla birlikte, pay sahibinin menfaatlerini gözetme yükümlülüğü saklı kalacaktır. İntifa hakkı dışında, pay üzerinde tesis edilen hukuki işlemler (ariyet, rehin, hapis hakkı gibi) pay sahibi tarafından özel bir yetkilendirme yapılmadığı sürece, pay sahibinin oy kullanma hakkını etkilemez (TTK m. 434).

#### **2.5.5.2. Oy Hakkının Kullanılması**

Oy hakkı, sadece genel kurulda kullanılabilen bir haktır. Ayrıca bu hak payların toplam itibari değeriyle orantılı olarak kullanılır (TTK m. 434/1). Her pay sahibi sadece bir paya sahip olsa da her pay en az bir oy hakkı verir. Birden fazla paya sahip olanlara tanınacak oy sayısı esas sözleşmeyle sınırlandırılabilir (TTK m. 434/2).

Her payın en az bir oy hakkı vermesi kuralından dolayı, oy hakkı vazgeçilemez nitelikte müktesep haklardandır. Buna karşın oy hakkı sahibi genel kurula katılıp katılmamakta ya da katıldığı halde oy kullanmamakta serbesttir (Çeker, 2000: 11).

Genel kurulda, ilgili gündem maddeleri müzakere edildikten sonra oylamaya geçilir. Pay sahibi, görüşülen öneri ile ilgili olarak kabul, ret ya da çekimser oylarından birini kullanır. Pay sahibinin iradesini yansıtan oy hakkı, bu haliyle hukuki bir işlem niteliğindedir (Pashı, 2009: 177).

### **2.5.5.3. Oy Hakkının Kısıtlamaları**

Oy hakkı, sahip olunan paydan doğan en geniş haktır. Ancak, pay sahiplerine tanınmış sınırsız bir hak değildir. Bazı Şahsi ve maddi Şartların varlığı, pay sahiplerinin kendi menfaatleri doğrultusunda oy kullanmalarına neden olabilir.

Oydan yoksun paylar sistemi getirilerek; pay sahipleri ile anonim ortaklık arasında menfaat çatışması söz konusu olduğunda, pay sahibinin kendi menfaatini üstün kılarak oy kullanmasının önüne geçilmek istenmiştir (Nomer, 2008: 4).

Oydan yoksun paylar, pay sahibine oy hakkı vermeyen; ancak sermaye teminine yarayan sermaye piyasası araçlarıdır. Bu paylar, pay sahibine, oy hakkı vermez. Ancak, ortaklığın kâr payından ve diğer ortaklık haklarından yararlanma hakkı verirler (Pashı, 2009: 179).

Pay sahibi, kendisinin, eşinin, alt ve üstsoyunun veya bunların ortağı oldukları şahıs şirketlerinin hakkındaki gündem maddeleriyle ilgili olarak oy kullanamaz. Görüşülen gündem maddesi, bu kişilerin hâkimiyetleri altındaki sermaye Şirketleri ile Şirket arasındaki kişisel nitelikte bir iş veya işlem ya da herhangi bir yargı kurumu yahut hakemdeki davaya ilişkin de olabilir. Bu konuların müzakere edildiği genel kurul toplantılarında, pay sahibinin oy hakkı yoktur (Nomer, 2008: 5).

Bunların yanı sıra, Şirketin yönetim kurulu üyeleri ile yönetimde görevli olan imza yetkisini sahip kişiler, yönetim kurulu üyelerinin ibra

edilmelerine ilişkin kararlarda kendilerine ait paylardan doğan oy haklarını kullanamazlar (TTK m. 436).

Bir paya, birden fazla kişinin malik olması halinde, oy hakkı müşterek temsilci tarafından kullanılır. Bu nedenle, ortak paydaşlardan biri oy hakkından yoksunsa, diğerleri de oy hakkından yoksun olurlar. Pay üzerinde intifa hakkı tesis edilmişse, oy kullanma hakkı kural olarak intifa hakkı sahibindedir. Pay sahibinin, oy hakkından yoksun olması, intifa hakkı sahibini etkilemez. Fakat pay sahibi ile intifa hakkı sahibi aralarında bir sözleşme yapıp, oy kullanma hakkının pay sahibine ait olacağını kararlaştırabilirler. Bu durumda, pay sahibi bakımından söz konusu olan oy hakkından yoksunluk nedenleri, genel kurulda oy kullanılamamasına neden olur (Teoman, 2010: 234).

#### **2.5.5.4. Oy Sözleşmeleri**

Oy sözleşmeleri de oy hakkını kısıtlayan düzenlemelerden biridir. Burada, tarafların bir araya gelerek kendilerine ait olan oy hakkını iradi olarak sınırlandırmaları söz konusudur. Bu konu ile ilgili detaylı açıklamalar “oy sözleşmesi yapılması için çağrıda bulunulması” başlığı altında anlatılmıştır.

#### **2.5.5.5. Birikimli Oy**

Birikimli oy; pay sahibinin, sahip olduğu payların miktarı ile seçilecek yönetici sayısının çarpımı kadar oy hakkına sahip olmasıdır. Pay sahibinin, seçilecek her bir yönetim kurulu üyesine ayrı ayrı oy vermesi yerine, oylarını bir ya da birkaç adayda birleştirerek kullanması esasına dayanır. Örneğin, bir pay sahibinin, şahsen ya da vekâleten sahip olduğu 50 oy hakkı varsa 5 yönetim kurulu üyesi için  $50 \times 5 = 250$  oy kullanması mümkün olacaktır. Bu şekilde hesaplanarak elde edilen birikimli oylar, tek bir adaya verilebileceği gibi birden fazla adaya bölünerek de verilebilir (Tepeli, 2013: 119).

Birikimli oy sistemi, temelde azlık pay sahiplerinin anonim ortaklık genel kurullarında üye seçtirebilmelerini ihtimal dâhiline sokan, böylece azlık pay sahiplerinin de genel kurula katılımlarını teşvik eden Amerikan hukuku kaynaklı bir sistemdir. Bu sistem sayesinde, belli oranda pay hakkına sahip

olan azlık, yönetim kuruluna üye seçtirebilecektir. Azlığın yönetim kurulunda temsil edilebilmesi; azlık hak ve menfaatlerinin korunması, şirket faaliyetlerinden haberdar olup, yönetimde söz sahibi olabilmeleri için önemlidir (Tepeli, 2013: 120).

Birikimli oy yöntemi, azlığı korumayı amaçlaması yönünden olumlu bir uygulamadır. Bunun yanı sıra, çoğunluk oylarının dağıldığı hallerde, azlık da iyi organize olmuşsa, yönetim kurulu tamamen azlığın eline geçebilir. Karışık bir hesaplama gerektirdiği için çoğunluğun hata yapma ve yönetimdeki hâkimiyeti kaybetme riski de vardır (Tepeli, 2013: 121).

## **2.5.6. Genel Kurul Kararlarının Geçersizliği**

### **2.5.6.1. Genel Kurul Kararları Tanımı ve Hukuki Niteliği**

Genel kurul kararı, genel kurul olarak toplanan pay sahiplerinin veya onların temsilcilerinin oyları ile meydana gelir. Kural olarak iç ilişkide, istisnaen de dış ilişkide hukuki sonuç sağlama amacına ilişkin ortaklık irade beyanıdır (Moroğlu, 2012: 6). Bu anlamda, genel kurul kararının bir hukuki işlem niteliği taşıdığı söylenebilir (Yiğit, 2005: 260). Zira alınan kararlar ortaklığın iradesini yansıtır ve belli bir hukuki neticenin gerçekleşmesine yöneliktir. Doktrinde tartışma konusu olan husus, genel kurul kararının çok taraflı mı yoksa tek taraflı mı bir hukuki işlem olduğudur. Bir görüşe göre, birden fazla ortağın irade beyanını içermesi ve ortakların birbirlerine karşı taraf oluşturmayıp birlikte hareket etmesi nedeniyle çok taraflı hukuki işlemdir. Diğer bir görüşe göre ise, ortaklığın tüzel kişiliğinin irade beyanını yansıtmaması nedeniyle tek taraflı hukuki işlemdir. Bizim de katıldığımız ikinci görüşe göre, genel kurul kararları tek taraflı hukuki işlem olarak kabul edilmelidir. Çünkü alınan kararlar, ortaklık iradesini yansıtarak ortaklığın tüzel kişiliğine ilişkin sonuçlar doğurmaktadır. Bu anlamda her bir ortağın iradesinden bağımsızdır (Deryal, 2003: 382).

Genel kurulda alınan kararlar, toplantıya katılan ya da katılmayan tüm pay sahipleri hakkında geçerlidir. Hatta bu kararlara karşı olumsuz yönde oy veren pay sahiplerini de kapsar (TTK m. 423). Genel kurul kararları üçüncü kişilere karşı tescil tarihinden itibaren hüküm doğurur (TTK m. 36/1). Tescil

edilmesi gerekirken, tescil ettirilmemiş bir husus; ancak bunu bildikleri veya bilmeleri gerektiği ispat edildiği takdirde, üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilir.

### **2.5.6.2. Genel Kurul Kararlarının Önemi**

Şirketlerin ilişkileri “iç ilişkiler” ve “dış ilişkiler” olmak üzere iki türdür. Dış ilişkiler, bir tüzel kişilik olarak limited şirketin diğer gerçek veya tüzel kişilerle aynı düzeyde ve eşit koşullar altında giriştiği hukuki ilişkilerdir. İç ilişkiler ise limited şirketin organları ve pay sahipleri ile olan şirket çatısı altındaki yapısal ilişkilerdir (Moroğlu, 2009: 5).

Genel kurul kural olarak iç ilişkide istisnai olarak da dış ilişkide hukuki sonuç sağlama amacına yönelik ortaklık iradesidir (Pulaşlı, 2011: 170). Genel kurul, pay sahipleri ile limited şirketin organları arasındaki ilişkileri düzenlemede asıl yetkili organdır. Genel kurul kararı şirket genel kurulu olarak toplanan pay sahipleri veya temsilcilerinin oyları ile meydana gelen, kural olarak şirket içi ilişkide, istisnaen de şirket dışı ilişkilerde hukuki sonuç sağlama amacına yönelmiş irade beyanıdır (Moroğlu, 2009: 6).

Genel kurul kararlarının doğrudan veya dolaylı olarak şirketin bütün ilişkilerini kapsayacak şekilde etki gösterebilmesi için her şeyden evvel hukuk kurallarına uygun bir şekilde vücuda gelmiş olması gerekmektedir. Genel kurulun verdiği kararlar toplantıda hazır bulunsun veya bulunmasın, olumlu oy versin ya da olumsuz oy versin ya da çekimser kalsın, tüm ortaklar hakkında hüküm ifade etmektedir (TTK m. 423). Meydana gelişi veya özü bakımından kanun ve limited şirket sözleşmesi hükümlerine aykırı olan kararlar hukuken hükümsüz olurlar (Moroğlu, 2009: 19). Bu hükümsüzlük, ihlal edilen hukuk kuralının niteliğine göre yokluk, butlan, iptal edilebilirlik şeklinde ortaya çıkabilmektedir.

Her zaman için yokluk, butlan, iptal edilebilirlik ayrımını yapmak kolay olmamaktadır. Bu konuda doktrinde farklı görüşler ve farklı Yargıtay kararları mevcuttur. Yok ve batıl olan kararlar başlangıçtan itibaren hiçbir hüküm doğurmamaktadır. Yoklukta herhangi bir işlem doğmuş değildir. Butlanda bir işlem doğmuştur; ancak bu meydana geliş şeklen olup içerik olarak işlem başlangıçtan itibaren hükümsüzdür. Bir genel kurul kararı iptal edilebilirlik

yaptırımıyla karşı karşıya kaldığında ise bu genel kurul kararı, başlangıçta geçerli olarak meydana gelmekte ve mahkemenin hükmü kesinleşinceye kadar geçerliliğini sürdürmektedir (Nomer, 2008: 12).

### **2.5.6.3. Genel Kurul Kararlarının Tescili**

Genel kurul toplantısında alınan kararların geçerli olabilmesi için bu kararların tescil ettirilmesi lazımdır. Yönetim kurulunun, toplantı tutanağının noter tarafından onaylanmış bir suretini derhal ticaret sicili müdürlüğüne vermesi gerekir. Bu tutanakta yer alan tescile tabi hususları, tescil ve ilan ettirme yükümlülüğü de yönetim kuruluna aittir. Ayrıca, tutanak hemen Şirketin internet sitesine de konulur. Kanunda “derhal” denilmiş; ancak net bir süre belirtilmemiştir (TTK m. 422/2).

Genel kurul kararlarının tescili, genel kurul kararlarının varlığı konusunda kurucu unsur niteliğinde değildir. Tescil ispat vasıtasıdır. Alınan kararların tescil ettirilmemiş olması, kararların geçerliliğini etkilemez. Yargıtay da verdiği kararlarda, genel kurul kararının tescil edilip edilmemesinin genel kurulun hayatiyetini etkileyecek bir unsur olmadığını belirtmiştir.

### **2.5.6.4. Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlük Halleri**

#### **2.5.6.4.1. Yokluk**

Bir hukuki işlem, içeriği itibarıyla olduğu gibi meydana geliş açısından da emredici hukuk kurallarına aykırı olabilmektedir. Meydana gelişle ilişkin emredici hukuk kuralları, hukuki işlemin mevcudiyet şartlarını belirleyen, onun unsurlarını oluşturan, kurucu şekli nitelikteki hükümlerdir. Kurucu şekli nitelikteki kurallara örnek olarak irade beyanının olmaması verilebilir. Öze ilişkin emredici hukuk kuralları, hukuki işlemin içeriğini belirleyen kurallar olup bu kurallara aykırılık halinde hukuki işlem şeklen meydana gelmiş olur ancak amaçlanan hüküm ve sonuçları başlangıçtan itibaren kimseye karşı doğurmaz. Öze ilişkin emredici hükümlere aykırılık halinde mutlak butlandan (İsviçre ve Alman hukukunda Nichtigkeit); şekle ilişkin emredici hukuk kurallarına aykırılık halinde hukuki işlemin yokluğundan (Nichtexistenz) söz edilmektedir (Moroğlu, 2012: 25-27).



Bir hukuki işlemin doğabilmesi için öngörülen kurucu/şekli nitelikteki emredici hükümlere aykırılık, işlemin unsurlarında eksikliğe yol açmakta ve işlemi yokluk ile sakatlamaktadır (Bahtiyar, 2012: 153). Yok olan bir hukuki işlem şeklen dahi meydana gelmemiştir. Emredici hükümlere göre bir genel kurul kararından söz edilebilmesi için şu iki unsurun olması zorunludur:

1. Genel kurul;
2. Karar.

Genel kurulun oluşabilmesi için ilk koşul, pay sahipleri veya temsilcilerinin bir araya gelmesi, ikinci koşul bu toplantıda karar alınmış olmasıdır.

Kural olarak genel kurulun toplanması dışında, toplantı yapılmaksızın kullanılan oylar ile karar alınmaz. Ancak istisnai olarak limited şirket genel kurulu toplantı yapılmaksızın sirküler tipi karar alabilmektedir. Genel kurul toplantısı yapılmadan karar alınması durumunda yokluk söz konusudur. Örneğin elden ele dolaştırmak suretiyle karar alınırsa bu karar yoklukla sakattır. Toplantı tutanağı tutulmamış veya limited şirket genel kurulu tarafından alınan bir karar tutanağa geçirilmemişse böyle bir karar hukuken mevcut değildir; karar yokluk yaptırımına tabidir (Bilgili ve Demirkapı, 2012, 190).

Toplantıya çağrı yetkili kişi ya da organlarca yapılmamış ise ya da çağrısız genel kurul (TTK m. 416) dışında çağrı yapılmaksızın toplantı yapılmış ve karar alınmış ise, ya da oylama yapılmaksızın karar alınmışsa işlem yoklukla sakattır. Öğretide çoğunluk görüş, çağrıdaki usulsüzlüğü yokluk olarak kabul ederken 6762 sayılı TTK döneminde Yargıtay, çağrıdaki usulsüzlüğün iptal edilebilirlik yaptırımıyla karşılaşacağını kabul etmekte idi. (Pulaşlı, 2011).

6102 sayılı TTK m. 446 "... Toplantıda hazır bulunsun veya bulunmasın, olumsuz oy kullanmış olsun ya da olmasın; çağrının usulüne göre yapılmadığını, gündemin gereği gibi ilan edilmediğini, genel kurula katılma yetkisi bulunmayan kişilerin veya temsilcilerinin toplantıya katılıp oy kullandıklarını, genel kurula katılmasına ve oy kullanmasına haksız olarak izin

verilmediğini ve yukarıda sayılan aykırılıkların genel kurul kararının alınmasında etkili olduğunu ileri süren pay sahipleri...” iptal davası açabilecek kişiler olarak belirtilmiştir. Bu hüküm karşısında çağrıda usulsüzlüğün yokluk değil iptal edilebilirlik yaptırımıyla karşılaşacağını kabul etmek gerekecektir.

Kanunda öngörülen asgari toplantı ve karar yetersayılarına aykırı genel kurul kararları Pulaşlı’ ya göre yoklukla maluldür (Pulaşlı, 2011). Yargıtay’ın 2001 tarihli yerleşmiş bir içtihadına göre şirket sözleşmesindeki yetersayılar oluşmadığı halde karar alınmışsa alınan kararlar da “yok” hükmündedir. Ancak Pulaşlı’ ya göre bu görüşe katılmak mümkün değildir. Çünkü bu gibi genel kurul toplantısındaki nisaplar, kanunda öngörülen yetersayılara uygun olmakla birlikte şirket sözleşmesindeki nisaplara aykırı ise (şirket sözleşmesi ile kanundaki nisaplar azaltılamaz ancak ağırlaştırılabilir) bu kararların şirket sözleşmesine aykırılığı nedeniyle yokluğu değil iptali ileri sürülebilir (Pulaşlı, 2011). Moroğlu’na göre ise Kanunda öngörülen asgari toplantı ve karar yetersayılarına şirket sözleşmesinde düzenlenme imkanı verildiği için Kanun düzenlemeleri yedek hukuk kurallarıdır ve yokluk müeyyidesi söz konusu değildir; bu halde alınan karar yok değil iptal edilebilir bir karardır (Moroğlu, 2012: 109-110). Kanaatimizce yasaların öngördüğü şekilde toplanıp karar almamanın yaptırımı yokluktur.

Şirket genel kurul kararlarının yok hükmünde olduğu, yokluğun tespiti davası ile ileri sürülebilir. Yokluğun tespiti davasında herhangi bir zamanaşımı ya da hak düşürücü süre söz konusu değildir ve açılmış herhangi bir davada bir hukuki muamelenin yokluğu anlaşılırsa yokluğu hiç kimse ileri sürmemiş olsa dahi yargıç tarafından re’sen dikkate alınır (Oğuzman ve Barlas, 2012: 220).

Hirsch, genel kurul kararlarının hukuki güvenliği açısından her halükarda öncelikle iptal davası açılması gerektiğini, butlan ve yokluk hallerinin ancak özel bir itiraz ve iptal davası açma hakkı vermesi gerektiğini savunmaktaydı. Bu görüşe katılmayız. Çünkü iptal davasında, genel kurul tarafından alınmış olan karar mahkeme kararı kesinleşinceye kadar geçerli bir işlemin hukuki sonuçlarını doğurur. Yok ya da batıl olan bir hukuki işleme başlangıçtan itibaren geçerlilik tanımak hukuk güvenliğini zedeler. Nitekim

Pulaşlı bu görüşün, emredici hukuk kurallarına uyulması ve hakkın ancak hukuk kurallarına uygun olarak kazanılmasının mümkün olacağı ilkeleriyle bağdaşmayacağını hukuk güvenliği değil hukuki güvensizlik yaratacağını düşünmektedir. Yok sayılan genel kurul kararları icra edilemez, bunlar ticaret siciline tescil ve ilan ettirilemez. Her nasılsa tescil edilmişse bile tescil, “yok” sayılan genel kurul kararına geçerlilik kazandırmaz (Pulaşlı, 2011).

Yokluk ve butlan ile sakat kararlar, sonuçta hukuken aynı anlamı, hükümsüzlüğü, geçersizliği ifade etmektedir. Yargıtay kararlarında da genel kurul kararlarının yok veya hükümsüz olduğu görüşü kabul edilmektedir.

#### **2.5.6.4.2. Butlan**

Bir hukuki muamelenin kurucu unsurları tam olmakla birlikte geçerlilik şartlarından kamu düzenini ilgilendirecek önemde bulunanların gerçekleşmemiş olması halinde o hukuki muamele batıldır, yani kesin olarak hükümsüzdür (Oğuzman ve Barlas, 2012: 220).

Batıl olan hukuki işlemde, yokluğun aksine hukuki işlem şeklen mevcuttur ancak konusu ve içeriği bakımından amaçlanan hukuki hüküm ve sonuçları başlangıçtan itibaren mutlak olarak, sonradan düzeltme imkânı olmaksızın hiç kimseye karşı doğurmaz. Kural olarak butlandan zarar görecektir olan tarafın iyi niyetli olması da durumu değiştirmeyecektir (Moroğlu, 2012: 21).

Hukuki yararı bulunan herkes herhangi bir süre sınırlamasına bağlı kalmaksızın butlanı ileri sürebilir, hâkim de bu durumu re’sen gözetir. Fakat geçersizliği ileri sürme hakkının kötüye kullanılması hallerinde geçersizliği ileri süren kimse hukuken korunmaz (Oğuzman ve Barlas, 2012: 223).

Genel kurul kararının butlanının ileri sürülebilmesi dürüstlük kuralı çerçevesinde mümkündür (Moroğlu, 2012: 154). Butlanın ileri sürülmesinin hangi hallerde dürüstlük kuralına aykırılık teşkil edeceği kesin olarak belirlenmiş değildir. Bu durumu mahkeme takdir edecektir.

Batıl olan bir hukuki işlem ne belirli bir müddetin geçmesiyle ne de butlan sebebinin ortadan kalkması ile geçerli olur. İki durumun da geçerliliğe etkisi yoktur.

İşlem her halükarda geçersizdir. Bu hukuki işlem geçerli hale getirilmek isteniyorsa bu ancak aynı muhtevada yeni bir hukuki işlem yapılarak gerçekleştirilebilir. Eğer hukuki işlemin bir kısmı butlan sonucunu doğuracaksa o kısım taraflar için bağlayıcı olmaz, hukuki işlemin geri kalan kısımları geçerli olarak mevcudiyetini korur (kısmi butlan). Ancak batıl kısım olmaksızın taraflar sözleşmeyi yapmayacak idiyeler butlan tüm hukuki işlemi kapsayacaktır (Thur, 1983: 256). Yani işlem tümüyle başlangıçtan itibaren geçersiz hale gelecektir.

Butlan halleri, bir genel kural olan 818 say. TBK' nin 19 ve 20. maddelerinde düzenlenmişti. Şimdi 6098 say. TBK m. 27' de düzenlenmiş olan "butlan" burada kesin hükümsüzlük adıyla yer almaktadır. Butlan 27. maddeye göre unsurları itibariyle meydana gelmiş yani şeklen mevcut bir genel kurul kararının konusu bakımından emredici hükümlere, ahlaka aykırı veya imkansız ise söz konusu olmaktadır. Yani bu durumda bir genel kurul kararı vardır ancak ölü doğmuştur (Pulaşlı, 2012: 188).

Belirtmek gerekir ki yok sayılan karar ile batıl olan kararların hukuki sonuçları bakımından herhangi bir farklılık yoktur. Hukuki açıdan her ikisi de başlangıçtan itibaren hiçbir etki ve hüküm doğurmaz. Yoklukla butlan arasındaki fark teorik olup yoklukla malul genel kurul kararlarında hukuki işlemin kurucu unsurlarında eksiklik vardır, batıl genel kurul kararı ise mevcuttur ancak geçerlilik unsurlarını içermemesinden dolayı ölü doğmuştur (Bilgili ve Demirkapı, 2012: 190).

TBK' de "butlan" yerine "kesin hükümsüzlük" terimi kullanıldığı halde TTK "butlan" terimi kullanılmaya devam etmektedir. TBK ile 6102 sayılı TTK arasında bu hususta terim birliği bulunmamaktadır. Gerekçeye göre hükümsüzlük ve geçersizlik terimleri doğru olmakla birlikte butlandan daha geniş bir kavramlardır. Buna göre 6098 say. TBK'nin 27. maddesinin aksine "kesin hükümsüzlük" yerine "butlan" teriminin kullanılması, yasa koyucunun bilinçli bir tercihidir. Ancak bu husus öğretilerde eleştirilmektedir. Butlan

yaptırımı daha çok aile hukukunda kullanılması uygun bir yaptırım olup borç doğuran işlemlerde “kesin hükümsüzlük” denmesi uygun olacağından TTK’de da “butlan” yerine “kesin hükümsüzlük” kavramı tercih edilmeli idi (Türkiye Barolar Birliği, 2008: 329).

Genel kurul kararlarının butlanı hakkında 6762 sayılı TTK’de herhangi bir hüküm olmadığından genel hükümlere gidilerek butlan yaptırımı uygulanmaktaydı. 6102 sayılı TTK butlan yaptırımını açıkça düzenlemiştir. Limited şirketlerin genel kurul kararlarının butlanına ilişkin olarak anonim şirketlerin butlanına ilişkin hükümlerin uygulanacağı TTK’de belirtmiştir (TTK m. 622, m. 644, f. 1, c). Anonim şirketlerin genel kurul kararlarının butlanını düzenleyen hükümler TTK’nin 447 ve 451. maddeleri arasında yer almaktadır. TTK’de hem limited hem de anonim şirketler için düzenlenen butlan yaptırımı yenidir. 6102 sayılı TTK şekil yönünden batıl genel kurul kararlarının ve sebeplerinin tespitini içtihat ve doktrine bırakmış, konu yönünden butlan sebeplerinin tespitini ise örneklerle belirtmiştir.

Butlan sebepleri olarak TTK’de üç hal sayılmıştır (TTK m. 447). Ancak bunlar kanunda sayılanlarla sınırlı değildir. Bunu 447. maddenin “özellikle” diyerek batıl kararları sıralamasından anlamak mümkündür. Zaten sınırlanması da doğru olmayacaktır. Tüm butlan hallerinin kanunda sayılması ve gösterilmesi imkânsızdır. Bunları belirli bir sayı ile sınırlamak, işlem güvenliğini ortadan kaldıracaktır. Sınırlanmış olsaydı birçok genel kurul kararı bu hükmün dışında geçerliliklerini sürdürebileceklerdir (Bilgili ve Demirkapı, 2012: 190).

TTK’nin 447. maddesinde butlan yaptırımını düzenlenmiştir. Buna göre genel kurulun özellikle:

- Pay sahibinin genel kurula katılma, asgari oy, dava ve kanunen vazgeçilmez nitelikte haklarını sınırlandıran veya ortadan kaldıran,
- Pay sahibinin bilgi alma, inceleme ve denetim haklarını, kanunen izin verilen ölçü dışında sınırlandıran ve
- Limited şirketin temel yapısını bozan veya sermayenin korunması hükümlerine aykırı olan kararları batıldır.

TTK'nin 447. maddesinin birinci fıkrasının a bendinde genel kurulun, pay sahibinin, genel kurula katılma, asgari oy, dava ve kanundan kaynaklanan vazgeçilemez nitelikteki haklarını sınırlandıran veya ortadan kaldıran kararlarının batıl olacağı belirtilmiştir.

Kararlar altındaki imzalar ortaklara ait değilse ve sahte bulunduğu ileri sürüldü ise bu iddia butlanı içerir ve üç aylık hak düşürücü süre söz konusu olmayacaktır (Eriş, 1992: 1546). İmzaların sahteliği pay sahibinin vazgeçilemez nitelikteki genel kurula katılma ve oy hakkını engellemektedir.

Sirküler tipi karar alma usulünde yazılı oy vermeye çağrı yapıldıktan sonra ortak buna sözlü olarak cevap vermiş ya da olumlu veya olumsuz oyunu yazmış ancak imzalamamışsa ve bu oylar karara etkili bir şekilde kullanılmışsa bu şekilde alınan karar batıldır (Arslanlı ve Domaniç, 1989). Pay sahibinin imzalamadığı bir belgeye geçerlilik tanımak, diğer pay sahiplerinin vazgeçilemez nitelikteki oy hakkını zedelemektedir. Bu sebeple karar batıldır.

Asgari sermaye miktarını muhafaza etse bile genel kurul kararının fiilen uygulanabilmesi için şirket alacaklılarının da teminat altına alınması gerektiğinden, mevcut şirket sermayesini kanunda belirlenen miktardan daha az olarak tespit eden genel kurul kararı oybirliği dahi olsa batıldır. Şirket genel kurulu, tüm ortakların katılımı ile oluşan bir organdır. Genel kurula katılma hakkı, ortak için en vazgeçilmez bir haktır. Oy hakkının kullanılmasının yasal olarak engellendiği hallerde dahi ortağın genel kurula katılma hakkı bulunmaktadır (Bilgili ve Demirkapı, 2012: 340).

Pay sahibi, genel kurul toplantılarında toplantılarda gündem hakkında fikirlerini ifade etmekte, alınacak karara yön vermektedir. Bunun kısıtlanmasına veya kaldırılmasına hukuk düzeni müsaade etmeyecektir. Örneğin bir genel kurul kararıyla genel kurula davet süresinin iki haftadan on güne indirilmesi halinde alınan karar batıldır (Pulaşlı, 2012: 189). TTK m. 617, f. 2'de "Genel kurul, toplantı gününden en az on beş gün önce toplantıya çağrılır" denilmektedir. Sürenin bu şekilde kısaltılması pay sahiplerinin genel kurula katılma haklarını zedelemekte hatta kimi zaman engellemektedir. Bu sebeple alınan karar batıldır.

Genel kurula katılma ve oy hakkı şirketin yönetimine katılarak etkili olabilmesi hususunda tanınmış en önemli yönetsel haklardandır. Genel kurula katılma hakkında eşit işlem ilkesi geçerlidir. Bir paya sahip olan ile birden fazla paya sahip olan ortaklar arasında bir fark yoktur. Ortaklardan bir kısmı genel kurula davet edilirken diğerlerinin davet edilmemesi halinde genel kurula katılma hakkı engellenmiş olur. Genel kurula katılma hakkını sınırlandıran bu şekilde genel kurul kararları da batıldır. Genel olarak eşitlik ilkesine aykırılığın butlana tabi tutulması eleştirilmektedir ve bu halin İsviçre Borçlar Kanunundaki gibi iptal edilebilirlik yaptırımına tabi olması gerektiği savunulmaktadır (Türkiye Barolar Birliği, 2008: 326).

Kararlar, oyların mahsulüdürler ve kural olarak şirketlerde kanun ve şirket sözleşmesinin emrettiği durumlarda kullanılarak vücuda gelirler. Hukuken “oy” bir irade beyanıdır ve bir ortağın teklifinin lehinde veya aleyhinde karar sağlanmak üzere bu irade beyanını sunması ile meydana gelir ve bu anlamda oy, hukuki muameleye benzer bir irade beyanı olup kararın bir unsurudur.

Oy hakkı, pay sahibinin şirket yönetimine en geniş anlamda katılmasını sağlayan vazgeçilemez ve bertaraf edilemez nitelikte bir haktır (Pulaşlı, 2012: 192).

Ortağın oy hakkı şirket sözleşmesi ile tamamen ortadan kaldırılamaz. Her ortağın en az bir oy hakkı bulunması gerekir. Oy hakkını sınırlandıran veya kaldıran genel kurul kararları geçersizdir. Örneğin oy hakkının temsilci aracılığıyla kullanılmasını yasaklayan şirket sözleşmesi hükümleri ve genel kurul kararları batıldır. Pay sahibinin genel kurula kendisini temsil etmek üzere bir temsilci görevlendirmesi onun en doğal ortaklık hakkıdır. Bu hak sınırlandırılmaz, bertaraf edilemez. Aksi halde butlan yaptırımı ile karşılaşılacaktır.

İptal davası açma hakkı da vazgeçilemez ve bertaraf edilemez pay sahibi haklarından (Pulaşlı, 2012: 194). 6762 sayılı TTK'nin 385. maddesinin ikinci fıkrasında bu hakkın müktesep haklardan olduğu belirtilmiştir. TTK'de ise müktesep hakların neler olduğu belirtilmemiştir. Yalnızca 452. maddede müktesep ve vazgeçilmez haklar saklı kalmak üzere

genel kurulun şirket sözleşmesinin bütün hükümlerini değiştirebileceği ifade edilmektedir. Müktesep haklar, pay sahiplerinin bu sıfatla haiz oldukları, rızaları olmaksızın değişiklik yapılamayan, genel kurul ve müdür/müdürler kurulu kararlarına tabi olmayan, genel kurula katılma, oy kullanma, iptal davası açma, kar payı alma ve tasfiye sonucuna katılma gibi pay sahipliği haklarıdır (Moroğlu, 2012: 162).

Bilgi alma ve inceleme hakkı, 6102 sayılı TTK ile gelen yeniliklerden biridir. TTK'de 437. maddede bilgi alma ve inceleme hakkının kapsamı ve kullanılmasına ilişkin esaslar düzenlenmiş, son fıkrada da bu hakkın limited şirket sözleşmesi ya da şirket organlarından birinin kararıyla kaldırılamayacağı ve sınırlandırılmayacağı belirtilmiştir.

Bilgi alma hakkı, 6762 sayılı TTK'de gerçek anlamı ile düzenlenmemiştir. Pay sahibinin genel kurul dışında bilgi alması yani inceleme hakkı teknik olarak yoktu. Bu sebeple 437. madde gerekçesine göre pay sahibine çağdaş ölçülerle örtüşen ve kamuyu aydınlatma, kurumsal denetim ve dürüst hesap verme ilkelerine göre düzenlenmiş bulunan kapsamlı bir bilgi alma ve inceleme hakkı tanınmıştır. Bilgi verme yükümü, şirketin işlerini ve bağlı şirketleri ile hukuki ve ticari ilişkilerini kapsar. Bilgi kural olarak sözlü verilir ancak yazı ile güçlendirilebilir (TTK Gerekçe, md.437: 691-692)..

TTK'nin 437. maddesine göre pay sahibi genel kurulda müdür veya müdürler kurulu ile denetçilerden bilgi alabilecektir. Denetçinin şirket dışında yani bağımsız olması onun bilgi verme yükümlülüğünü ortadan kaldırmayacaktır (TTK Gerekçe, md.437: 692). Gerekçeye göre denetçilerin bu yükümlülüğü denetçilik görevinden kaynaklanmaktadır.

TTK'nin 437. maddesinde kapsamlı bir şekilde düzenlenen bilgi alma ve inceleme hakkı, belirli olayların açıklığa kavuşturulmasını isteme amacıyla 438, f. 1'de özel denetim hakkını, m. 376, f. 1'deki şirket yönetim ve organizasyonu hakkında yazılı olarak bilgi verilmesini isteme hakkını da kapsamaktadır.

Bilgi alma ve inceleme hakkını kullanmak isteyen pay sahiplerinin çok sayıda amacı olabileceği, kimi zaman bu amaçların şirket menfaatlerini



zedeleyebileceği tehlikesine ihtimal veren 437. madde, üçüncü fıkrasında “Bilgi verilmesi, sadece istenilen bilgi verildiği takdirde şirket sırlarının açıklanacağı veya korunması gereken diğer şirket menfaatlerinin tehlikeye girebileceği gerekçesi ile reddedilebilir” demektedir.

Pay sahibinin bilgi alma, inceleme ve denetleme hakları vazgeçilemez ve bertaraf edilemez. Şirket sözleşmesiyle, şirket organlarından birinin kararıyla kaldırılamaz ve sınırlandırılmaz (TTK m. 437, f. 6). Ancak m. 437, f. 3’deki şirket sırlarının veya korunması gereken diğer şirket menfaatlerinin zarar görebileceği tehlikesi var ise ortağın bu talebi reddedilebilir. Şirket sırlarının veya korunması gereken şirket menfaatlerinin zarar görme tehlikesinin varlığı haricinde herhangi bir kararla ya da şirket sözleşmesi ile yapılan sınırlandırma, engelleme veya bu hakkı kaldırma hükümleri batıldır.

Butlanın tespiti, her zaman istenebilir veya def’i yoluyla ileri sürülebilir. Herhangi bir zamanaşımı ya da hak düşürücü süre söz konusu değildir. Ancak TTK m. 437, f. 5’e göre bilgi alma ve inceleme hakkı genel kurul dışında ileri sürülmüş ve haksız olarak reddedilmiş ise pay sahibi reddi izleyen on gün içinde şirket merkezinin bulunduğu Asliye Ticaret Mahkemelerine başvurarak butlanın tespitini isteyebilir.

Limited şirketin temel yapısını bozan kararlar batıldır. Butlan hallerini düzenleyen TTK’nin 447. maddesinin birinci fıkrasının c bendinde, (kıyasen) limited şirketin temel yapısını bozan veya sermayenin korunması hükümlerine aykırı olan kararların batıl olacağı ifade edilmiştir.

Limited şirketin tanımına, pay sahiplerinin hakları ve borçları düzenine ve organsal yapısına aykırı kararlar temel yapıya aykırıdır. Örneğin üye olmayan birine yönetimde üyelere tanınan haklardan tanınması organsal yapıya aykırı olup batıldır; şirkete büyük miktarda kredi veren bir bankanın pay sahibinin sahip olduğu haklarla donatılması (genel kurula katılma gibi) kararı batıldır; denetçi raporu olmadan genel kurul finansal tablo ile yıllık raporları tasdik edemeyeceğinden ve bilanço karının kullanım şekli hakkında karar veremeyeceğinden, müdür veya müdürler ile denetimi ibra edemeyeceğinden denetçi raporu olmadan alınan kararlar batıldır. Dolayısıyla bu kurallara aykırı limited şirket genel kurul kararları, pay sahibinin bilgi alma ve inceleme

hakkına aykırı olduğu ve aynı zamanda anonim Şirketin temel yapısını bozması sebebiyle batıl, yani hüksüzdür (Pulaşlı, 2012: 199).

Sınırlı sorumluluk ilkesinin bir gereği olarak 6102 sayılı TTK'de sermayenin korunması ilkesi öngörölmüştür. Bu ilkenin öncelikli düşünceŐi, Şirket ortaklarının korunmasıdır (Pulaşlı, 2012: 201). Bu düşünceyle TTK, bazı önlemler getirmiştir. Bunlardan birisi, sermayenin korunması hükümlerine aykırılık halinde butlan yaptırımının düzenlenmiş olmasıdır.

Şirket genel kurulunda sermayenin korunması hükümlerine aykırı olarak alınan kararlar batıldır. Örneğin kar dağıtımının genel kurul yerine müdür veya müdürler kurulunca karara bağlanması, yedek akçe ayrılmadan kar dağıtımı, Şirketin gerçekte kar elde etmediği halde kar gösterilip dağıtılmasında sermayenin korunması hükümlerine aykırılık söz konusudur ve bu yüzden alınan kararlar batıldır (Pulaşlı, 2012: 203).

Şirketlerde yok hükmündeki kararlarda olduğu gibi batıl bir genel kurul kararına karşı da herhangi bir süre sınırlaması olmaksızın dava açılabilir. Dava, butlanın tespiti davasıdır (Moroğlu, 2012: 147).

TTK'nin 447. maddesinde sayılan butlan sebeplerinin dışındaki emredici hükümlere aykırı olan her Şirket sözleşmesi hükmünün kesin olarak butlan müeyyidesine tabi olduğunu söylemek mümkün değildir. Dikkat edilmesi gereken husus, emredici hükümlere aykırı olan düzenlemenin niteliğinin tespiti ve ona uygun yaptırımın uygulanmasıdır (Pulaşlı, 2012: 184).

Butlanın tespiti davasını açmak için herhangi bir süre yoktur. Süre sınırlamasının olmaması, hakkın kötüye kullanılması ile karşı karşıya kalınması riskini de beraberinde getirmektedir. Bu duruma karşı kanunda herhangi bir önlem alınmış değildir. Hirsch, genel kurul kararlarının hukuki güvenliği açısından her halükarda öncelikle iptal davası açılması gerektiğini, butlan ve yokluk hallerinin ancak özel bir itiraz ve iptal davası açma hakkı vermesi gerektiğini savunmaktadır (Pulaşlı, 2012: 184).

Hukuka aykırı bir genel kurul kararının hangi hallerde yok veya batıl sayılacağının belirlenmesi hukuk güvenliği sağlanması açısından son derece önemlidir; ayrıca ortaklık ilişkileri açısından yokluk ve butlanın süresiz olarak

ileri sürülebilmesini sağlayan kamu yararının hayati önem taşıyan hukuki güvenlik ihtiyacı ile bağdaştırılması, sınırlandırılması gerekmektedir. Gerçekten de birtakım sınırlamalar olmadığında, süresiz olarak yokluk ya da butlanın ileri sürülmesi tehlikeler yaratabilecektir. Güvenlik sağlama amacını aşarak güvencesiz bir ortam doğurabilecektir. Hukuk güvenliğinin sağlanması için kanuna aykırı genel kurul kararlarının butlanı değil sadece iptal edilebilirlik müeyyidesine tabi olduğunun kabul edilmesi yerinde olacaktır (Moroğlu, 2012: 148). Ayrıca ne zaman butlan, ne zaman iptal davası açılacağı hususunda uygulamada sıkıntı yaşanabileceğinden, bu konuda kanunda kesin bir sınır çizilmesi gerekmektedir.

Butlanın tespiti talebinin dinlenebilmesi için Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda yer alan genel dava şartları ile birlikte özel bir şartın da varlığı gerekmektedir. Bu şart, davacının kararın batıl olduğunu veya olmadığını tespitinde halen menfaatinin bulunması şartıdır. Tespit isteyen şahıs dava görüldüğü sırada pay sahibi ise başka bir araştırma yapmaya gerek olmaksızın talebin kabul edilmesi gerekmektedir; çünkü her karar pay sahiplerinin çıkarlarını etkilemektedir (Pulaşlı, 2012: 187).

Butlan talebi sonrası Mahkemece ret karar verilirse kesin hüküm yalnızca davanın tarafları arasında bağlayıcı olur. Bir başkası aynı karar aleyhine aynı veya değişik sebeplerle dava açabilecektir. Mahkeme, davanın kabulüne karar verirse yani kararın batıl olduğu tespit edilirse bu karar bütün pay sahipleri ile organlar ve üçüncü kişiler için de bağlayıcı olacaktır (Moroğlu, 2012: 153). Butlan tespit edildiğinde artık bu kesin hüküm olup başka bir davada kim ileri sürerse sürsün kesin hüküm ile karşılaşacaktır.

#### **2.5.6.4.3. İptal**

İptal edilebilirlikte bir taraftan hukuki işlemin geçerliliğini etkileyen sakatlığı gidererek hukuki ilişkiyi geçerli hale getirmek, diğer taraftan sakatlık yüzünden hukuki ilişkiyi kesin olarak hükümsüzleştirmek imkanı söz konusudur (Oğuzman ve Öz, 2009:139).

Limited şirket genel kurul kararlarının hükümsüzlük hallerinden iptal edilebilirlik, TTK'nin 445 ve 446. maddelerinde sebepleri ve ileri

sürülebilmeleri açısından ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. Limited şirket genel kurul kararlarının iptal edilebilirlik yaptırımı hakkında da anonim şirket genel kurul kararlarının iptal edilebilirliğine ilişkin bu hükümler uygulanacaktır (TTK m. 622).

Kanunun anonim şirket genel kurul kararlarının iptal edilebilirliğini ve butlanını düzenleyen 445 ila 451. maddelerinin sistematığı bozuktur. İptal edilebilirliğe ilişkin hükümlerin bütünlüğü, araya butlan hükümleri konulmasıyla bozulmuştur. İptal ve butlan davaları hakkında 448. maddede “Çeşitli Hükümler” başlığı altında söz edilmiştir.

TTK'nin 445. maddesi “... kanun veya esas sözleşme hükümlerine ve özellikle dürüstlük kuralına aykırı olan genel kurul kararları aleyhine, karar tarihinden itibaren üç ay içinde, şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesinde iptal davası açabilirler” demektedir.

Maddeden de anlaşılacağı üzere limited şirket genel kurul kararının geçersizlik hali baştan itibaren sakatlık doğurmayacak nitelikte ve ancak belirli süre içerisinde ileri sürülebilecek ise iptal yaptırımından söz edilir. Bir kararın meydana gelmesinde kanunun veya şirket sözleşmesinin herhalde dikkate alınması gereken hükümlerine (ve dürüstlük kurallarına) kasten veya ihmal sonucu riayet edilmemişse böyle bir karar iptal edilebilir bir karardır (Bilgili ve Demirkapı, 2012: 190).

İptal edilebilirlikte, butlandan farklı olarak dava açma süresi, dava açma şartları, dava açmaya hakkı olanlar vs. birtakım farklılıklar vardır. Bu yüzden özel bir rejime tabidir. Hâkim kendiliğinden konuyu incelemeyi, iptal davası yolu ile mahkemeye götürülmesi lazımdır. Ortaklar genel kurul kararı, yasa ve sözleşmeye aykırı olsa dahi bu kararın iptali istenmedikçe tüm ortakları bağlar. Genel kurul kararlarının geçerli olduğunun tespiti davasının açılmayacağını da ayrıca belirtmek gerekir (Eriş, 1992: 1543).

İptal hakkı yenilik doğuran bir haktır. Yenilik doğuran hak, bir kimse tarafından kullanıldığında yeni bir hukuki ilişki doğuran ya da bir hukuki ilişkiyi tamamıyla ortadan kaldıran yahut mevcut hukuki ilişkiyi değiştiren türden bir haktır. Ayrıca iptal davası açma hakkının kazanılmış haklardanır.

Bu yüzden (TTK m. 452) rızaları olmadan bu hak ortakların ellerinden alınamaz; bu haktan peşinen feragat de hüküm ifade etmez

Limited şirket genel kurul kararlarının genel iptal sebepleri TTK'nin 445. maddesinde düzenlenmiştir. 445. maddeye göre, genel kurul kararlarının iptali;

- Kanuna,
- Şirket sözleşmesine veya
- Dürüstlük kuralına aykırılık (TMK m. 2)

nedenlerinden dolayı mahkemeden talep edilebilir.

İptal davasının söz konusu olabilmesi için ortada bir genel kurul kararının varlığı gereklidir. Müdür veya müdürler kurulu kararlarının bu madde anlamında iptali mümkün değildir. Öğretide azınlık kararlarının genel kurul kararları gibi etki yaptığı, bu sebeple bu kararların da iptalinin istenebileceği savunulmaktadır (İmregün, 1989: 153).

Ancak bu görüş kabul edilemez. Çünkü azınlığa tanınan ve azınlık iradesinin genel kurul kararı gibi ortaklığı bağlayıcı etki yapmasını sağlayan hakların yasa ve şirket sözleşmesinden doğan haklarını korumaları için tanınmış haklar olmasıdır. Bu yüzden bu hakların kullanılmasına karşı iptal davası açılmaz (Moroğlu,2012: 172).

İptal yaptırımıyla karşı karşıya kalabilmektedir. Kanuna aykırılıktan, yokluk ve butlan halleri dışındaki hükümlere aykırılık anlaşılmaktadır. Çünkü iptal davası, hukuken mevcut ve geçerli, ancak sakat doğmuş olan bir genel kurul kararına karşı açılabilir. Hangi durumlarda kararın batıl, hangi durumlarda yok ya da iptal edilebilir olduğu konusunda kesin bir ayırım yapılamamaktadır. Bu durum somut olayın özelliklerine göre değişiklik gösterecektir. Ancak batıl olan kararlar sınırlı bir şekilde tespit edildikten sonra bunlar dışında kalanların iptal edilebilir olduğunun kabulü gerekmektedir (Poroy vd. 2011: 81).

Emredici kanun hükümleri, öze ilişkin emredici hukuk kuralları ve kurucu-şekli nitelikteki emredici hukuk kuralları olarak iki sınıfa ayrılmaktadır.

Öze ilişkin olan emredici hukuk kuralları hukuki işlemin unsurlarını oluşturan, onun mevcudiyeti şartlarını belirleyen kurucu şekli nitelikteki hükümlerdir. Öze ilişkin emredici hukuk kurallarına aykırılık halinde hukuki işlem şeklen mevcut ve meydana gelmiş olmakla birlikte hüküm ve sonuçlarını başlangıçtan itibaren hiç kimseye karşı doğurmazlar. Kurucu-şekli nitelikteki emredici kanun hükümlerine aykırılık halinde ise kurucu unsurların eksikliği sebebiyle hukuki işlem şeklen meydana gelmemektedir. İsviçre ve Alman hukuklarında öze ilişkin emredici hukuk kurallarına aykırılık halinde mutlak butlandan (Nichtigkeit); kurucu-şekil nitelikteki hukuk kurallarına aykırılık halinde hukuki işlemin yokluğundan (Nichtexistenz) söz edilmektedir. İptal davası açılabilmesi için kanuna aykırılığın yokluk veya butlan hallerinden birine girmemesi gerekmektedir (Moroğlu,2012:26).

Kanuna aykırılıktan sadece TTK'ye aykırı kararların anlaşılması gerekir; kanuna aykırılık, yürürlükteki tüm kanun hükümlerine aykırılığı kapsar<sup>379</sup>. Kanuna aykırılık kavramı, şirket sözleşmesi ve kural olarak tüzük, yönetmelik, kararname, tebliğ vs. hükümlerin haricindeki diğer bütün objektif hukuk kurallarına aykırılığı kapsar. Söz konusu kanunun usule veya esasa ilişkin olması fark etmez. Her iki kanuna aykırılık da iptal yaptırımını ile karşı karşıya kalabilmektedir (Poroy vd. 2002).

İptal davası, kanunda öngörülen usul ve şekillere aykırı alınan genel kurul kararlarına karşı açılabilmesi gibi kanunda açıkça yazılı olmayan ancak limited şirketlerin temel özelliklerine, özellikle ortaklar arasındaki eşitlik ilkesine (yasada kabul edilen istisnalar dışında) aykırı olan genel kurul kararlarına karşı da açılabilir (Pulaşlı, 2012: 199).

Örnekler vermek gerekirse, toplantı tutanağı TTK'de belirlenen usule göre düzenlenmelidir; tutanakta yazı hatası varsa, örneğin yapılan bir teklif reddedildiği halde kabul edilmiş halde zapta geçmiş ise böyle bir karar hukuken mevcut olmakla birlikte iptali kabil bir karardır. Rüçhan hakkının kullanılmasında pay sahipleri arasında eşitsizlik olması hallerinde genel kurul tarafından verilen kararların iptali mahkemeden talep edilebilir (Pulaşlı,2012: 203).

Genel kurul kararının şirket sözleşmesi hükümlerine aykırı olması da iptal edilebilirliğe neden olmaktadır (TTK m. 445). Şirket sözleşmesi, emredici hükümlere aykırı olmayan özel hükümlerden; yedek veya yorumlayıcı kanun hükümlerinin kısmen veya tamamen aksini öngören hükümlerden; emredici nitelikte olan kanun hükümlerini kanun koyucunun amacına uygun olarak daha da ağırlaştırılan hükümlerden; ihlali şirket sözleşmesine aykırılık nedeniyle iptale yol açmayıp sadece ilgililerin tazmin sorumluluğuna yol açan hükümlerden; ve emredici ya da emredici olmayan kanun hükümlerini aynen tekrar eden hükümlerden oluşmaktadır. Limited şirket sözleşmesine aykırılık denilince, şirket sözleşmesinin çeşitli açılardan her türlü hükmüne aykırılığın anlaşılması gerekmektedir (Poroy vd. 2011: 84).

Şirket sözleşmesi ile düzenlenebilen konulara sözleşmede yer verilmesi halinde, öncelikle şirket sözleşmesi hükümleri bağlayıcı olmaktadır. Limited şirket genel kurulu, şirket sözleşmesinde yer alan bir kurala aykırı karar alması durumunda iptal edilebilirlik yaptırımını ile karşı karşıya kalabilir. Bir konu şirket sözleşmesinde düzenlenmiş ancak genel kurul karar alırken, kanuna uygun fakat şirket sözleşmesindeki düzenlemeye aykırı bir karar almışsa bu genel kurul kararının iptali istenebilir. Çünkü şirket sözleşmesinin öncelikle uygulanması gerekmektedir (Eriş,199:1543). Ancak belirtmek gerekir ki her şirket sözleşmesi hükmüne aykırılık iptal sebebi olmayıp öncelikle butlan ya da yokluk sebebi araştırılmalıdır.

Örneğin mutlak ya da nisbi emredici hükümlerin şirket sözleşmesi ile kısmen ya da tamamen değiştirilmesi halinde şirket sözleşmesi hükümleri batıldır. Batıl ya da yok olan bir şirket sözleşmesine aykırılık iptal nedeni değildir. Şirket sözleşmesine, kanunların emredici hükümleri aynen konulmuşsa ya da şirket sözleşmesinde yer verilen hüküm özü itibarıyla emredici hükümle aynı anlama geliyorsa bu hükümlere aykırılık, kanun hükmüne aykırılık kapsamında değerlendirilmelidir (Moroğlu, 2012:188).

Şirket sözleşmesinde kanunun emredici hükümlerine aykırılık var ise ki şirket kuruluşta ve sonradan birçok denetimden geçtiği için bu genellikle olmaz, bu durumda şirket sözleşmesi hükümlerinin iptal edilebilirliğinden değil batıl olduğundan bahsedilir (Poroy vd. 2011: 90).

Şirket sözleşmesinin ihlalinin her halinde her zaman karar iptal edilebilirlik yaptırımıyla karşı karşıyadır diyemeyiz. Kimi hallerde karar, yokluk veya butlan yaptırımıyla da karşı karşıya kalabilmektedir. Örneğin Yargıtay bir kararında “... Anasözleşme, ortaklar arasında yapılmış bir sözleşme niteliğinde olup, uyulması zorunlu bulunduğundan, gerekli, karar nisabını taşımayan kararlar iptali kabil değil, yoklukla sakat kararlardır. Mahkemece bu husus gözden kaçırılarak, ana sözleşmenin emredici hükmüne aykırı olarak karar verilmesi hatalı olmuştur. Bu durumda mahkemece yapılacak iş; ana sözleşme ile ağırlaştırılmış karar nisabının uyulmasının zorunlu ve bu hükme uymamanın müeyyidesinin de yokluk olduğu kabul edilerek, davacı isteminin yeniden değerlendirilmesi ve oluşacak sonucuna göre bir karar vermektir...” demektedir.

Kararların geçerli olmasında davete ve toplantıya ilişkin şekil şartlarına riayet edilmesi kadar zabıtların da kanuna ve şirket sözleşmesine uygun bir şekilde tutulması da rol oynar. Örneğin şirket sözleşmesinde müdürler kurulu üye sayısı için bir tavan oluşturulmuşsa, genel kurulda yapılan seçimde bu tavanın aşılması gerekir. Aksi halde genel kurul kararlarının iptali dava edilebilir (Pulaşlı,2012: 211).

Bir genel kurul kararı, kanun ve sözleşme hükümlerine uygun olsa dahi, objektif iyiniyet kurallarına aykırı düştüğü takdirde iptal edilebilecektir (TTK m. 445). Dürüstlük kuralları, M.K. m. 2 anlamında dürüstlük kuralıdır. M.K. m. 2 “Herkes haklarını kullanırken ve borçlarını yerine getirirken dürüstlük kurallarına uymak zorundadır. Bir hakkın açıkça kötüye kullanılmasını hukuk düzeni korumaz” demektedir. Bu kural, genel olarak bir topluluk içerisindeki kişilerin birbirleri ile olan ilişkilerinde nasıl davranacaklarını göstermekte, bu kişilere bu ilkenin gösterdiği şekilde davranma yükümlülüğü getirmektedir. Bu hüküm açıkça “güvenin korunması ilkesi”ni ortaya çıkarmaktadır. Güvenin korunması ilkesi, herkesin haklarını kullanmada ve yükümlülüklerine uymada sadakat ve güvene uygun davranması gerektiğini ifade etmektedir. Dürüst davranma yükümlülüğü, insanların başkalarıyla olan ilişkilerinde onların güvenini sarsmayacak şekilde namuslu, iyiniyetle, içten davranma gereğidir (Zevkliler, vd. 2008: 66). Bu hüküm, genel kurul kararlarında da uygulanan temel bir hukuk kuralıdır.



Dürüstlük kuralları herhangi bir makam tarafından konulmuş yazılı kurallar değildir. Bunlar toplumdaki dürüst, namuslu ve orta zekâlı kişilerin ahlak, dürüstlük ev karşılıklı güven esaslarına uygun olan sürekli davranışları sonucunda oluşan ve toplum tarafından da toplumun çıkarlarına ve iş hayatı gereklerine uygun görülerek benimsenen kuralların tümüdür (Akıntürk, 2012: 91).

Genel bir iptal sebebi olan dürüstlük kuralına aykırı kararlar, çoğu zaman ortaklardan bazılarının yetkilerini kötüye kullanması sonucu, şirket menfaati gerekmediği halde yapılan işlemlerden kaynaklanır. Ortaklar arasındaki eşitlik ilkesinin ihlali, çoğunluk tarafından azınlık aleyhine kararlar alınması, şirket menfaatine aykırı kararlar alınması, üçüncü kişilerin ortaklık dışı özel menfaatleri yararına oy kullanılması objektif iyi niyet kurallarına aykırı sayılmaktadır. Şayet limited şirket genel kurulunun almış olduğu karar, şirketin amaç ve önemli çıkarı gerektirmediği halde çoğunluk pay sahiplerinin kişisel çıkarları için alınmışsa öncelikle dürüstlük kuralına aykırı bir karardır ve iptal edilebilmektedir (Yıldız, 2007: 239).

Dürüstlük kuralına aykırılık 6762 sayılı TTK m. 381’de “afaki iyiniyet kurallarına aykırılık” şeklinde açıkça iptal edilebilirlik nedenleri arasında sayılmakta idi. 6102 sayılı TTK m. 445, dürüstlük kuralına aykırılık olarak aynı anlamda varlığını sürdürmektedir.

TTK m. 445’te 6762 sayılı TTK m. 381’de de olduğu gibi kanuna, şirket sözleşmesine veya dürüstlük kurallarına aykırı limited şirket genel kurul kararlarının iptali için karar ile aykırılık arasında illiyet bağı açıkça şart koşulmamıştır. Bu yüzden iptal davasını açan davacı alınmış olan genel kurul kararının sadece kanuna, şirket sözleşmesine veya dürüstlük kuralına aykırılığını kanıtlaması yeterlidir. Bu aykırılığın iptali dava edilen kararın alınmasına neden olduğunu ispatlamasına gerek yoktur. Buna karşılık davalı limited şirket tüzel kişiliğinin, kanuna, şirket sözleşmesine ve dürüstlük kuralına aykırılığın, kararın alınmasında etkili olmadığını savunarak kararın iptalini önleyebilme yetkileri de bulunmaktadır (Moroğlu, 2012: 199).

Bir limited şirket genel kurul kararının kanuna, şirket sözleşmesine, dürüstlük kuralına aykırılığı sebebiyle iptal edilebilir olduğu yalnızca TTK m.

445 vd. maddeleri hükümlerine göre açılacak bir dava ile ileri sürülebilir. Bu dava iptal davasıdır.

İptal davası, yenilik doğurucu bir eda davasıdır (Moroğlu, 2012: 205). Bu dava ile bir genel kurul kararının geçersiz olduğu hükme bağlanmaktadır. Tespit davası açıldığı takdirde bu dava dinlenmez.

TTK'de iptal davası açabilecek kişiler 446. maddede düzenlenmiştir. Limited şirketlere kıyasen bu hüküm uygulanacaktır (TTK m. 622). Buna göre iptal davası açabilecek olan kişiler şunlardır:

- Pay sahipleri,
- Müdürler kurulu,
- Kararların yerine getirilmesi, kişisel sorumluluğuna neden olcaksa müdürler kurulu üyelerinden her biri.

Denetçilere 6762 sayılı TTK'de de iptal davası dava açma hakkı tanınmakta idi. 6102 sayılı TTK'de denetçilerin dava açma hakları da bulunmamaktadır. Kanunda sayılanlardan başka, genel kurulda oy hakkını intifa hakkı sahibi kullandığı için intifa hakkı sahibinin de iptal davası açma hakkı vardır.

Limited şirket genel kurul kararlarının iptalini kural olarak tüm pay sahipleri talep edebilir. İptal davasını açabilmek için, davanın ikame edildiği anda davacının pay sahibi sıfatını taşıyor olması ve bu sıfatı dava süresince devam ettirmesi gerekmektedir (Poroy vd. 2011: 94) .

İptal davası açma hakkının kaldırılması veya daraltılmasını öngören bir limited şirket sözleşmesi hükmü veya bir genel kurul kararı butlan yaptırımıyla karşı karşıya kalacaktır. Ayrıca iptal davası açma hakkı şirket sözleşmesi ile herhangi bir koşula bağlanamayacaktır (Moroğlu, 2012: 212).

İptal davası açma hakkı olanlar TTK m. 446'da belirtilmektedir. TTK 446. madde, iptal davası açma hakkını ortakları ikili bir ayrıma tabi tutmuştur:

1. Sadece genel kurul toplantısında hazır bulunan ortakların iptal davası açabilmeleri için genel kurul kararına olumsuz oy vermiş olmaları ve bu muhalefetlerini toplantı tutanağına geçirtmeleri zorunludur.

2. Toplantıda hazır bulunsun veya bulunmasın, olumsuz oy kullanmış olsun veya olmasın her ortak;

- Çağrının usulüne göre yapılmaması,
- Gündemin gereği gibi ilan edilmemesi,
- Genel kurula katılmaya yetkisi bulunmayan kişilerin veya temsilcilerinin toplantıya katılıp oy kullanmaları,
- Veya genel kurula katılmasına ve oy hakkının kullanılmasına haksız olarak izin verilmemesi

hallerinde bu aykırılığın ya da aykırılıkların genel kurul kararlarının alınmasında etkili olduğunu ileri sürerek iptal davası açabilirler.

Limited şirket genel kurul toplantısına katılan pay sahiplerinin iptal davası açabilmesi için alınmış olan karara muhalif kalmış ve bunun tutanağa yazdırılmış olması gerekmektedir (TTK m. 446).

TTK 446. maddede aranan muhalefetin, görüşmeler sırasında ve gündeme ilişkin olarak değil, özellikle oylama sırasında ve oylama sonucuna ilişkin olarak yapılması gerekmektedir. Yargıtay'ın 2004 tarihli yayımlanmamış bir kararına göre bu dava koşulunu yerine getirmeyen davacının davasının, dava şartı yokluğu nedeniyle reddedilmesi gerekir. Görüşmeler sırasında pay sahibinin gündem maddeleri hakkında muhalif olduğunu söylemesi bu dava şartını oluşturmaz. Önemli olan muhalefetin oylama sırasında ve oylama sonucuna ilişkin olmasıdır (Pulaşlı, 2012: 218).

Karara muhalif kalan pay sahibinin muhalif olduğunu toplantı tutanağına yazdırmış olması yeterlidir. Ayrıca tutanağı imzalamasına gerek yoktur (Pulaşlı, 2012: 235).

Tutanaktaki muhalefetin gerekçeli olması şart değildir; çünkü bu durum mahkemede iptal davası görüldüğü sırada tartışılıp karara bağlanacaktır. Ayrıca gerekçe belirtilmesine gerek yoktur. Ayrıca pay sahibinin “karara muhalifim” demesi yeterli olmayıp muhalif olduğunu belirttiği karara olumsuz oy vermiş olması gerekmektedir. Pay sahibinin ne yönde oy kullandığı tutanaktan anlaşılıyorsa karara muhalefetin tutanağa geçirilmiş olması olumsuz oy verdiğine yeterli delil olarak kabul edilmektedir. Pay sahibi, karara muhalif

kaldığını tutanağa geçirtmiş olmasına rağmen bunun tersine karara olumlu oy vermiş ve bu durum tespit edilmiş ise muhalefetinden vazgeçtiğinin kabul edilmesi gerekir; ancak bu durum pay sahibinin dava açmasını güçleştireceğinden ve bu durumun araştırılmasının gereksizliğinden genellikle kabul edilmemektedir (Moroğlu, 2012: 222).

Pay sahibi, genel kurul toplantısında hazır bulunmuş ve karara muhalif kalmış ancak muhalefetini zapta geçirtmesine mani olunmuşsa pay sahibine durumunu ispat etmek şartıyla dava açma hakkı tanınmalıdır. Yine sebepsiz ve haksız olarak oyunu kullanmaktan men edilenlerinde iptal davası açma hakları vardır. Ayrıca genel kurul toplantısına katılan ancak oy verme sırasında iradesi fesada uğratılanlarında dava açma hakları bulunmaktadır (Pulaşlı, 2012: 237).

Toplantıda hazır bulunan veya bulunmayan pay sahipleri aşağıda belirttiğimiz sebeplerle ve bu sebeplerin genel kurul kararının alınmasında etkili olduğunu da ileri sürerek iptal davası açabilirler (6102 sayılı TTK m. 446).

**Davetin Usulsüz Olması:** Limited şirket genel kurul toplantısına çağrının usulsüz yapılması 6102 sayılı TTK'nin 446. maddesinde genel kurul kararlarının iptal sebepleri arasında sayılmaktadır. Genel kurul toplantısına davetin usulsüz olması, gündemin, davete ilişkin ilanda ve iadeli taahhütlü mektuplarda yer almamış ve ilanın TTSG' de, şirketin internet sitesinde ve şirket sözleşmesinde öngörülen diğer ilan vasıtalarındaki şekilde yapılmamış olmasıdır. Bu gibi hallerde genel kurul tarafından alınan kararların iptalinin istenmesi mümkündür. Ancak 416. Maddedeki “çağrısız genel kurul” halinde, yani davetin usulüne göre yapılmamış olmasına rağmen pay sahipleri toplantıda hazır bulunmuş ve hiçbirini toplanıp karar alınmasına itiraz etmemişse davetin usulsüz olmaması sebebi ile iptal davası açılmamaktadır.

Davetin usulsüz olması başlı başına bir iptal sebebi olmayıp kanuna, şirket sözleşmesine, dürüstlük kurallarına aykırılığın da iddia ve ispat edilmesi gerekmektedir. Nitekim Yargıtay'ın 1994 tarihli bir kararında açıkça “... Davalı kooperatifin 10.4.1993 tarihinde yapılan olağan genel kurul toplantısı için ortağa davetiye gönderilmediği anlaşılmaktadır. Toplantıya çağrı usulsüz olduğuna göre, davacının dava açma hakkı vardır. Ancak karar yasa,

anasözleşme ve iyiniyet kurallarına aykırı olmadıkça iptaline karar verilemez. Bu davada genel kurul kararlarının yasa, anasözleşme ve iyi niyet kurallarına aykırılığı iddia ve ispat edilmediğine göre sırf toplantıya çağrının usulüne uygun yapılmadığı gerekçesiyle genel kurulun iptaline karar verilmesi doğru görülmemiştir ...” demektedir.

**Gündemin Gereği Gibi İlan Edilmemiş Olması:** Limited şirket genel kurul toplantılarında gündem önceden belirlenir ve toplantıda buna ilişkin maddeler görüşülür. Gündem önceden gereği gibi ilan edilmez ise pay sahiplerinin menfaatleri zedelenabilmektedir. Çünkü gündemde yer alan konulara göre toplantıya katılım sağlanacaktır. 6102 sayılı TTK'nin 446. maddesine göre gündem gereği gibi ilan edilmemiş ise pay sahibi toplantıya katılsa da katılmasa da iptal davası açılabilecektir (Moroğlu, 2012: 229).

Gündemin gereği gibi ilan ve pay sahiplerine gereği gibi tebliğ edilmiş sayılması için öncelikle gündemin davete ilişkin ilanlarda ve iadeli taahhütlü mektuplarda yer alması, TTSG ile limited şirket sözleşmesinde öngörülmüş olan diğer ilan vasıtalarında bu şekilde ilan edilmesi gerekmektedir. Davet ile gündemin ayrı gazetelerde veya ayrı zamanlarda yahut aynı gazetede ve aynı tarihte olsa bile ayrı yerlerde ilan edilmeleri durumunda gündemin gereği gibi ilan edilmediği kabul edilmelidir (Moroğlu, 2012: 230).

**Yetkisiz Kişilerin Genel Kurula Katılması:** Limited şirket genel kuruluna katılmaya hakkı olmadığı halde yetkisiz kişilerin bir şekilde toplantıya katılmış ve oy kullanmış olması halinde 6102 sayılı TTK'nin 446. maddesine göre bu durum toplantıya katılan veya katılmayan her pay sahibi için bir iptal sebebidir. Ancak genel kurula yetkisiz katılma tek başına bir iptal sebebi olmayıp ayrıca oyların sayı itibarıyla kararın alınmasında etkili olup olmadığı da araştırılmaktadır. Yani yetkisiz kişilerin toplantıya katımlı olmasaydı da şirket sözleşmesindeki ve kanundaki nisaplara uygun bir şekilde karar alınabilecek idiyse ve bu durum şirket tarafından ispat edilirse karar iptal edilemez (Moroğlu, 2012: 234).

**Genel Kurula Katılımın ve Oy Hakkının Kullanılmasının Haksız Olarak Engellenmesi:** Ortakların, ortak olmaktan doğan idari ve mali nitelikteki haklarını kullanmak üzere bir araya gelmeleri genel kurulu oluşturmaktadır.

Genel kurul toplantısına katılma, bütün ortaklar bakımından mutlak nitelikte bir ortaklık hakkıdır. Genel kurula pay sahipleri katılmaktadır. Genel kurul esasında, “pay sahipleri genel kurulu” dur. Genel kurula katılma hakkı açısından bir veya birden fazla paya sahip olmanın herhangi bir farkı yoktur. Ortağın genel kurula katılma hakkını kimse hiçbir şekilde engelleyemez. Sözleşme ile ya da herhangi bir kararla ortağın genel kurula katılma hakkı elinden alınamaz. Oydan yoksunluk hallerinde dahi pay sahipleri genel kurula katılabilmektedir (Yıldız, 2007: 220).

Ortakların genel kurula katılımı ve oy kullanması haksız olarak engellenmişse, 446. madde alınmış olan genel kurul kararına karşı iptal davası açılabileceği belirtilmektedir. TTK m. 446, f. 1, b’de “Toplantıda hazır bulunsun veya bulunmasın, olumsuz oy kullanmış olsun ya da olmasın; çağrının usulüne göre yapılmadığını, gündemin gereği gibi ilan edilmediğini, genel kurula katılma yetkisi bulunmayan kişilerin veya temsilcilerinin toplantıya katılıp oy kullandıklarını, genel kurula katılmasına ve oy kullanmasına haksız olarak izin verilmediğini ve yukarıda sayılan aykırılıkların genel kurul kararının alınmasında etkili olduğunu ileri süren pay sahipleri...” nin iptal davası açabileceği ifade edilmiştir. Pay sahibinin oy kullanmasına haksız olarak izin verilmemesi varsayımında, pay sahibinin toplantıya katılması gerekmektedir. Bu kişiler alınan alınan kararlara, muhalefet ettiklerini tutanağa geçirtmek durumundadırlar.

Pay sahibinin genel kurula haksız olarak katılımının engellenmesi durumuna örnek olarak genel kurula katılmaması için pay sahibinin tehdit edilmesi, hile gibi haksız bir eylemle karşılaşması verilebilir. Şayet pay sahipleri haksız olarak toplantıya katılmalarının engellendiğini ileri sürerlerse bu iddialarını kanıtlamaları gerekmektedir. Bu takdirde alınmış olan genel kurul kararının iptali mümkündür.

Limited şirkette bir müdür varsa bu müdür, birden çok müdür varsa müdürler kurulu, genel kurul kararlarına karşı iptal davası açabilmektedir. Müdürler kurulunun davayı açabilmesi için toplanıp karar almalarına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu yetki, müdürler için hem hak hem de görev olup davanın masrafları şirket tarafından karşılanacaktır.

Limited şirkette birden fazla müdür varsa, ortaklar genel kurulu tarafından alınan karar kişisel olarak müdürlerin sorumluluğunu gerektiriyorsa müdürlerden her biri alınmış olan genel kurul kararına karşı iptal davası açabilmektedir (TTK m. 446).

Müdür veya müdürlerin kişisel sorumlulukları doğmamışsa bu davayı açamazlar (TTK m. 446, f. 1, d). Dava masrafları, davayı açan müdür veya müdürlerden her birine aittir.

Genel kurul kararlarının iptali davasında davalı, limited şirket tüzel kişiliğidir. Şirketi davada müdür veya müdürler kurulu temsil eder. Ancak davayı müdürler kurulu açmış ise davayı takip etmek üzere şirkete bir kayyım atanır. 6762 sayılı TTK’de kayyım yerine bu durumda denetçiler davaya bakıyorlardı. Ortak sayısı yirmiden fazla olan limited şirketlerde denetçi bulunmaktaydı. Ancak 6102 sayılı TTK’de denetçiler, şirketin organı olmadıklarından şirketi temsil yetkileri de bulunmamaktadır (Pulaşlı, 2012:239). Bu yüzden davayı müdürler kurulu açmış ise şirkete davayı takip etmek üzere kayyım atanması gerekmektedir.

İptali dava edilen limited şirket genel kurul kararı müdürler kurulunun azline ilişkin olup yeni bir müdürler kurulu seçilmiş ve ticaret siciline tescil edilmişse şirket bu müdürler kurulu tarafından; henüz yeni müdürler kurulu seçilmemiş ve ticari mümessil de bulunmuyor ise mahkeme tarafından atanacak bir kayyım marifetiyle temsil edilecektir (Moroğlu, 2012: 207).

Aleyhine iptal davası açılmış olan limited şirket tür değiştirirse, yeni tür hangi tür şirket olursa olsun eskisinin devamıdır ve iptal davası davalı sıfatı kendiliğinden yeni şirkete ait olacaktır (Moroğlu, 2012: 208).

Limited şirket genel kurulu kararlarının kanuna, şirket sözleşmesine veya dürüstlük kurallarına aykırılığı sebebiyle iptal davası açılmasında kanunen belirlenmiş hak düşürücü bir süre bulunmaktadır. TTK m. 445’e göre bu süre karar tarihinden itibaren üç aydır. Üç aylık süre emredici nitelikte olup bu sürenin uzatılmasını ya da kısaltılmasını öngören şirket sözleşmesi hükmü, bir genel kurul kararı veya başka bir hukuki işlem batıdır. Dava süresinde açılmadığı takdirde hâkim bu durumu re’sen gözetir; karşı tarafın ileri

sürmesine lüzum yoktur. Çünkü dava hakkı, müddetin geçmesiyle kalkmıştır (Moroğlu, 2012: 243).

Birden fazla iptal davası açılmışsa bu davaların birleştirilmesi gerekir. Birleştirme işini kolaylaştırmak için hâkimin üç aylık hak düşürücü süreyi beklemesi emredilmiştir.

Yazılı oy bildirme yolu ile alınan kararlar en son oy bildirimi ile veya oy bildirme süresinin dolması ile gerçekleşmektedir. TTK m. 445'e göre üç aylık süre karar tarihinden itibaren işlemeye başlar. Tebliğ edilen kararda olumlu veya olumsuz oylar ile kararın gerçekleşme tarihi yer almalıdır. Ortakların karar metnini, hangi yetersayı ile karar alındığını, hangi tarihte gerçekleştiğini bilmesi iptal davası açmasında iptal sebeplerini öğrenmesi açısından çok büyük önem taşır (Moroğlu, 2012: 245). İptal davası açmak için sürenin karar tarihinden itibaren değil kararın tebliği tarihinden itibaren başlaması gerekmektedir.

Toplantı yapılmaksızın alınan kararlarda süre karar alındığının ortaklara yazılı olarak tebliği tarihinden itibaren işlemeye başlar ve bunun doğal sonucu da her ortağa farklı tarihlerde tebliğ yapılabileceği göz önünde bulundurulursa iptal için başvuracakları sürenin başlangıcı da farklı olacaktır. Toplantı yapılarak alınan kararlarda ise bu sürenin başlangıç tarihi karar tarihidir. Sürenin başlangıcının, genel kurul kararının alındığı tarih olması yerinde değildir. Toplantıya çağrı ilanı; ortaklara tebligat gereği gibi yapılmamışsa, ortağın kararın alındığı genel kuruldaki gündemden de haberi olmamış demektir. Bunun için üç aylık sürenin başlangıç tarihi, tescil ve ilanı gerekli hususların tescil veya ilanından itibaren başlaması gerekirdi (İmregün, 1989).

Süre, üç ay sonra kararın verildiği güne karşılık gelen günde, karşılık yok ise üçüncü ayın son günü sona erer. Üç aylık sürenin son günü bir tatil gününe rastlıyorsa ise tatilden sonraki ilk iş günü dava açılabilir. Örnek bir olayda, 14.11.1994'te bir iptal davası açılmış ancak üç aylık süre geçirilmiştir. Üç aylık sürenin son günü 12.11.1994 Cumartesi günüdür. Dava bunu takip eden ilk iş günü olan 14.11.1994'te açılırsa süre kaçırılmış olmaz. İptal davası açılmasında üç aylık kısa bir sürenin öngörülmesinin nedeni hukuki emniyet ve ilgililerin menfaati bakımından durumun bir an önce aydınlığa kavuşmasının



gerekli olmasıdır. Dava üç ay dolmadan önce açılrsa dahi davanın görülmesin üç ayın bitiminden sonra başlanır. Bunun amacı, birkaç şahıs tarafından daha iptal davası açılacak olursa bunların üç ayın sonunda birlikte görülebilmesidir (Moroğlu, 2012: 251).

TTK 448. maddeye göre müdür veya müdürler kurulu iptal veya butlan davasının açıldığını ve duruşma gününün usulüne uygun olarak ilan ederek şirketin internet sitesine koyar. Üç aylık sürenin sona ermesinden önce duruşmaya başlanmaz. Birden fazla açılmış iptal davası varsa davalar birleştirilir. Mahkeme, şirketin istemi üzerine muhtemel zararlarına karşı davacıların teminat gösterilmesine karar verebilir. İlanın yapılmasının nedeni, o konuyla ilgili dava açıldığının bildirilmesi, davaya katılma hakkı olanların davaya katılmalarının sağlanmasıdır. Davaların birleştirilmesi sayesinde farklı kararların ortaya çıkmasının da önüne geçilmiş olacaktır (Yıldız, 2007: 241).

Limited şirket genel kurul kararı aleyhine açılacak iptal davasında yetkili mahkeme şirket merkezinin bulunduğu yerdeki mahkemedir (TTK m. 445). Bu yetki kuralı emredici olup kamu düzenine ilişkin kesin yetki kuralıdır<sup>444</sup>. Bu nedenle iptal davalarında yetki sözleşmesi yapılması hukuken caiz değildir. Limited şirket genel kurul kararı aleyhine açılacak iptal davasında görevli mahkeme asliye ticaret mahkemesidir (TTK m. 445).

Limited şirket genel kurul kararına karşı kötü niyetle iptal ve butlan davası açılması halinde davacılar bu sebeple şirketin uğradığı zararlardan müteselsilen sorumlu olurlar. Bu husus 6102 sayılı TTK'nin 451. maddesinde düzenlenmiştir. 6762 sayılı TTK'de bu husus 384. maddede düzenlenmişti. Her iki hüküm arasında farklılık bulunmamaktadır. Bu davada davacı müdürler kuruludur, davalı ise iptal davasını açan kişilerdir. Pay sahipleri bu hükme dayanarak iptal davası açanlara bu davayı yöneltememektedir. Ancak ortaklar da bu yüzden zarara uğramışlarsa bunlara da tazminat davası açma hakkı tanınması yerinde olacaktır (Pulaşlı, 2012: 241).

Limited şirket genel kurul kararı aleyhine dava açan davacıların, bu sebeple şirkete verdikleri zararlardan sorumlu tutulabilmeleri için bu davayı kötü niyetle açmış bulunmaları yanında kural olarak açmış oldukları iptal davasının da reddedilmiş olması gerekmektedir. Kötü niyet kasıtlı bir

davranıştır, bu yüzden davacıların ihmalkar ya da tedbirsiz olmaları kötü niyet şartını meydana getirmemektedir. Buradan, kötü niyeti ispatlamanın uygulamada ne kadar zor olduğu sonucuna varılmaktadır. Moroğlu, bu hükmün TTK'den çıkarılması gerektiğini savunmaktadır. Çünkü aslında kötü niyetle açılmış bir iptal davasının baştan itibaren dinlenmemesi gerekmektedir. Ayrıca kötü niyetle veya kusurlu olarak iptal davası açmak TBK anlamında haksız eylemdir. Böyle bir haksız eyleme karşı şirketi TBK hükümleriyle yeterli bir şekilde korumak mümkündür (Moroğlu, 2012: 276). TTK'nin 451. Maddesinde “kötüniyetle” denmesi öğreti tarafından eleştirilmektedir. MK ve TBK'de “kötüniyet” ifadesi kullanılmayıp “iyiniyetli olmaksızın” dendiği için ve “iyiniyetli olmaksızın” ifadesinin hem gerçeği bilerek buna aykırı hareket eden hem de kendisine düşen özen borcunu yerine getirmeyen kişileri kapsadığı için “kötü niyet” ifadesinin kullanılmaması gerekmektedir (TBB, 2008: 329).

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### ÖRNEK GENEL KURUL KARARI İNCELEMESİ

#### 3.1. Genel Kurul Toplantısına Çağrı Metni

Genel kurul sürecinde ilgili düzenlemeler çerçevesinde yapılacak ilk iş genel kurulun toplantıya çağırılmasına ilişkin kararın alınmasıdır. TTK' nın 410 uncu maddesi uyarınca genel kurul yönetim kurulu tarafından toplantıya çağrılabilir. Bunun yanında TTK' nın 411 ve 412 nci maddelerinde sayılan hallerin varlığı durumunda azınlığın ve bazı hallerde mahkemenin de genel kurul toplantıya çağırması mümkündür. Genel kurul toplantılarına ilişkin aşağıda açıklanacak olan ilk ilanın genel kurul çağrısından kırk beş gün önce yapılma zorunluluğu gözetildiğinde yönetim kurulunun genel kurulun toplanmasına ilişkin bu kararını genel kurul gününden en az altmış gün önce alması gerekecektir.

Yönetim kurulu tarafından genel kurulun toplantıya çağırılmasına ilişkin olarak karar alınması sonrasında şirket tarafından yapılacak ikinci iş yapılacak olan genel kurulda kurumsal temsilcilik yapmak isteyenlerin şirkete başvurmalarını teminen TTK' nın 428 inci maddesi uyarınca Türk Ticaret Sicil Gazetesi ve şirket internet sitesi duyuru/çağrı yayımlanmasıdır. Kurumsal temsilci, çeşitli araçlarla yayınlacakları bir bildirgeyle, kendilerine temsil yetkisi verilmesi halinde genel kurulda nasıl hareket edeceğini, seçilmesi için oy kullanacağı yönetim kurulunu ve ayrıca hissedarları ilgilendiren diğer konulardaki önerilerini ilan eden ve bildirgesini beğenen hissedarların bu bildirge bağlamında kendisine vekalet vermelerini isteyen kişidir. Anılan düzenleme uyarınca kurumsal temsilcilik, bir pay sahipliği girişimidir; meslek olarak ve ivaz karşılığı yürütülemeyecektir. Kurumsal temsilcinin temsil ettiği pay sahiplerinden herhangi bir talepte bulunma hakkı yoktur.

Kurumsal temsilci olmak isteyenlerin Şirkete başvurmasına ilişkin bu çağrı genel kurul toplantısına çağrı ilanının Türk Ticaret Sicil Gazetesinde yayımlanacağı ve şirket internet sitesinde yer alacağı tarihten en az kırk beş gün önce, yapılacak bir ilanla yapılacaktır. Bu çağrı Türk Ticaret Sicil Gazetesinde, şirket internet sitesinde yapılacaktır. Söz konusu çağrıda pay

sahipleri, önerdikleri kurumsal temsilcilerin kimliklerini ve bunlara ulaşılabilecek adres ve e-posta adresi ile telefon ve telefaks numaralarını en çok yedi gün içinde şirkete bildirmeye çağrılacaktır. Aynı çağrıda kurumsal temsilciliğe istekli olanların da şirkete başvurmaları istenecektir.

Genel kurul yapacak Şirket TTK' nın 414 üncü maddesi uyarınca genel kurulunu esas sözleşmede belirtilen yerde, kendi internet sitesinde, Türk Ticaret Sicil Gazetesinde ve SPK düzenlemesi uyarınca Kamuyu Aydınlatma Platformunda yayınlacağı ilan ile çağıracaktır. Genel kurula elektronik yöntemle katılma sistemini uygulayan şirketlerde bu çağrı aynı zamanda Elektronik Genel Kurul Sistemi'nde yapılacaktır. Bu çağrının ilan ve toplantı günleri hariç olmak üzere toplantı tarihinden en az iki hafta önce yapılması gerekmektedir.

Bu açıklamalar ışığında örnek olarak gösterilebilecek genel kurul çağrı metni şu şekildedir;

..... (Ticaret Sicili Müdürlüğü)

Ticaret Sicil No: .....

Ticaret Unvanı

.....  
..... Anonim Şirketi

Ticari Adresi:.....

Genel Kurul Toplantısına Davet;

Yukarıda bilgileri yazılı şirketimizin Yönetim Kurulunun ...../...../..... tarihli almış olduğu karar istinaden; ...../...../..... tarihinde, saat: ..... 'da, ..... adresinde, aşağıdaki gündem maddeleri çerçevesinde ..... yılı olağan/olağanüstü genel kurul toplantısı gerçekleştirilecektir.

Finansal tablolar, konsolide finansal tablolar, yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu, denetleme raporları ve yönetim kurulunun kâr dağıtım önerisi genel kurul toplantısından en az onbeş gün önce şirket merkezinde ve şubelerimizde pay sahiplerinin incelemesine hazır bulundurulacaktır.

Genel kurul toplantımıza, ortaklarımızın asaleten veya aşağıya çıkarılan vekâletname ile temsilcilerinin katılımının sağlanması hususu ilan olunur.

Adı – Soyadı

Şirket

Yetkilisi/Yetkilileri

Kaşe – İmza

GÜNDEM:

- 1-
- 2-
- 3-
- 4-
- 5-

Önemli Notlar: (İlan Metnini Hazırlarken Kırmızı İle Yazılı Bölümleri Siliniz ve İlan Metnini Şirketin Antetli Kâğıdına Yazınız)

1. Genel kurul toplantıya, esas sözleşmede gösterilen şekilde, şirketin internet sitesinde\* ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanan ilanla çağrılır. Bu çağrı, ilan ve toplantı günleri hariç olmak üzere, toplantı tarihinden en az iki hafta önce yapılır. (6102 sayılı TTK Md.414) \*İnternet sitesi kurma zorunluluğu olan şirketler için.
2. Gündemde bulunmayan konular genel kurulda müzakere edilemez ve karara bağlanamaz. Kanuni istisnalar saklıdır. (6102 sayılı TTK Md.413 (2))
3. Aksine esas sözleşmede hüküm bulunmadığı takdirde genel kurul, şirket merkezinin bulunduğu yerde toplanır. (6102 sayılı TTK Md.409 (3))
4. Genel kurul, esas sözleşmenin değiştirilmesi için toplantıya çağrıldığı takdirde; 333 üncü madde uyarınca Gümrük ve Ticaret Bakanlığının izninin alınmasının gerekli olduğu şirketlerde izni alınmış, diğer şirketlerde, yönetim kurulunca karara bağlanmış bulunan değişiklik taslağının, değiştirilecek mevcut hükümlerle birlikte 414 üncü maddenin birinci fıkrasının birinci cümlesinde belirtildiği şekilde ilanı gerekir. (6102 sayılı TTK Md.453)
5. Finansal tabloların müzakeresi ve buna bağlı konular, sermayenin onda birine, halka açık şirketlerde yirmide birine sahip pay sahiplerinin istemi üzerine, genel kurulun bir karar almasına gerek olmaksızın, toplantı başkanının kararıyla bir ay sonraya bırakılır. Erteleme, 414 üncü maddenin birinci fıkrasında yazılı olduğu şekilde pay sahiplerine ilanla bildirilir ve internet sitesinde yayımlanır. İzleyen toplantı için genel kurul, kanunda öngörülen usule uyularak toplantıya çağrılır. (6102 sayılı TTK Md.420)

## VEKÂLETNAME ÖRNEĞİ

Pay sahibi olduğum/olduğumuz

.....  
Anonim Şirketi'nin ...../...../..... tarihinde saat:.....'da  
..... adresinde  
geçleştirilecek olağan/olağanüstü genel kurul toplantısında beni/bizi temsil  
etmeye ve gündemdeki maddelerin karara bağlanması için oy kullanmaya  
.....'nu temsilci tayin ettim/ettik.

Vekâleti veren

Adı Soyadı / Ticaret Unvanı:

Sermaye miktarı:

Pay adedi:

Adresi:

Not: Vekâletnamenin noterden tasdik edilmesi, vekâletnamenin noter tasdiksiz olması halinde vekâleti verenin noter tasdikli imza sirküleri vekâletnameye eklenmesi gerekmektedir.

### 3.2. Genel Kurul Toplantısının Görüşülmesi ve Kararın Alınması

Toplanan bir genel kurulda demokratik oylama modeliyle oylanıp alınan kararlar neticesinde örnek olarak tutulan belgelerin bir örneği aşağıda belirtilmiştir.

#### **YÖNETİM KURULU KARAR ÖRNEĞİ:**

Karar Tarihi:  
Karar No:  
Toplantıya Katılanlar:

..... Dönemi Genel Kurulunun ..... adresinde ..... tarihinde ve ..... saatte aşağıdaki gündem dahilinde yapılmasına oybirliğiyle karar verilmiştir.

#### **GÜNDEM:**

- 1-
- 2-
- 3-
- 4-
- 5-

Yönetim Kurulu Başkanı

Yönetim Kurulu Başkan Vekili

İmza

İmza

Yönetim Kurulu Üyesi

İmza

**Faaliyet Raporu:** Faaliyet Raporu” kavram olarak basit bir finansal raporlama ihtiyacından ortaya çıkmışken, günümüzde bu kavram çok daha farklı hususları da içine alarak, sadece yatırımcıyı ilgilendiren bir doküman olmaktan çıkmış, işletmenin pazarlamasını, iş stratejilerini ve iş alım hususlarını dahi ilgilendiren çok güçlü bir iletişim aracı haline gelmiştir.

## EK :1

..... ANONİM ŞİRKETİ

01.01.2012 – 31.12.2012 DÖNEMİ YILLIK FAALİYET RAPORU

### 1- GENEL BİLGİLER

Raporun Ait Olduğu Dönem:.....  
Ticaret unvanı :.....  
Ticaret sicili numarası :.....  
Merkez Adresi :.....  
Şube Adresi :.....  
İletişim Bilgileri :.....  
Telefon :.....  
Fax :.....  
E-posta adresi :.....  
İnternet Sitesi Adresi :.....

#### A- ŞİRKETİN ORGANİZASYON, SERMAYE VE ORTAKLIK YAPISI

a)- Sermayesi :.....  
b)- Ortaklık Yapısı :.....

PAY SAHİBİNİN ADI, SOYADI/ÜNVANI	İKAMETGAH ADRESİ	HİSSE ADEDİ	SERMAYE TUTARI (TL)
1-			
2-			
3-			

4-			
5-			

c)- Hesap Dönemi İçinde Meydana Gelen Değişiklikler:

PAY SAHİBİNİN ADI, SOYADI/ÜNVANI	ÖNCEKİ DÖNEM HİSSE ADEDİ	ÖNCEKİ DÖNEM SERMAYE TUTARI (TL)	CARİ DÖNEM HİSSE ADEDİ	CARİ DÖNEM SERMAYE TUTARI (TL)
1-				
2-				
3-				
4-				
5-				

#### B- İMTİYAZLI PAYLARA İLİŞKİN BİLGİLER

a)- İmtiyazlı Pay Miktarı (Varsa) :..... TL

b)- İmtiyazlı Payların Oy Haklarına İlişkin Açıklama:.....

#### C- ŞİRKETİN YÖNETİM ORGANI, ÜST DÜZEY YÖNETİCİ VE PERSONEL BİLGİLERİ

a)- Şirketin Yönetim Organı : ..... Adet yönetim kurulu üyesinden oluşan Yönetim Kurulu'dur. ....tarihli genel kurul kararı [ve aşağıda belirtilen yönetim kurulu kararları ile] seçilmişlerdir

Yönetim Kurulu Üyeleri  
Yönetim Kurulu Başkanı

.....

Yönetim Kurulu Başkan Yrd.

.....

.....

.....



Yönetim Kurulu Üyesi

.....

Yönetim Kurulu Üyesi

.....

.....

Yönetim Kurulu Üyesi

.....

.....

Yönetim Kurulu Üyesi

.....

.....

b)- Şirketin Üst Düzey Yöneticileri :

Ünvanı

Adı Soyadı

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

c)- Personel Sayısı

: .....

D- VARSA;Şirket genel kurulunca verilen izin çerçevesinde yönetim organı üyelerinin şirketle kendisi veya başkası adına yaptığı işlemler ile rekabet yasağı kapsamındaki faaliyetleri hakkında bilgiler.

## 2- YÖNETİM ORGANI ÜYELERİ İLE ÜST DÜZEY YÖNETİCİLERE SAĞLANAN MALİ HAKLAR

Sağlanan huzur hakkı, ücret, prim, ikramiye, kâr payı gibi mali menfaatlerin toplam tutarları: .....

Verilen ödenekler, yolculuk, konaklama ve temsil giderleri ile ayni ve nakdi imkânlar, sigortalar ve benzeri teminatların toplam tutarlarına ilişkin bilgiler:

## 3- ŞİRKETİN ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME ÇALIŞMALARI

Yapılan Araştırma Geliştirme çalışmaları;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Elde Edilen sonuçlar;

.....

.....

.....

.....

#### 4-ŞİRKET FAALİYETLERİ VE FAALİYETLERE İLİŞKİN ÖNEMLİ GELİŞMELER

a) Şirketin ilgili hesap döneminde yapmış olduğu yatırımlara ilişkin bilgiler:  
.....  
.....  
.....

b) Şirketin iç kontrol sistemi ve iç denetim faaliyetleri hakkında bilgiler ile yönetim organının bu konudaki görüşü:  
.....  
.....  
.....

c) Şirketin doğrudan veya dolaylı iştirakleri ve pay oranlarına ilişkin bilgiler:

<u>Doğrudan İştirakler</u>	<u>Pay Oranı</u>
----------------------------	------------------

.....	.....
.....	.....
.....	.....

<u>Dolaylı İştirakler</u>	<u>Pay Oranı</u>
---------------------------	------------------

.....	.....
.....	.....
.....	.....

d) Şirketin iktisap ettiği kendi paylarına ilişkin bilgiler:

..... Adet ..... TL

Açıklama

.....  
.....

e) Hesap dönemi içerisinde yapılan özel denetime ve kamu denetimine ilişkin açıklamalar:

.....  
.....  
.....

f) Şirket aleyhine açılan ve şirketin mali durumunu ve faaliyetlerini etkileyebilecek nitelikteki davalar ve olası sonuçları hakkında bilgiler:

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

g) Mevzuat hükümlerine aykırı uygulamalar nedeniyle şirket ve yönetim organı üyeleri hakkında uygulanan idari veya adli yaptırımlara ilişkin açıklamalar:

.....  
.....

.....  
.....  
.....  
.....  
.....

- h) Geçmiş dönemlerde belirlenen hedeflere ulaşıp ulaşılamadığı, genel kurul kararlarının yerine getirilip getirilmediği, hedeflere ulaşılamamışsa veya kararlar yerine getirilmemişse gerekçelerine ilişkin bilgiler ve değerlendirmeler:

..... Yılı hedeflerine ulaşmıştır /aşağıdaki nedenlerden ötürü ulaşılamamıştır.

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

- i) Yıl içerisinde olağanüstü genel kurul toplantısı yapılmışsa, toplantının tarihi, toplantıda alınan kararlar ve buna ilişkin yapılan işlemlerde dâhil olmak üzere olağanüstü genel kurula ilişkin bilgiler:

..... Tarihinde Olağanüstü Genel Kurul Yapılmış ve aşağıdaki gündemlere ilişkin kararlar alınmıştır.

- I. ....  
II. ....  
III. ....

- j) Şirketin yıl içinde yapmış olduğu bağış ve yardımlar ile sosyal sorumluluk projeleri çerçevesinde yapılan harcamalara ilişkin bilgiler:

.....  
.....  
.....

- k) Şirketler topluluğuna bağlı bir şirketse; hâkim şirketle, hâkim şirkete bağlı bir şirketle, hâkim şirketin yönlendirmesiyle onun ya da ona bağlı bir şirketin yararına yaptığı hukuki işlemler ve geçmiş faaliyet yılında hâkim şirketin ya da ona bağlı bir şirketin yararına alınan veya alınmasından kaçınılan tüm diğer önlemler

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

.....  
.....  
.....  
.....

## 5-FİNANSAL DURUM

- a) Finansal duruma ve faaliyet sonuçlarına ilişkin yönetim organının analizi ve değerlendirmesi, planlanan faaliyetlerin gerçekleşme derecesi, belirlenen stratejik hedefler karşısında şirketin durumu :

Şirketimiz ..... yılını ..... TL kar ile kapatmıştır. Aktif toplamı ..... TL olup karşılığında ..... TL tutarında Öz Kaynak bulunmaktadır.

Şirketin ..... TL tutarında Sabit Kıymetleri olup bu kıymetler için ..... TL tutarında amortisman ayrılmıştır.

- b) Geçmiş yıllarla karşılaştırmalı olarak şirketin yıl içindeki satışları, verimliliği, gelir oluşturma kapasitesi, kârlılığı ve borç/öz kaynak oranı ile şirket faaliyetlerinin sonuçları hakkında fikir verecek diğer hususlara ilişkin bilgiler ve ileriye dönük beklentiler:

	<u>2011 Yılı</u>	<u>2012 Yılı</u>
Dönem Karı / (Zararı)	.....	.....
.....		
Dönem Karı Vergi ve Yasal Yük.	.....	.....
.....		
Dönem Net Karı / (Zararı)	.....	.....
.....		

- c) Şirketin sermayesinin karşılıksız kalıp kalmadığına veya borca batık olup olmadığına ilişkin tespit ve yönetim organı değerlendirmeleri:

.....  
.....  
.....  
.....  
.....

- d) Varsa şirketin finansal yapısını iyileştirmek için alınması düşünülen önlemler:

.....  
.....  
.....  
.....  
.....

- e) Kâr payı dağıtım politikasına ilişkin bilgiler ve kâr dağıtım yapılmayacaksa gerekçesi ile dağıtılmayan kârın nasıl kullanılacağına ilişkin öneri:

.....  
.....  
.....  
.....  
.....

## 6- RİSKLER VE YÖNETİM ORGANININ DEĞERLENDİRİLMESİ

- a) Varsa şirketin öngörülen risklere karşı uygulayacağı risk yönetimi politikasına ilişkin bilgiler,

.....  
.....  
.....

- b) Oluşturulmuşsa riskin erken saptanması ve yönetimi komitesinin çalışmalarına ve raporlarına ilişkin bilgiler,

.....  
.....  
.....

- c) Satışlar, verimlilik, gelir yaratma kapasitesi, kârlılık, borç/öz kaynak oranı ve benzeri konularda ileriye dönük riskler.

.....  
.....  
.....

## 7- DİĞER HUSUSLAR

- a) Faaliyet yılının sona ermesinden sonra şirkette meydana gelen ve ortakların, alacaklıların ve diğer ilgili kişi ve kuruluşların haklarını etkileyebilecek nitelikteki özel önem taşıyan olaylara ilişkin açıklamalar;

.....  
.....  
.....  
.....  
.....

- b) İlave bilgiler;

.....  
.....  
.....  
.....  
.....

Bu rapor; Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından 28.08.2012 tarih ve 28395 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Şirketlerin Yıllık Faaliyet

Raporunun Asgari İçeriğinin Belirlenmesi Hakkında Yönetmelik” hükümlerine uygun olarak hazırlanmış olup aşağıda isimleri yazılı şirketin yönetim kurulu üyeleri tarafından imzalanarak onaylanmıştır.

Yönetim Kurulu Başkanı

Yönetim Kurulu Başkan Yrd.

(İmza)

(İmza)

Yönetim Kurulu Üyesi  
(İmza)

**EK : 2**

**GENEL KURULDA HAZIR BULUNANLAR LİSTESİ ÖRNEĞİ**  
.....ŞİRKETİNİN..... TARİHİNDE YAPILAN .....  
**GENEL KURUL**

**TOPLANTISINDA HAZIR BULUNANLAR LİSTESİ**

PAY SAHİBİNİN AD/SOYAD/UNVANI	T.C./V.K.NO	UYRUGU	ADRESİ	PAYLARIN TOPLAM İTİBARI DEĞERİ (TL)	PAYLARIN EDİNİM ŞEKLİ VE TARİHİ (*)	KATILIM ŞEKLİ (**)	TEMSİLCİ TÜRÜ (***)	TEMSİLCİNİN AD/SOYAD/UNVANI	TEMSİLCİNİN T.C./V.K. NO SU	İMZA

ŞİRKETİN SERMAYESİ VE PAYLARIN TOPLAM İTİBARI DEĞERİ:

ASGARİ TOPLANTI NİSABI:

MEVCUT TOPLANTI NİSABI:

**BAKANLIK TEMSİLCİSİ (Varsa)  
İSİM/İMZA**

**TOPLANTI BAŞKANI  
İSİM/İMZA**

(\*) Payların edinim şekli ve tarihi olarak; eğer pay menkul kıymet borsası aracılığıyla edinilmişse “borsa içi”, borsa dışından edinilmişse “borsa dışı” ibaresi ile birlikte payların edinim tarihleri yazılacaktır.

(\*\*) Katılım şekli olarak; pay sahibinin bizzat kendisi katılması durumunda “asaleten”, pay sahibini temsilen bir başkasının katılması durumunda ise “temsilen” ibaresi yazılacaktır.

(\*\*\*) Temsilci türü olarak; temsil şekline göre “organın temsilcisi”, “bağımsız temsilci”, “kurumsal temsilci”, “tevdi eden temsilcisi” veya “vekaleten” ifadelerinden biri yazılacaktır.

**İç Yönerge:** İç yönerge, şirketlerin genel kurul çalışma esas ve usullerine ilişkin kuralları içeren düzenlemeleri içeren kurallar bütünüdür. İç yönerge, Kanunun izin verdiği durumlar dışında, ortakların genel kurula katılma, oy kullanma, dava açma, bilgi alma, inceleme ve denetleme gibi vazgeçilemez nitelikteki haklarını, toplantı başkanlığının Kanundan kaynaklanan görev ve yetkilerini sınırlandıran veya ortadan kaldıran hükümler içeremez.

Özel kanunlara tabi şirketler, iç yönergenin hazırlanmasında, bu Yönetmelikte belirtilen hususların yanında, tabi oldukları özel mevzuat hükümlerini de dikkate almak zorundadırlar.

Yönetim kurulu, iç yönergeyi TTK ve Ticaret Sicili Yönetmeliği hükümleri ile hazırlar ve genel kurulun onayından sonra yürürlüğe koyar.

İç yönerge, genel kurulun onay tarihinden itibaren onbeş gün içinde ticaret siciline tescil ve ilan ettirilir. Ayrıca; internet sitesi açmakla yükümlü olan şirketlerce, ilan tarihini izleyen beş gün içerisinde internet sitesinde de yayımlanır. İç yönergede yapılacak değişikliklerde de aynı usul izlenir. İç yönergeyi yayımlatan şirketlerin kanun ve yönetmelik gereği bakanlık temsilcisinin zorunlu olduğu durumlar hariç olmak üzere bakanlık temsilcisini genel kurul toplantılarında bulundurma zorunluluğu bulunmamaktadır.

**EK : 5**

## İÇ YÖNERGE ÖRNEĞİ

### ..... Anonim Şirketi Genel Kurulunun Çalışma Esas ve Usulleri Hakkında İç Yönerge

#### BİRİNCİ BÖLÜM

##### Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

###### Amaç ve kapsam

**MADDE 1-** (1) Bu İç Yönergenin amacı; ..... Anonim Şirketi genel kurulunun çalışma esas ve usullerinin, Kanun, ilgili mevzuat ve esas sözleşme hükümleri çerçevesinde belirlenmesidir. Bu İç Yönerge, ..... Anonim Şirketinin tüm olağan ve olağanüstü genel kurul toplantılarını kapsar.

###### Dayanak

**MADDE 2-** (1) Bu İç Yönerge, Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul Ve Esasları İle Bu Toplantılarda Bulunacak Gümrük Ve Ticaret Bakanlığı Temsilcileri Hakkında Yönetmelik hükümlerine uygun olarak yönetim kurulunca hazırlanmıştır.

###### Tanımlar

**MADDE 3-** (1) Bu İç Yönergede geçen;  
a) Birleşim : Genel kurulun bir günlük toplantısını,  
b) Kanun: 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununu,  
c) Oturum: Her birleşimin dinlenme, yemek arası ve benzeri nedenlerle kesilen bölümlerinden her birini,  
ç) Toplantı: Olağan ve olağanüstü genel kurul toplantılarını,  
d) Toplantı başkanlığı: Kanunun 419 uncu maddesinin birinci fıkrasına uygun olarak genel kurul tarafından toplantıyı yönetmek üzere seçilen toplantı başkanından, gereğinde genel kurulca seçilen toplantı başkan yardımcısından, toplantı başkanınca belirlenen tutanak yazmanından ve toplantı başkanının gerekli görmesi halinde oy toplama memurundan oluşan kurulu, ifade eder.

#### İKİNCİ BÖLÜM

##### Genel Kurulun Çalışma Usul ve Esasları

###### Uyulacak hükümler

**MADDE 4 –** (1) Toplantı, Kanunun, ilgili mevzuatın ve esas sözleşmenin genel kurula ilişkin hükümlerine uygun olarak yapılır.

###### Toplantı yerine giriş ve hazırlıklar

**MADDE 5 –** (1) Toplantı yerine, yönetim kurulu tarafından düzenlenen hazır bulunanlar listesine kayıtlı pay sahipleri veya bunların temsilcileri, yönetim kurulu üyeleri, var ise denetçi, görevlendirilmiş ise Bakanlık temsilcisi ve toplantı başkanlığına seçilecek veya görevlendirilecek kişiler girebilir. *(Şirketin diğer yöneticileri, çalışanları, misafirler, ses ve görüntü alma teknisyenleri, basın mensupları gibi kişilerin de toplantı yerine girmesi öngörülmüyorsa bu durum ayrıca İç Yönergede belirtilecektir.)*

(2) Toplantı yerine girişte, gerçek kişi pay sahipleri ile Kanunun 1527 nci maddesi uyarınca kurulan elektronik genel kurul sisteminden tayin edilen temsilcilerin kimlik göstermeleri, gerçek kişi pay sahiplerinin temsilcilerinin temsil belgeleri ile birlikte kimliklerini göstermeleri, tüzel kişi pay sahiplerinin temsilcilerinin de yetki belgelerini ibraz etmeleri ve bu suretle hazır bulunanlar listesinde kendileri için gösterilmiş yerleri imzalamaları şarttır. Söz konusu kontrol işlemleri, yönetim kurulunca veya yönetim kurulunca görevlendirilen bir veya birden fazla yönetim kurulu üyesince yahut yönetim kurulunca görevlendirilen kişi veya kişiler tarafından yapılır.

(3) Tüm pay sahiplerini alacak şekilde toplantı yerinin hazırlanmasına, toplantı sırasında ihtiyaç duyulacak kırtasiyenin, dokümanların, araç ve gereçlerin toplantı yerinde hazır bulundurulmasına ilişkin görevler yönetim kurulunca yerine getirilir. *(Toplantı, sesli ve görüntülü şekilde kayda alınacaksa bu husus İç Yönergede belirtilecektir)*



### **Toplantının açılması**

**MADDE 6 –** (1) Toplantı şirket merkezinin bulunduğu yerde (*Esas sözleşmede aksine bir hüküm varsa bu durum belirtilecektir.*), önceden ilan edilmiş zamanda (*Kanunun 416 ncı maddesinde belirtilen çağrısız toplantı hükümleri saklıdır*) yönetim kurulu başkanı ya da başkan yardımcısı veya yönetim kurulu üyelerinden birisi tarafından, Kanunun 418 inci ve 421 inci maddelerinde belirtilen nisapların sağlandığının bir tutanakla tespiti üzerine açılır. (*Esas sözleşmede aksine bir hüküm varsa bu durum belirtilecektir.*)

### **Toplantı başkanlığının oluşturulması**

**MADDE 7-** (1) Bu İç Yönergenin 6 ncı maddesi hükmü uyarınca toplantıyı açan kişinin yönetiminde öncelikle önerilen adaylar arasından genel kurulun yönetiminden sorumlu olacak pay sahibi olma zorunluluğu da bulunmayan bir başkan ve gerek görülürse başkan yardımcısı seçilir.

(2) Başkan tarafından en az bir tutanak yazmanı ve gerekli görülürse yeteri kadar oy toplama memuru görevlendirilir. (*Esas sözleşmede aksine bir hüküm varsa bu hususa ve tek pay sahipli anonim şirketlerde bu pay sahibinin toplantı başkanlığı için öngörülen tüm görevleri tek başına yerine getirebileceğine ilişkin hususa iç yönergede yer verilir. Ayrıca elektronik genel kurul sistemini kullanan şirketler için bu konudaki teknik işlemlerin toplantı anında yerine getirilmesi amacıyla toplantı başkanı tarafından uzman kişiler görevlendirilebileceği de İç Yönergede belirtilir.*)

(3) Toplantı başkanlığı, toplantı tutanağını ve bu tutanağa dayanak oluşturan diğer evrakı imzalama hususunda yetkilidir.

(4) Toplantı başkanı genel kurul toplantısını yönetirken Kanuna, esas sözleşmeye ve bu İç Yönerge hükümlerine uygun hareket eder.

### **Toplantı başkanlığının görev ve yetkileri**

**MADDE 8 –** (1) Toplantı başkanlığı, başkanın yönetiminde aşağıda belirtilen görevleri yerine getirir:

a) Toplantının ilanda gösterilen adreste yapılıp yapılmadığını ve esas sözleşmede belirtilmişse toplantı yerinin buna uygun olup olmadığını incelemek.

b) Genel kurulun toplantıya, esas sözleşmede gösterilen şekilde, internet sitesi açmakla yükümlü olan şirketlerinininternetsitesinde ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanan ilanla çağrılıp çağrılmadığını, bu çağrının, ilan ve toplantı günleri hariç olmak üzere, toplantı tarihinden en az iki hafta önce yapılıp yapılmadığını, pay defterinde yazılı pay sahiplerine, önceden şirkete pay senedi veya pay sahipliğini ispatlayıcı belge vererek adreslerini bildiren pay sahiplerine, toplantı günü ile gündem ve ilanının çıktığı veya çıkacağı gazetelerin iadeli taahhütlü mektupla bildirilip bildirilmediğini incelemek ve bu durumu toplantı tutanağına geçirmek.

c) Toplantı yerine giriş yetkisi olmayanların, toplantıya girip girmediklerini ve toplantı yerine girişle ilgili olarak bu İç Yönergenin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasında hüküm altına alınan görevlerin yönetim kurulunca yerine getirilip getirilmediğini kontrol etmek.

ç) Genel kurulun, Kanunun 416 ncı maddesi uyarınca çağrısız toplanması halinde pay sahiplerinin veya temsilcilerinin tümünün hazır bulunup bulunmadığını, toplantının bu şekilde yapılmasına itiraz olup olmadığını ve nisabın toplantı sonuna kadar korunup korunmadığını incelemek.

d) Değişikliğe gidilmiş ise değişiklikleri de içeren esas sözleşmenin, pay defterinin, yönetim kurulu yıllık faaliyet raporunun, denetçi raporlarının, finansal tabloların, gündemin, gündemde esas sözleşme değişikliği varsa yönetim kurulunca hazırlanmış değişiklik tasarısının, esas sözleşme değişikliği Gümrük ve Ticaret Bakanlığının iznine tabi olması durumunda ise Bakanlıktan alınan izin yazısı ve eki değişiklik tasarısının, yönetim kurulu tarafından düzenlenmiş hazır bulunanlar listesinin, genel kurul erteleme üzerine toplantıya

çağrılmışsa bir önceki toplantıya ilişkin erteleme tutanağının ve toplantıya ilişkin diğer gerekli belgelerin eksiksiz bir biçimde toplantı yerinde bulunup bulunmadığını tespit etmek ve bu durumu toplantı tutanağında belirtmek.

e) Hazır bulunanlar listesini imzalamak suretiyle asaleten veya temsilen genel kurula katılanların kimlik kontrolünü itiraz veya lüzum üzerine yapmak ve temsil belgelerinin doğruluğunu kontrol etmek.

f) Murahhas üyeler ile en az bir yönetim kurulu üyesinin ve denetime tabi şirketlerde denetçinin toplantıda hazır olup olmadığını tespit etmek ve bu durumu toplantı tutanağında belirtmek.

g) Gündem çerçevesinde genel kurul çalışmalarını yönetmek, Kanunda belirtilen istisnalar haricinde gündem dışına çıkılmasını önlemek, toplantı düzenini sağlamak, bunun için gerekli tedbirleri almak.

ğ) Birleşimleri ve oturumları açmak, kapatmak ve toplantıyı kapatmak.

h) Müzakere edilen hususlara ilişkin karar, tasarı, tutanak, rapor, öneri ve benzeri belgeleri genel kurula okumak ya da okutmak ve bunlarla ilgili konuşmak isteyenlere söz vermek.

ı) Genel kurulca verilecek kararlara ilişkin oylama yaptırmak ve sonuçlarını bildirmek.

i) Toplantı için asgari nisabın toplantının başında, devamında ve sonunda muhafaza edilip edilmediğini, kararların Kanun ve esas sözleşmede öngörülen nisaplara uygun olarak alınıp alınmadığını gözetmek.

j) Kanunun 428 inci maddesinde belirtilen temsilciler tarafından yapılan bildirimleri genel kurula açıklamak.

k) Kanunun 436 ncı maddesi uyarınca, oy hakkından yoksun olanların anılan maddede belirtilen kararlarda oy kullanmalarını önlemek, oy hakkına ve imtiyazlı oy kullanımına Kanun ve esas sözleşme uyarınca getirilen her türlü sınırlamayı gözetmek.

l) Sermayenin onda birine (*halka açık şirketlerde yirmide birine*) sahip pay sahiplerinin istemi üzerine finansal tabloların müzakeresi ve buna bağlı konuların görüşülmesini, genel kurulun bu konuda karar almasına gerek olmaksızın bir ay sonra yapılacak toplantıda görüşülmek üzere ertelemek.

m) Genel kurul çalışmalarına ait tutanakların düzenlenmesini sağlamak, itirazları tutanağa geçirmek, karar ve tutanakları imzalamak, toplantıda alınan kararlara ilişkin lehte ve aleyhte kullanılan oyları hiçbir tereddüde yer vermeyecek şekilde toplantı tutanağında belirtmek.

n) Toplantı tutanağını, yönetim kurulu yıllık faaliyet raporunu, denetime tabi şirketlerde denetçi raporlarını, finansal tabloları, hazır bulunanlar listesini, gündemi, önerileri, varsa seçimlerin oy kâğıtlarını ve tutanaklarını ve toplantıyla ilgili tüm belgeleri toplantı bitiminde bir tutanakla hazır bulunan yönetim kurulu üyelerinden birine teslim etmek.

### **Gündemin görüşülmesine geçilmeden önce yapılacak işlemler**

**MADDE 9 – (1)**Toplantı başkanı, genel kurula toplantı gündemini okur veya okutur. Başkan tarafından gündem maddelerinin görüşülme sırasına ilişkin bir değişiklik önerisi olup olmadığı sorulur, eğer bir öneri varsa bu durum genel kurulun onayına sunulur. Toplantıda hazır bulunan oyların çoğunluğunun kararıyla gündem maddelerinin görüşülme sırası değiştirilebilir.

### **Gündem ve gündem maddelerinin görüşülmesi**

**MADDE 10 – (1)** Olağan genel kurul gündeminde aşağıdaki hususların yer alması zorunludur:

a) Açılış ve toplantı başkanlığının oluşturulması.

b) Yönetim kurulu yıllık faaliyet raporunun, denetime tabi şirketlerde denetçi raporlarının ve finansal tabloların görüşülmesi.

c) Yönetim kurulu üyeleri ile varsa denetçilerin ibraları.

ç) Süresi dolan yönetim kurulu üyeleri ile denetime tabi şirketlerde denetçinin seçimi.

d) Yönetim kurulu üyelerinin ücretleri ile huzur hakkı, ikramiye ve prim gibi haklarının belirlenmesi.

e) Kârın kullanım şeklinin, dağıtımının ve kazanç payları oranlarının belirlenmesi.

f) Varsa esas sözleşme değişikliklerinin görüşülmesi.

g) Gerekli görülen diğer konular.

(2) Olağanüstü genel kurul toplantısının gündemini, toplantı yapılmasını gerektiren sebepler oluşturur.

(3) Aşağıda belirtilen istisnalar dışında, toplantı gündeminde yer almayan konular görüşülemez ve karara bağlanamaz:

a) Ortakların tamamının hazır bulunması halinde, gündeme oybirliği ile konu ilave edilebilir.

b) Kanunun 438 inci maddesi uyarınca, herhangi bir pay sahibinin özel denetim talebi, gündemde yer alıp almadığına bakılmaksızın genel kurulca karara bağlanır.

c) Yönetim kurulu üyelerinin görevden alınmaları ve yenilerinin seçimi hususları, yıl sonu finansal tabloların müzakeresi maddesiyle ilgili sayılır ve gündemde konuya ilişkin madde bulunup bulunmadığına bakılmaksızın istem halinde doğrudan görüşülerek karar verilir.

ç) Gündemde madde bulunmasa bile yolsuzluk, yetersizlik, bağlılık yükünün ihlali, birçok şirkette üyelik sebebiyle görevin ifasında güçlük, geçimsizlik, nüfuzun kötüye kullanılması gibi haklı sebeplerin varlığı halinde, yönetim kurulu üyelerinin görevden alınması ve yerine yenilerinin seçilmesi hususları genel kurulda hazır bulunanların oy çokluğuyla gündeme alınır.

(4) Genel kurulda müzakere edilerek karara bağlanmış gündem maddesi, hazır bulunanların oy birliği ile karar verilmedikçe yeniden görüşülüp karara bağlanamaz.

(5) Yapılan denetim sonucunda veya herhangi bir sebeple Bakanlıkça, şirket genel kurulunda görüşülmesi istenen konular gündeme konulur.

(6) Gündem, genel kurulu toplantıya çağırان tarafından belirlenir.

#### **Toplantıda söz alma**

**MADDE 11** – (1) Görüşülmekte olan gündem maddesi üzerinde söz almak isteyen pay sahipleri veya diğer ilgililer durumu toplantı başkanlığına bildirirler. Başkanlık söz alacak kişileri genel kurula açıklar ve başvuru sırasına göre bu kişilere söz hakkı verir. Kendisine söz sırası gelen kişi, toplantı yerinde bulunmuyor ise söz hakkını kaybeder. Konuşmalar, bunun için ayrılan yerden, genel kurula hitaben yapılır. Kişiler kendi aralarında konuşma sıralarını değiştirebilirler. Konuşma süresinin sınırlandırılması halinde, sırası gelip konuşmasını yapan bir kişi, konuşma süresi dolduğu zaman, ancak kendinden sonra konuşacak ilk kişi konuşma hakkını verdiği takdirde konuşmasını, o kişinin konuşma süresi içinde tamamlamak koşuluyla sürdürebilir. Diğer bir biçimde konuşma süresi uzatılamaz.

(2) Toplantı başkanınca, görüşülen konular hakkında açıklamada bulunmak isteyen yönetim kurulu üyeleri ile denetçiye sıraya bakılmaksızın söz verilebilir.

(3) Konuşmaların süresi, başkanın veya pay sahiplerinin önerisi üzerine, gündemin yoğunluğu, görüşülmesi gerekli konuların çokluğu, önemi ve söz almak isteyenlerin sayısına göre genel kurulca kararlaştırılır. Bu gibi durumlarda, genel kurul, önce konuşma süresinin sınırlanmasının gerekip gerekmeyeceğini ve sonra da sürenin ne olacağı konularında, ayrı ayrı oylamayla karar verir.

(4) Kanunun 1527 nci maddesi uyarınca genel kurula elektronik ortamda katılan pay sahiplerinin veya temsilcilerinin görüş ve önerilerini iletmelerine ilişkin olarak anılan madde ve alt düzenlemelerde belirlenmiş usul ve esaslar uygulanır.

#### **Oylama ve oy kullanma usulü**

**MADDE 12** – (1) Oylamaya başlamadan önce, toplantı başkanı, oylanacak konuyu genel kurula açıklar. Bir karar taslağının oylaması yapılacak ise, bu yazılı olarak saptanıp okunduktan sonra, oylamaya geçilir. Oylamaya geçileceği açıklandıktan sonra, ancak usul hakkında söz istenebilir. Bu sırada, talep etmesine rağmen kendisine söz verilmemiş pay sahibi varsa, hatırlatması ve Başkanca doğrulanması koşuluyla konuşma hakkını kullanır. Oylamaya geçildikten sonra söz verilmez.

(2) Toplantıda görüşülen konulara ilişkin oylar, el kaldırmak veya ayağa kalkmak ya da ayrı ayrı kabul veya ret denilmek suretiyle kullanılır. Bu oylar toplantı başkanlığınca sayılır. Gerektiğinde, başkanlık, oy sayımında yardımcı olmak üzere yeter sayıda kişiyi görevlendirebilir. El kaldırmayanlar, ayağa kalkmayanlar veya herhangi bir şekilde beyanda bulunmayanlar “ret” oyu vermiş sayılır ve bu oylar değerlendirmede ilgili kararın aleyhinde verilmiş kabul edilir. *(Bu maddede belirtilenler dışında oy kullanma yöntemleri öngörülüyorsa İç Yönergede belirtilecektir.)*

(3) Kanunun 1527 nci maddesi uyarınca genel kurula elektronik ortamda katılan pay sahiplerinin veya temsilcilerinin oy kullanmalarına ilişkin olarak anılan madde ve alt düzenlemelerde belirlenmiş usul ve esaslar uygulanır.

#### **Toplantı tutanağının düzenlenmesi**

**MADDE 13** – (1) Toplantı başkanınca, pay sahiplerini veya temsilcilerini, bunların sahip oldukları payları, grupları, sayıları ve itibari değerlerini gösteren hazır bulunanlar listesi imzalanır, genel kurulda sorulan soruların ve verilen cevapların özet olarak, alınan kararların ve her bir karar için kullanılan olumlu ve olumsuz oyların sayılarının tutanakta açık bir şekilde gösterilmesi ile tutanağın Kanun ve ilgili mevzuatta belirtilen esaslara uygun olarak düzenlenmesi sağlanır.

(2) Genel kurul tutanağı toplantı yerinde ve toplantı sırasında daktiloyla, bilgisayarla veya okunaklı şekilde mürekkepli kalem kullanılmak suretiyle el yazısıyla düzenlenir. Tutanağın bilgisayarda yazılabilmesi için toplantı yerinde çıktıkların alınmasına imkân sağlayacak bir yazıcının olması şarttır.

(3) Tutanak en az iki nüsha halinde düzenlenir ve tutanağın her sayfası, toplantı başkanlığı ile katılmış olması halinde Bakanlık temsilcisi tarafından imzalanır.

(4) Tutanakta; şirketin ticaret unvanı, toplantı tarihi ve yeri, şirketin paylarının toplam itibari değeri ve pay adedi, toplantıda asaleten ve temsilen olmak üzere temsil edilen toplam pay adedi, katılmışsa Bakanlık temsilcisinin adı ve soyadı ile görevlendirme yazısının tarih ve sayısı, toplantı ilanlı yapılıyorsa davetin ne surette yapıldığı, ilansız yapılıyorsa bunun belirtilmesi zorunludur.

(5) Toplantıda alınan kararlara ilişkin oy miktarları, hiçbir tereddütte yer vermeyecek şekilde rakamla ve yazıyla tutanakta belirtilir.

(6) Toplantıda alınan kararlara olumsuz oy veren ve bu muhalefetini tutanağa geçirtmek isteyenlerin adı, soyadı ve muhalefet gerekçeleri tutanağa yazılır.

(7) Muhalefet gerekçesinin yazılı olarak verilmesi halinde, bu yazı tutanağa eklenir. Tutanakta, muhalefetini belirten ortağın veya temsilcisinin adı, soyadı yazılır ve muhalefet yazısının ekte olduğu belirtilir. Tutanağa eklenen muhalefet yazısı toplantı başkanlığı ve katılmışsa Bakanlık temsilcisi tarafından imzalanır.

#### **Toplantı sonunda yapılacak işlemler**

**MADDE 14-** (1) Toplantı başkanı, toplantı sonunda tutanağının bir nüshasını ve genel kurulla ilgili diğer tüm evrakı toplantıda hazır bulunan yönetim kurulu üyelerinden birine teslim eder. Taraflar arasında düzenlenecek ayrı bir tutanakla bu durum tespit edilir.

(2) Yönetim Kurulu, toplantı tarihinden itibaren en geç on beş gün içerisinde, tutanağın noterce onaylanmış bir suretini ticaret sicili müdürlüğüne vermek ve bu tutanakta yer alan tescil ve ilana tabi hususları tescil ve ilan ettirmekle yükümlüdür.

(3) Tutanak, internet sitesi açmakla yükümlü olan şirketlerce genel kurul tarihinden itibaren en geç beş gün içerisinde internet sitesine de konulur.

(4) Toplantı başkanı ayrıca, hazır bulunanlar listesinin, gündemin ve genel kurul toplantı tutanağının bir nüshasını katılmış olması halinde Bakanlık temsilcisine teslim eder.

#### **Toplantıya elektronik ortamda katılma**

**MADDE 15-** (1) Genel kurul toplantısına Kanunun 1527 nci maddesi uyarınca elektronik ortamda katılma imkânı tanındığı durumda yönetim kurulunca ve toplantı başkanlığınca yerine getirilecek işlemler Kanunun 1527 nci maddesi ve ilgili mevzuat dikkate alınarak ifa edilir.

### **ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**

#### **Çeşitli Hükümler**

#### **Bakanlık temsilcisinin katılımı ve genel kurul toplantısına ilişkin belgeler**

**MADDE 16 –** (1) Bakanlık temsilcisinin katılımı zorunlu olan toplantılar için temsilcinin istenmesine ve bu temsilcinin görev ve yetkilerine ilişkin Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Temsilcileri Hakkında Yönetmelik hükümleri saklıdır.

(2) Genel kurula katılabilecekler ve hazır bulunanlar listesinin hazırlanmasında, genel kurulda kullanılacak temsil belgeleri ile toplantı tutanağının düzenlenmesinde birinci fıkrada belirtilen Yönetmelik hükümlerine uyulması zorunludur.

#### **İç Yönergede öngörülmemiş durumlar**

**MADDE 17 –** (1) Toplantılarda, bu İç Yönergede öngörülmemiş bir durumla karşılaşılması halinde genel kurulca verilecek karar doğrultusunda hareket edilir.

#### **İç Yönergenin kabulü ve değişiklikler**

**MADDE 18 –** (1) Bu İç Yönerge, ..... Anonim Şirketi genel kurulunun onayı ile yönetim kurulu tarafından yürürlüğe konulur, tescil ve ilan edilir. İç Yönergede yapılacak değişiklikler de aynı usule tabidir.

#### **İç Yönergenin yürürlüğü**

**MADDE 19 –** (1) Bu İç Yönerge, .....Anonim Şirketinin ..... tarihli genel kurul toplantısında kabul edilmiş olup, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ilanı tarihinde yürürlüğe girer.

**EK : 6**

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞINA  
(İç Ticaret Genel Müdürlüğü)  
ANKARA  
VEYA  
..... VALİLİĞİNE  
(İl Ticaret Müdürlüğü)

Şirketimizin ..... yılına ait olağan/olağanüstü genel kurul toplantısı ..... tarihinde saat ..... 'da ..... adresinde yapılacaktır. Söz konusu toplantıda Bakanlık temsilcisi görevlendirilmesini arz ederiz.

Şirketin tescilli adresi :  
Telefon numarası :  
Ticaret Sicili Numarası :

Şirketin unvanı veya kaşesi

Şirket adına imza atmaya yetkili  
kişinin/kişilerin

Adı ve Soyadı  
İmza

**EKLER :**

- 1) Genel kurulu toplantıya çağırın organın kararı,
- 2) Gündem,
- 3) Toplantıya ait ilânların yayımlandığı gazeteler,
- 4) Bakanlık temsilcisi ücretinin yatırıldığına dair banka dekontu,
- 5) Dilekçeyi imzalayanın imza sirküleri,
- 6) ) Genel kurulu toplantıya çağırın organın göreve seçildiklerini gösterir Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi.

## EK : 7

### Vekaletname Örneği

Pay sahibi olduğum/olduğumuz  
.....  
Anonim Şirketi'nin ...../...../..... tarihinde saat:.....'da  
..... adresinde  
geçekleştirilecek olağan/olağanüstü genel kurul toplantısında beni/bizi temsil  
etmeye ve gündemdeki maddelerin karara bağlanması için oy kullanmaya  
.....'nu temsilci tayin ettim/ettik.

Vekâleti veren

Adı Soyadı / Ticaret Unvanı:

Sermaye miktarı:

Pay adedi:

Adresi:

Not: Vekâletnamenin noterden tasdik edilmesi, vekâletnamenin noter tasdiksiz olması halinde vekâleti verenin noter tasdikli imza sirküleri vekâletnameye eklenmesi gerekmektedir.

## EK : 8

### TOPLANTI TUTANAĞI ÖRNEĞİ

#### ..... Anonim Şirketinin..... Tarihinde Yapılan ..... Genel Kurul Toplantı Tutanağı

..... Anonim Şirketinin ..... yılına ait genel kurul toplantısı ..... tarihinde, saat ..... de, şirket merkez adresi olan ..... adresinde, /..... İl Gümrük ve Ticaret Müdürlüğü'nün ..... tarih ve ..... sayılı yazılılarıyla görevlendirilen Bakanlık Temsilcisi .....'ın gözetiminde yapılmıştır.

Toplantıya ait çağrı; kanun ve esas sözleşmede öngörüldüğü gibi ve gündemi de ihtiva edecek şekilde, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinin ..... tarih ve ..... sayılı nüshasında ilân edilmek suretiyle ve ayrıca nama yazılı pay sahipleri ile önceden pay senedi tevdi ederek adresini bildiren hamiline yazılı pay sahiplerine taahhütlü mektupla, toplantı gün ve gündeminin bildirilmesi suretiyle süresi içinde yapılmıştır. Hazır bulunanlar listesinin tetkikinde, şirket paylarının .....toplam itibari değerinin; toplam itibari değeri ..... TL olan, .....payın temsilen, toplam itibari değeri..... TL olan .....payın asaleten olmak üzere toplantıda temsil edildiği ve böylece gerek Kanun gerekse esas sözleşmede öngörülen asgari toplantı nisabının mevcut olduğunun anlaşılması üzerine toplantı ..... tarafından açılarak gündemin görüşülmesine geçilmiştir.

1 – Toplantı başkanlığına .....nın seçilmelerine oybirliğiyle/..... olumsuz oya karşılık ..... oyla karar verildi.

2 - Yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu ve varsa denetçi tarafından verilen rapor okundu ve müzakere edildi.

3 - Bilânço ve kâr/zarar hesapları okundu ve müzakere edildi. Yapılan oylama sonucunda, bilânço ve kâr/zarar hesapları oybirliğiyle/...olumsuz oya karşılık ..... oyla tasdik edildi.

Şirket kârından Kanun ve esas sözleşme gereği yapılması gereken miktarlar ayrıldıktan sonra kalan kısmın tamamının/bir bölümünün dağıtılmasına oybirliğiyle/..... olumsuz oya karşılık ..... oyla karar verildi.

Birinci temettünün ..... tarihinde, dağıtımına karar verilen kârın ise ..... tarihinde dağıtılmasına oybirliğiyle/..... olumsuz oya karşılık ..... oyla karar verildi.

4 - Yapılan oylama sonucunda yönetim kurulu üyeleri oybirliğiyle/..... olumsuz oya karşılık ..... oyla ibra edildiler. Yapılan oylama sonucunda, varsa denetçi oybirliğiyle/..... olumsuz oya karşılık ..... oyla ibra edildi.

5 - Yönetim kurulu üyelerine ..... TL, varsa denetçiye ..... TL aylık/yıllık ücret ödenmesine oybirliğiyle/..... olumsuz oya karşılık ..... oyla karar verildi.

6 - Şirketin yönetim kurulu üyeliklerine ..... yıl süreyle görev yapmak üzere .....'nın seçilmelerine oybirliğiyle/.....olumsuz oya karşılık..... oyla karar verildi.

Denetçiliğe .....'nın seçilmesine oybirliğiyle/..... olumsuz oya karşılık .....oyla karar verildi.

7 - (Gündemde olmak kaydıyla görüşülüp karara bağlanan sair konular yazılır.)

**Not:** Tutanak Yönetmeliğin 26 ncı maddesinin birinci fıkrasında belirtildiği şekilde imzalanır.



## SONUÇ

Günümüz ekonomik sistemleri, globalleşen dünya üzerinde artık birbirinden ayrılmaz bir bütünün parçaları haline gelmiştir. En küçük sermayenin bile bu ekonomik sistemlerde bir anlamı olduğu karşı koyulamaz gerçeklik kazanmıştır. Bu küçük sermayelerin, yatırımcılar elinde doğru bir şekilde kanalize olmalarıyla birlikte, ekonomik sistemdeki dengeler de sağlanmaya başlamıştır.

Limited şirketler, anonim şirketler yatırımları aracılığıyla, halka açık anonim ortaklıklar, paylarını halka arz ederek, ismini dahi bilemeyecekleri çoklukta yatırımcıya ulaşma ve finansman sağlama aracıdır. Bunun yanı sıra, yatırımcıların da güvenli bir alanda ekonomiye katılmalarını ve karşılıklı bir dengenin yakalanmasını sağlarlar.

Şirketlerin genel kurulları, karar ve idare organı olarak ortaklığın iç işleyişini sağlamaktadır. Genel kurul toplantılarında alınan kararlar, Kanun ve esas sözleşmede öngörülen usul ve şekil şartlarının sağlanması Koşuluyla ortakları bağlayıcı hükümler haline gelmektedir. Öyle ki, bu kararlarla ilgili kanun ya da esas sözleşmeye aykırılık iddiasına bulunanların, bunu bir itiraz ya da dava yoluyla ileri sürmeleri gerekmektedir.

Genel kurul toplantılarının böylesine önem arz etmesi nedeniyle yeni yasal düzenlemeler yapılmış ve teknolojik gelişmeler de esas alınarak gerekli değişikliklere yer verilmiştir. Ancak belirtmek gerekir ki, her ne kadar TTK ve SPK Mevzuatında çeşitli düzenlemeler yapılmış olsa da, bu düzenlemeler emsal alınan ABD, AB ve diğer ülkelere göre son derece sınırlıdır.

Zira bir şirketteki ortağın payını şirket iradesine ters düşecek şekilde 500 den fazla kişiye satması durumunda, şirketin hukuki statüsünün ne olacağı belirlenmemiştir. Yasal mevzuattaki bu boşluk hem şirketin hem paydaşların menfaatlerinin zedelenmesine neden olabilecektir. Bu nedenle, kanaatimizce bir pay sahibinin pay senetlerini 500 den fazla kişiye satması durumunda, çoğunluğun iradesiyle payların devrinin engellenerek bir şirketin statüsünün belirlenmesi mümkün olmayacağı gibi, pay sahiplerinin Medeni Kanun'un 2.

Maddesine aykırı şekilde, pay devrine ilişkin işlemlerinin iptal edilmesi de olanaklı kılınmalıdır.

TTK’ da, toplantı çağrısında gündemin gereği gibi ilan edilmemiş olması iptal sebebi olarak düzenlenmesine karşın, gündemin hiç belirtilmemiş olması durumunda nasıl bir yaptırım uygulanacağı konusunda da hüküm bulunmamaktadır. Bize göre, bu durumda genel kurul kararının yok hükmünde sayılması gerekir. Çünkü kanunda iptal halleri özel olarak düzenlenmiş olup, gündemin gereği gibi ilan edilmemesinin iptal yaptırımına tabi tutulacağı açıkça belirtilmiştir. Gündemin hiç belirtilmemesi daha ağır bir ihlal olduğu için daha ağır bir yaptırımı gerektirmeli ve yokluk hükmüne tabi tutulmalıdır.

Kanundaki boşluklardan bir diğeri ise, toplantı yeter sayısı sağlanmadan yapılan genel kurul toplantıları hakkında ve bu toplantılarda alınan kararlara ilişkin nasıl bir yaptırım uygulanacağına ilişkindir. Bu şekilde toplanan bir genel kurulun hatalı toplanmış sayılması ve alınan kararların iptal edilebilir nitelikte kabul edilmesi gerektiğini düşünmekteyiz.

Bunun yanı sıra genel kurul kararlarının hukuki niteliği konusunda da açık bir düzenleme yapılmalıdır. Bizim görüşümüze göre, genel kurul kararları tek taraflı hukuki işlem olarak kabul edilmelidir. Çünkü alınan kararlar, ortaklık iradesini yansıtarak ortaklığın tüzel kişiliğine ilişkin sonuçlar doğurmaktadır. Bu anlamda her bir ortağın iradesinden bağımsızdır.

## KAYNAKÇA

Akıntürk, T., Karaman, Ateş Derya (2012). *Medeni Hukuk*, 16. basım, Beta Basım Yayım Dağıttım A.Ş., İstanbul.

Akşit, B. (1996) *Şirketler Muhasebesi*, Der Yayınları, İstanbul,

Altaş, S. (2011). Yeni Türk Ticaret Kanuna Göre Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Yapısı ve Üyelerin Nitelikleri, 3. Baskı, İstanbul.

Arslan, İ. (1994). Anonim Şirketlerde Yönetim İlkesinin Sınırlandırılması, Mimoza Yayınları, Konya.

Arslanlı, H. Domaniç, Hayri (1998), Limited Şirketler Hukuku ve Uygulaması, Hisseli Komandit Şirketler, C. III, İstanbul.

Ataman, Ü. (2000) *Şirketler Muhasebesi*, Türkmen Kitabevi, İstanbul.

Ayan, Ö. (2004). Limited Ortaklıklarda Azınlık Pay Sahiplerinin Genel Kurula Toplantıya Çağırma, Gündeme Madde Eklenmesini İsteme ve Sorumluluk Davası Açma Hakları, Güncel Hukuk Yayınları, İzmir.

Bahtiyar, M. (2012), Ortaklıklar Hukuku, Beta Yayınları, İstanbul.

Bilgili, F.ve E. Demirkapı (2012). Şirketler Hukuku, 3. Basım, Dora Basım Yayın Ltd. Şti., Bursa.

Bilge, N. (2012). Hukuk Başlangıcı Hukukun Temel Kavram ve Kurumları, Turhan Kitabevi, Ankara.

Çaldağ, Y. (1999) *Şirketler ve Muhasebesi*, Gazi Kitabevi, Ankara.

Çeker, M. (2000). Anonim Ortaklıkta Oy Hakkı ve Kullanılması, Sözkese Matbaacılık Tic. Ltd. Şti., Ankara.

Deryal, Y. (2003). Anonim Ortaklık Genel Kurul Kararlarının Hukuki Niteliği. Prof. Dr. Fahiman Tekil'in Anısına Armağan, İstanbul.

Doğan, A. A. (1997). *Sermaye Şirketleri Kuruluş ve Genel Kurul Rehberi*, Ankara: Turhan Yayınevi.

Doğan, M. (1995) *İŞletme Ekonomisi ve Yönetimi*, Anadolu Matbaa, İzmir.

Erdoğan, N. (1997) *Şirketler Muhasebesi*, Atila Yayıncılık, Ankara.

Eriş, G. (1992). *Açıklamalı -İçtihatlı, Uygulamalı Anonim Şirketler Hukuku*, Ankara Seçkin Yayınevi.

Gerni, M.A. (1996) *Şirketler Muhasebesi*, Beta Basım Yayım, İstanbul.

Gönen E. (1992). *Açıklamalı-İçtihatlı Türk Ticaret Kanunu Ticari İŞletme ve Şirketler, Birinci Cilt Ticari İŞletme ve Ticaret Şirketleri Madde: 1-556, GeniŐletilmiş İkinci basım, Adalet Matbaacılık.*

İmregün, Oğuz (1989). *Anonim Ortaklıklar, Yenilenmiş 4. basım, İstanbul, Yasa Yayıncılık A.Ő.*

Karaege, Ö. (2014). *Anonim Şirketlerde Genel Kurulun Yönetim Kurulu Üyelerini Görevden Alma (Azil) Yetkisi (TTK M. 364). Ankara Barosu Dergisi, S. 1.*

Kendigelen, A. (2011). *Türk Ticaret Kanunu Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler*, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.

Kishalı, Y. (1998) *Şirketler Muhasebesi*, Beta Basım Yayım, 5. Basım, İstanbul.

Kumkale, R. (2010). *Limited Şirketler*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

Moroğlu, E. (2012). *6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre anonim ortaklıkta genel kurul kararlarının hükümsüzlüğü. (6. Baskı). İstanbul: XII Levha.*

Nomer, N. H. (2008). *Kişi Birliklerinde Genel Kurul Kararlarının Geçersizliğine İlişkin Temel Esaslar, 1. Baskı, Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ő., İstanbul.*

- Oğuzman, K. ve N.Barlas (2012), *Medeni Hukuk*, Vedat Kitapçılık, İstanbul.
- Özer, Işık. “Anonim Ortaklıklarda Genel Kurul ve Genel Kurulun Elektronik Ortamda Toplanması ve Karar Alması”. **Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**. Başkent Üniversitesi SBE, 2006.
- Paklar, S. (1982) *Kurumlar Vergisi Kanunu Yorum ve Açıklamaları*, İstanbul, 2 Baskı.
- Parlar, A. (2011). **Gerekçeli Karşılaştırma Tablolu Türk Ticaret Kanunu**. 1. Basım. Bilgi Yayınevi, Ankara, 2011.
- Paslı, A. (2009), Anonim Ortaklık Kurumsal Yönetimi Beta Basım, İstanbul.
- Poroy, R., Ü. Tekinalp ve E. Çamoğlu, (2011). Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku, 12. Basım, Vedat Kitapçılık, İstanbul.
- Pulaşlı, H. (2012) 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre Yeni Şirketler Hukuku Genel Esaslar, Birinci Basım, Adalet Yayınevi, Ankara, Ocak 2012.
- Soydan, Y. H. ve Ş. Dokur, (1996). *Şirketler Muhasebesi*, 2. Baskı, Marmara Kitabevi, Bursa.
- Teoman, Ö. (2010). *Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Oy Hakkından Yoksunluğu*, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara.
- Tepeli. H. (2013). Yeni Türk Ticaret Kanunu’na Göre Anonim şirketlerde Birikimli Oy Kullanma Yöntemi. *Mali Çözüm Dergisi*, S. 117.
- Tuhr, A. (1989) Borçlar Hukukunun Umumi Kısmı, Cilt: 1-2, Cevat Edege, Gözden geçirilmiş ikinci basım, Olgaç Matbaası.
- Türkiye Barolar Birliği, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı Toplantıları I- II-III, Birinci basım, Türkiye Barolar Birliği Yayınları:138, Ankara, Mart 2008. (TBB TTK Toplantıları)
- Weston, J.F. ve Weaver, S.C. (2001). *Mergers and Acquisitions*. New York. The McGraw-Hill.

Yıldız, Ş. (2007). Limited Şirketler Hukuku, Arıkan Basım Yayım Dağıtım Ltd. Şti., Denizli.

Yiğit, Ş. (2005). *Anonim Ortaklık Genel Kurulunun İşleyişi ve Ortaya Çıkan Sorunlar*. İstanbul: Vedat Kitapçılık.

Yrkkö, J. A. (2002). *Mergers and Acquisitions- Reasons and Results*. ETLA The Research Institute of The Finnish Economy. Discussion Papers No:792. Helsinki, Finland.

Zevkliler, A. Havutçu, Ayşe, Gürpınar, (2008). *Damla Medeni Hukuk Temel Bilgiler*, Turhan Kitabevi, 6. Bası, Ankara.

[www.muhasabedersleri.com](http://www.muhasabedersleri.com), Erişim Tarihi: 16.08.2015

[www.muhasabeci.com](http://www.muhasabeci.com), Erişim Tarihi: 18.08.2015